

DÁTUM

SZABADELVÜ
POLITIKAI
NAPILAP

II/68.

»S MOST A DOLOGRA«

8,10 Ft

Harmadszor a bolsevista
politikai stílusról

Csik Rita interjújában Pető Iván ott kezd, ahol abba is hagyná, ha ő az a régi Pető Iván volna, aki hajdanában, például annak idején az igazi Mozgóban oly penge dolgozatokat írt. Mintha nem is a kiváló történész válaszolna, hanem maga Csik Rita.

A régi Pető Iván ugyanis bizonyára egyből fölismerte volna már a mi szerény vázlatunkból is, hogy bizony ami bolsevik, az nem piskóta. Mert sajnos mi, alulírott szerzők sem vagyunk mentesek a század nagy fertőzésétől, noha. Noha sosem voltunk marxisták, ellentétben a „tisztá múlttal a biztos jövőért”-párt vezetőségének zömével. Nemkülönbön párttagok sem voltunk, mi több, Zelnik József a Magyar Demokrata Fórumnak nemhogy nem oszlopa, nem is tagja. Annak ellenére, hogy Lakitelken Mécs Imre és Vásárhelyi Miklós mellett ült abban a bizonyos sátorban...

Ennek ellenére a kérdés komoly, a mi személyes érintettségünkkel együtt. Ámbátor kissé nyomaszt bennünket az SZDSZ intellektuális fölénye, meg a szakmai, amitől megalázottan izzad a teljesítményhez nem szokott kezünk. Tiszta szerencse, hogy az SZDSZ-ben nincs elítélő hajlam, az intellektuális magasabbrendűség is csak úgy szorult belé, mint bolsevikba a mensevik, és demokratikusan nem érzékelték velünk. Kösz. Mindamelllett félünk, tréfán kívül, miként azok a szerkesztők is, akik napjainkban sokkal erősebb cenzurális nyomás alatt élnek, mint a boldogult Kádár-Aczél-korszakban. Mert tegye a szívére a kezét Csik Rita és Pető Iván: akadt volna a DÁTUM-on kívül egyetlen bejáratott, százezres napilap, amely a mi múlt napi okfejtésünket le merete volna közölni? És ma az újságírók nem a tévét-rádiót felügyelő kuratóriumtól rettegnék. Hogy kitől, hogyan és mennyire, azt tételesen tudjuk dokumentálni – alkalmas nyilvánosság előtt.

A vállalkozó országos fórumoknak egy kedvescsináló adat, amióta a bolsevik demokrácia szabad: az év első két hónapjában a 168 óra c. rádióműsorban tizenháromszor annyi műsoridőben szerepelt az SZDSZ, mint a Kisgazdapárt. Nyilván a hiteles tájékoztatás és az esélyegyenlőség jegyében...

Es máris oda kanyarodhatunk, hogy az MDF mikor és hogyan alkotna koalíciót az MSZP-vel, milyen MSZP politikust venne be a vezetésbe stb. Nos, bizonyos hírlapírók ezt a kacsát két éve minden héten fölroppentik, a választók maguk adják meg, természetesen igenlőt, majd utána a helyreigazítást is közlik valami sarokban. Az SZDSZ politikusai pedig ismételtetik az első, cáfolt változatot. Hogy kinek a megbízásából tévednek folyton némely tollnokok? Emlékszünk egy negyvenötös vetkőztetés viccre, melyben az elkövetők finn halászok voltak... Ez az a rágalmazó bolsevik stílus, amiről beszélünk. Mintha valaki azt állítaná, hogy az SZDSZ a bel-

ügyes aktákat a CIA-tól kapta volna... És ezt minden cáfolat ellenére minden héten megismételné minden újságban Szekszárdtól Varsón át New Yorkig.

Mi – nem az MDF oszlopaiként, hanem szerény paraszti ésszel – úgy véljük, hogy a Magyar Demokrata Fórum nemhogy az MSZP-vel, de az SZDSZ-szel sem léphet koalícióra.

Mégpedig éppen Pető Iván tegnapi nyilatkozata miatt. Vagyis mert „tagjainak semmilyen értelemben sincs küldetéstudata”? Akkor minek indulnak egyáltalán a választásokon? Azért sem pártoljuk a koalíciót, mert ugyan kívül kötnénk meg, ha „az SZDSZ ideológiákat nem is vall magának”? Lehet-e olyan párttal szövetségre lépni, amely – Pető Iván szavaival – „soha nem nevezte magát semmivel azonosnak”? Kínos arctalanság. A polgári demokráciákban általában két uralkodó politikai filozófia hatja át a közéletet. A konzervatív és a liberális. Marx azt állította, hogy mind a kettő hibás: ebből lett végül a bolsevizmus. A bolsevizmus ugyanis ideológiailag semleges: nem eszme, hanem a hatalommegragadás technikája. A „kommunizmus” maszlag, mibenléte változik ország és kor szerint.

Ennek érdekében a legtermészetesebb, hogy a nemzeti ünnep Petőfiék helyett a bolsevik pártról szójon. 1948-ban és 1990-ben egyaránt. A többi mellékes. Ugyanis Lenintől Rákostól át Petőig – utóbbi szavaival – „az erkölcs a politikától és a gazdaságtól szétválasztandó”. Erről szólnak az SZDSZ tökéletesen önleplező reklámjai: tudjuk, merjük, tesszük. Vajon mit? Mindent tudnak? Bármit mernek? Akármit megtesznek? Újra? Miként negyven éven át tették? Pető Iván ne tudná, hogy az egész, nem az ő pártjához tartozó országot szorítja kisebbségbe az Aki ellenünk van, az velünk van jelszava?

Vajon mit szólunk az SZDSZ „kedves” Tom és Jerry verekedős reklámjához?

Mi, kedves Pető Iván, bár kaptunk az elmúlt évtizedekben egy-két pofont, most szeretnénk végre kiszállni az adok-kapokból. Mi nem akarunk ütni senkit, azokat se, akik eddig bennünek püföltek. Önöket se. Akkor se, ha látjuk arctalanságot mutató maszkjuk mögött az igazit. És éppen azért nem kérünk az Ön pártjából, mert verést ígér. Mi a verés, senki megverésének cinkos, bolsevik jogából sem kérünk.

Ravasz Győző igazán elolvashatna valamit a bolsevik frakciók hatalomért vívott egymás elleni harcáról. Plusz a tegnapi Pető-interjú elég kell legyen neki, hogy rájöjjön, milyen szekeret tol. Marián Béla szomjas és sajnos abban a hitben él, hogy mi úgy hisszük, Rákosi Mátyás nem bírt ígérni. Bír, kedves Marián úr. Mindenesetre küldünk önnek egy üveg szovjet pezsgőt, hogy legalább szomjas ne legyen.

Zelnik József – Czákó Gábor

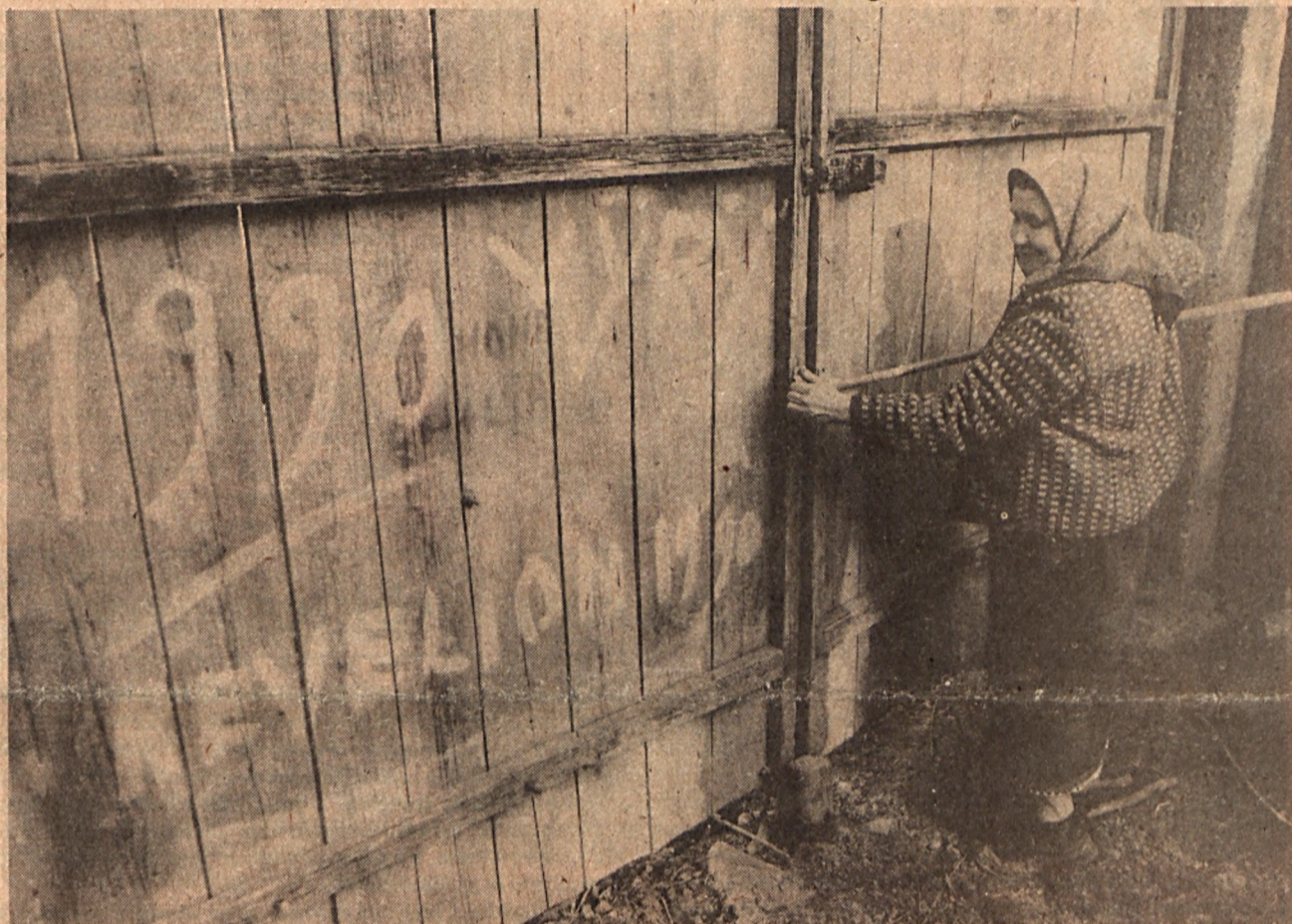
Európába a CDU-val?

(Interjú dr. Egon Alfred Klepsch-sel az 5. oldalon)

Furcsa tagtoborzás Tolnában

(Takács Zsuzsa írása a 4. oldalon)

„Itt mostan libertátye van!”

Csángók között Külsőrekecsinyben

(Foto: Kapfinger)

- Magik honnan vannak?
- Budapestről!
- Szééééé..., Budapestről...
- Tudja merre van?
- Azt neem..., ...de itt mostan libertátye van!

Külsőrekecsiny. A világ zaja elől eldugott csángók lakta falu Bákótól délre, a Tatros és a Szeret közötti dombok menedékében. Már a XVIII. századi oklevelek nagyközseggé említik, melynek 1066 lakosából 1004 a magyar lélek, a többi cigány és román. A települést vélhetően a délebbre fekvő rekecsinyi és a közeli Klézséről elszármazottak alapíthatták. A Codex Bandinus (Bandin Márk, Dorostorura, Tomisz és Moldva adminisztrátora, marcianopoliszi érsek) 1646-ból így ír Rekecsinyről: „Domafalva, azaz: az

Úr faluja, románul Reketen. Itt a gyermekekkel együtt szám szerint 389 ember van. A szabófalvi templomot látogatják, melytől egy olasz mérföld távolságra vannak, ahol voltak, akik a bérálás szentségét is felvették, de nagy részüket az uraiknak végzendő munka ebben megakadályozta.”

Az idézett mű, mely „Moldva tartományában lévő, lelki joghatósága és gondozása alá tartozó összes római katolikus szertartású egyházak meglátogatásáról és egyéb érdekes moldvai dolgokról szól”, és amelyet Domokos Pál Péter is közzé tett, közli a katolikus családok névsorát is: Ioannes Ambrus, Andreas Balhai, Gregorius Dobos, Michäel Mátyás, Ioannes Szöcs... és így tovább...

„Az én apukám vót éppen Bezsán Mihály. Igen, de klézei vót! Amikó' az én ides apikám béhuntya a szemeit,

akkó' én vótam tizenégy éves... Aszt' meghótt mamam es. Ó es tizenégy esztendeje. Meghótt. Énnekes bába vót... Ollan énekes vót... mindenféle éneket kimondott akár... Nem ugy, mint tük vattok. Hogy tük csak heregtek ingemet.” (heregtek=ka-cagtok)

„Lássá miféle az? Szent György ment ippen... izével, na..., ...kardval, és lebírta a rosszat!... Nekem nyóc gyereken van. Egy a tőmetőbe', egy ément, Hat van a kezem alatt. Es még-e engemet szeretnek az egész... Ó? Virika! De Veron nekem. Szű! Szűje, hogy legyen. Ha nem szű, nincsen! Az én lánykám már a huszadikba bément, kell szűjjeni azt magának... Mert lehet, eljő az idő. Mikó? Mikó' bétellik az óra. Ha nem mén férjhez, megnýv-asztom...”

(folytatás a 2. oldalon)

Kereszt, karika vagy iksz?

Érvényes lesz-e a szabad választás?

Hallgatom a rádióban a választásokkal foglalkozó szakember nyilatkozatát a szavazók tudnivalóiról. A riporter megkérdézi, hogy mi van akkor, ha a választó a szavazólap kis kucricájába nem keresztet, hanem ikszet rajzol. (Ez könnyen előfordulhat, hiszen a totó- és lottószelvények kitöltése során belénk rögzült az az átkozott X.) Netán bekarikázással jelzi voksát?

A válasz röviden annyi, hogy a szabályos jelzés a kereszt. A riporter nem tágit, próbálja kihúzni a precíz és határozott választ. Kitartóan firtatja, hogy a karika és az iksz jelzés szabálytalanná változtatja-e a lapot? A szakember erre közli, hogy erről neki nincs joga döntenit, ám a választási bizottságok ezt megtehetik.

Tehát: amennyiben torz eredményeket kapnak egy-egy

választókerületben, annak az is oka lehet, hogy az ottani bizottság tagjai másként döntöttek, mint a legtöbben. De fölmerülhet az is, hogy azért döntöttek így vagy amúgy, hogy ezáltal „manipulálják” az eredményeket.

Sőt! Mondom tovább. Az eredmények láttán bármelyik párt joggal emelhet óvást – mondván, sikertelenségük oka a választási bizottságok nem egyöntetű döntése volt.

Azon tündököm, hogy miért bonyolítjuk a legegyszerűbb dolgokat is? Talán nem az lenne a kézenfekvő, ha az arra illetékesek kimondanák, hogy: kereszt, karika, vagy iksz. Netán mindhárom!

Hiszen ennek eldöntése nem demokrácia, hanem döntés kérdése.

v. horváth –

In memoriam

A Keresztény Nemzeti Unió azzal a kéréssel fordul a magyar néphez, hogy az erdélyi pogromok áldozatainak emlékére tüzzék ki a fekete zászlót Magyarországon minden épületére. Az erdélyi magyarság gyásza az összmagyarság gyásza.

„Itt mostan libertatyé van!”

(Folytatás az 1. oldalról)

„Ugy. Es addig nem mennek ki magik a hazikból, amíg én kelmeteknek meg nem mondom, honnan gyöttek, és hová mennek... Kelmeteknek meg kell mondani magik honnan vannak. Újjenek le kéremszében, hozunk egy pohár italt. Aszt' énekelek. De itten van egy ittas legénke, el kell küldjem, aszt' énekelek. ...Édestátám! S nem állhatom, hogy itass' magát... Menj ki a házamból. Idegenyek vannak, hagyj békét nekem, üttessem le seggikre ezeket az embereket... Gyerik! Aszontam végezd bé a bajodat!”

„... Sokat tudok én ... tudok vagy tized. Ha én egyszer megnyölkének, nekem ne kurkáljon senki!”

Hidegségbe zóderdöbe születtem,
S anyám sevót, méges felnevelkeztem,
S úgy felnőttem, ihaj-haj, mind
a kártbe zódróza,
szeretóm vótt tizesztendős koromba.
Fecskemadár elvitteja kädvemet,

kädvem után, s a régi szeretómet.
fecskemadár ihaj-haj, hozd visszaja
kädvemet,
kävem után s a régi szeretómet.

...
Idesanyam kihajlatt e kapúra,
s úgy sirassa, hogy a fia katona,
Idesanyam ihaj-haj, ne sirasson

ingemet,
mennyen haza nevallajaz öcsímet.
Mert az öcsím nem katonának való,
s úgy megrugja, s öszvezűzza a katonaló,

s úgy megrugja ihaj-haj, letörrija
jobb karját,

Nem lesz mivel megölelje rozsjáját.

...

„A nagy verekedés után liber vótt, magyar menden. Kurka Feri vótt a tanár. De még vótt egy Szentgyörgyöl. A Gyeményi (?) Ferenc. Ó itt vótt '56-ban es, ... itt vótt. Asztán tanítványi fogott románnyul. Meg most es eejön, es eccer es megjárja itt a falut. Es meg vótt egy... Mink úgy mondtuk, domisoara. Ugy hiíták, Piri. Ketten vóttak, Kurka Feri avval... Be szép dala vótt...”

„Liberok vóttunk, mégjobban majd mint most, es mert most még a cigányok mennek még es ütök meg egyiket, veszik el a paráikot... Asztán '49-be' nállunk ezér' a magyar beszédér' öszszetörtek egy masinyt. Gőzmasinyt, úgy mondtuk mink. Mint az áró, de máshogy vótt. Gyöttek, s monták, a mise mennyen magyarul. De nem kellett egynek es egy, öszszetörtek a masinyt... s az embert oszt, az aktyiviszt departyidot, azt bétörték a fejit. Magyar ember vótt... Hogy minek, nem irigye'tem... Asztán pár nagyobbak miniszterek csak izélni fogták, es változott a népség-mondás, minden így változott... Értik-e? ...Öszszetörtek a masinyt, megverték az embert, s maradt csak románny minden...”

„Nem, a háború előtt nem vótt nállunk magyar írás hogy tanujjanak, apáink nem tanúttak, nem vótt. Mind a háború után béjöttek a komenyiszt, itt akko' fogtak vótt neki értik magik? – ennek. Hogy liber minden, hogy menjen limbe matera, az egész a nép nyelvin... aszt' mondom e'veszett...”

„A sok gyerek? Tudnak az egész, nállunk magyarul tanússuk. Tudunk úgy mint a magyarok, na de tudunk mi így csángósan. Mik úgy tanú'tuk, hogy egy-egy szó van oláhu. ...Mír mán, mír mán, s ha nem bír az ember fejből kimenni... Az eskolába, az eskolába nincs magyar. De mink megtanú'tuk vótt asztat a katekizmusat. Értik-e miféle? Az a Kurka Ferenc az enyim megtanította... megtanú'ttam vótt magyarul, hogy a tüzes pálcával az Isten hogy hajtotta ki a paradicsomkertiből Ádámot es Évát. ...E'felejtettem no, nem jut eszembe az egész. Éppen megtanított... liber vótt... mentem az eskolába akko' értik-e, mert én aszt fogtam akko' ...Hej, de e'veszett minden, ...idővel e'veszett na...”

„Kocsola Márton vagyok, 78 éves. Jártam én Budapesten. A háborúba... Igen, ebbe' a 44-be'. Kolozsváron is jártam, mind a kétfelől. Szeredába' öt évet üttem a magyarok között. ...hogy élünk? Munká-

lunk a szóólkvel, fűdvel, csinálunk kukurú-cát, mi tellik... Ha a juhot! Elvették. A juhot elvették. Bévittek a kollektívba...”

Külsőrekecsiny. Mélységes igazsága van a domokosi megállapításnak: „Folyamatos pusztulásban a magyar élet. A kései ittjártak csak kesereghetnek e felett.”

De így kell ennek lennie?!

(t.) Hámori Ferenc

A Külügyminisztérium közleménye

A kormány felhatalmazása alapján a Külügyminisztérium a sajtóban megjelent román kormánynyilatkozat kapcsán az alábbiakban ismerteti az elmúlt napok magyar-román hivatalos érintkezéseinek eseményeit:

Március 19-én éjjel bukaresti nagykövetségünk utasítottuk, hogy haladéktalanul keresse meg Ilescu elnököt, vagy Petre Roman miniszterelnököt és kérjen hatékony intézkedést a magyarok épességének megóvása érdekében. A nagykövet hiába várt választ. Alkalomszerűen, Sütő András betegágyánál találkozott Ilescu elnökkel, aki sajnálkozását fejezte ki, s ígéretet tett a törvényes rend biztosítására. Közben a véres események folytatódottak. Március 20-án délelőtt Horn Gyula külügyminiszter magához kérte a budapesti román nagykövetet, s átadta Németh Miklós üzenetét Petre Romanhoz, amelyben a román hatóságok haladéktalan közbelépését sürgette. A külügyminiszter egyben tájékoztatta a nagykövetet az általa a nemzetközi szervezetek (az ENSZ főtükára, a Biztonsági Tanács elnöke) felé tett lépésekről.

A vérengzés folytatódása miatt március 21-én reggel Horn Gyula ismét utasította a bukaresti magyar nagykövetet a román vezetéssel teendő lépésekre. A nagykövettel közölték, hogy Petre Ro-

man nem elérhető, s más kompetens vezetővel sem tudott érintkezésbe lépni. A magyar külügyminiszter március 21-én délelőtt ismét behívta a budapesti román nagykövetet, sürgetve a bukaresti választ. A nagykövet közölte, hogy semmiféle választ nem kapott. A külügyminiszter szóváltotta a Parasztpárt előző esti televíziós közleményének, valamint a honvédelmi miniszter rádióinterjújának uszító kitételeit. Kérte, hogy a román vezetők nyilatkozattal ellensúlyozzák az elhangzottakat.

Megállapítható, hogy miközben a román vezetés nem reagált a magyar kérésekre, a hadsereg és a rendőrség tétlenül szemlélte a véres pogromot, ezzel közvetve biztatást adott a román szélsőséges elemeknek.

A törvényes kormány alapvető feladata az állampolgárok hatóságok védelme. Mindaddig, amíg Petre Roman kormánya nem biztosítja a törvényes rendet, nincs értelme a külön magyar-román tárgyalásoknak. A magyar kormány kész viszonyok rendezésére, de ehhez román részről kell a civilizált, törvényes rend feltételét megteremtteni. A magyar kormány ugyanakkor érdemben válaszolni fog a román miniszterelnök nyilatkozatának hivatalos úton történő kézhezvételére.

Nincs béke Romániában

Tovább terjed és mind szélesebb méreteket ölt Romániában a magyar-ellenes kampány.

Bukarestben egyetemi fiatalok újabb csoportja tüntetett és a magyar nagykövetség elé vonult. A magyar-ellenes tüntetést küldöttei találkoztak Szűts Pál nagykövettel, aki kifejtette előtűt, hogy hazánkat alaptalan vádaskodások érik a román kormány részéről, pedig Magyarország a jószomszédi kapcsolatok kiépítésére törekszik a kölcsönös érdekek alapján. A fővárosban más csoportok is feltűnnek magyarellenes skandalással s egyre jobban kibontakozik az a kép, hogy központilag szervezett akcióval kívánják alámasztani a román kormány szerdán közzétett nyilatkozatának jogosságát. Ez a nyilatkozat a romániai magyarság körében megdöbbenést és felháborodást váltott ki, mert az egész manipulált és félrevezető, sok részében alaptalan és hamis, és a Ceausescu-idők szellemét sugározza.

Sepsiszentgyörgyön az RMDSZ és a MISZ Kovászna megyei bizottsága közösen kiadott közleményben ítélte el a román kormány nyilatkozatát. „Amit a kormánynyilatkozat tartalmaz, nem

egyoldalúság, hanem egyszerűen hamisítás. Romániában a magyarok nem gyaláztak meg egyetlen szobrot sem. Március 15-én nemzeti létünket nyilvánítottuk ki az évtizedes elnyomás után méltósággal és ünnepélyesen, úgy-ahogy az csak elismerést válthat ki minden becsületes emberből. Hogy az ország többi részeiben mi történt, csak személyes elmondásokból tudjuk, mert a hazai tömegkommunikáció kifejezetten magyarellenes, a román tömegeket ellenünk hangolja. Mit tehetünk ebben a helyzetben? Folytatjuk a marosvásárhelyiekkel szolidaritású sztrájkunkat, tájékoztatjuk a sztrájkbizottságokat, hogy a további időszakra milyen álláspontot alakítottunk ki. Felkérünk mindenkit, aki hajlandó álláspontunkat közléseknél nem olvasták be és nem továbbították, törekvéseink sorozatos kudarcba fulladtak. Megtaláljuk a módját, hogy a romániai közvélemény és a világ elé tárjuk álláspontunkat és nem alkuszunk meg, mert tisztességes

magatartásunk emberi, európai és ez a mi igazi erőnk!” – hangzik a nyilatkozat.

Marosvásárhelyről olyan hírek érkeznek, hogy folytatódik a városban a magyarellenes uszítás. A támadók újabban Péter Mihály tanárt verték meg, akit kórházba kellett szállítani súlyos sérülésekkel. Közben a magyar lakosokhoz fekete keretes papíron ilyen szövegű lapokat dobálnak be: „Rohadt sovinszta, kérjél magyarországi útlevelet, ameddig van rá idő”. Aláírásként, „A görögnyi lakosok” szerepel, annak a románlaktá Maros megyei községnek a lakosai, akik a Vatra Romaneasca szervezésében vasvillákkal, fejszékkel támadtak a védtelen magyarokra Marosvásárhelyen.

A marosvásárhelyi konzervgyár dolgozói felhívást olvastattak be a helyi rádióban. Felhívásukban követelték, hogy a kormány azonnal vonja vissza magyarellenes nyilatkozatát. Ameddig ezt nem teszi meg, a gyár dolgozói sztrájkolnak. Maros, Hargita és Kovászna megyében tovább tartott az általános sztrájk. Gyergyószentmiklóson nagygyűléseken ítélték el a Magyarországot elleni alaptalan vádaskodásokat.

A Szatmár megyei RMDSZ nyilatkozata

A Nemzeti Egység Ideiglenes Megyei Tanácsának, Szatmárnémeti

1990. március 14-én a Vatra Romaneasca (Román Fészek) nagygyűlést szervezett Szatmárnémetin, melyen részt vett kb. 2000 ember a bevallottan 20 000 tagot számláló szervezetből. A nagygyűlésen többek között felszólalt Ivan Halmi tanár, Vasile Mois ügyvéd, Orban Brindusan ezredes, valamint a marosvásárhelyi tagszervezet küldötte Tira Gheorghe. Az egész nagygyűlés létköre nyilvánvalóan a megyében élő több mint 150 000-es magyar kisebbség ellen irányult. Azt a célt szolgálta, hogy megfossszák ezen kisebbséget a legegységesebb jogaitól, anyanyelvük használatától és attól, hogy szabadon megünnepelhessek 1848. március 15. évfordulóját, a szabadság, egyenlőség és testvériség ünnepét.

A nagygyűlés mintegy 300 résztvevője „Le az áruló Pécsivel és Fomanekkel” (polgármester-helyettes, illetve a RMDSZ elnöke) feliratú táblákat vittek és „le vele, le az árulóval” szavakat skandáltak. Tőkés László és Király Károly nevének elhangzásakor az „áruló” és „le vele” szavakat kiabálták.

Dembróvszky Sándor gyógyszerész, aki a Román Televízió részére videofelvételeket készített, súlyosan bántalmazták, elvették készülékét, majd a hangosító berendezésen beolvasták, hogy „elfogtak egy kémet”.

Ugyanaznap este festékekkel leöntöttek kb. 10 kirakatot, melyeken magyar nyelvű reklámfeliratok voltak.

Március 15-én a Vatra Romaneasca tagjai, élükön a szervezet vezetőivel elfoglalták azt a teret, melyen Nicolae Balcescu szobra áll, hogy megakadályozzák az RMDSZ tagjait abban, hogy a szobrot megkoszorúzzák.

Provokációk elkerülése miatt az RMDSZ a koszorúzási ünnepséget a római katolikus templom kertjében tartotta meg, ahol a koszorúkat Jézus Krisztus feszületéhez helyezték, majd elhangzott a miatyánk.

A Vatra emberei a Nicalae Balcescu-szobortól a templomkerthez siettek, ahol barbár módon megtámadták és bántalmazták a koszorúzási ünnepség résztvevőit, pogromhangulatot teremtettek a magyarok ellen.

Este a megyei közigazgatási székház előtt gyűltek össze, ahol éles kirohanást intéztek Pécsi Ferenc és Fomanek Ferenc ellen, akiket a fenyegetésekkel és erőszakkal arra kényszerítettek, hogy lemondjanak a megyei tanácsban betöltött alelnöki tisztségükről.

Sőt, ezeket a megfélemlített embereket 20–23 óra között kihallgatásra rendelte a megyei főügyész és a megyei rendőrfőkapitány. A kihallgatás Radulescu alezredes úr jelenlétében (civilben) folyt, aki mint azt később megtudtuk, repülőgéppel érkezett Bukarestből az Ideiglenes Nemzeti Egység Tanácsától.

Este elrendelték a megyei Nemzeti Egység Tanácsának összehívását másnapra. Március 16-án a Tanács tagjain kívül az ülésen részt vettek a Vatra Romaneasca hangadóit, akik uralták az összejövetel munkáját.

Ezen részt vett Radulescu úr is és egyetlen napirendet tárgyalta meg, ami így hangzott: állapítsák meg a Romániai Magyarok Demokratikus Szövetsége megyei szervezetének felelősségét, és döntsenek a szervezet megbüntetéséről.

A kihallgatások 10 óra 40 perctől 20 óra 30 percig folytak. Több száz kérdést és vádat szegtek az RMDSZ vezetőihez és az agresszív vádpontok alapján szigorú büntetést követeltek.

20 óra 30-kor a magyar képviselők nem tűrték tovább a megaláztatást és nemzetiségi érzéseik megaláztatását, ezért a termet elhagyták.

Ezen események miatt a Romániai Magyar Demokrata Szövetség Szatmár megyei szervezete a következő határozatot fogadta el:

Megtagadjuk részvételünket a megyei Nemzeti Egység Tanácsában mindaddig, amíg ez a szervezet nem tér vissza az általános érdekeket érintő problémák megvitására, nem hagy fel a magyar kisebbség megfélemlítésével és megaláztatásával, és nem zárja ki sorából azokat a hangoskodó képviselőket, akik minden idejüket arra használják, hogy megalázó helyzetbe hozzanak másokat nemzeti hovatartozásuk miatt.

Ebben a helyzetben, amikor megfosztanak bennünket legegységesebb jogainktól, melyeket Románia is elismert az ENSZ-nek, az általános emberi jogokra vonatkozó dokumentumának aláírásával, nincs keresnivalónk a megyei Nemzeti Egység Tanácsában.

Kelt, 1990. március 17.

A Romániai Magyar Demokrata Szövetség Szatmár megyei vezetősége

AUTONÓMIA VAGY AMIT AKARTOK

A beregszászi autonomizmus jelenése nem új. Hogy fellépett-tény, hogy most lépett fel-sajnálattal, ahogy fellépett-visszataszító. Mert az ultimatív hangvétel, a dogmatikus, reveláló előadómód a gondolkodó embert csak kétségbe ejteni tudja. Mert a magyarság megmentőjeként tetszelegve, egyfajta lokális messianizmus hevületében kijelentik, hogy ha a magyarság nem akar „megmentődni”, ők ügyis megmentik, pontosabban egy részét, tudniillik magukat. Ez a fajta álóptimista hit – mert itt az észrvek nem hatnak – tulajdonképpen kikezdehetetlen. Egyesek bizonyára úgy gondolják, hogy nélkülük a magyarság nem üdvözl.

Azt mondják, az elgondolásnak sok híve van. Jó. De hogyan lehet az, hogy ekkora feladatra vállalkozva mind a mai napig nem dolgozták ki a részleteket. S nem csak hogy nem dolgozták ki, de végig sem gondolták, úgymond ezt majd akkor, ha megengedik. Addig is legfőbb tudományos érvtként „a magyarságnak így lesz jó” frázist lobogtató hurra-optimizmus átsegít az akadályokon.

Fájdalmas, de úgy tűnik, megint a Németh László-i kérdés előtt tehetlenkedünk, mely a mi esetünkben így hangzik: az ungvári kulturális és szellemi monopólium zsarolása vagy egy beregszászi kegyes despotizmus. Elszomorító. Mikor lesz ebből kisebbség, mely különb?

Akármielyen szerencsétlen formában is lett előterjesztve a javaslat, mint alternatívát fel kell mérnünk, s végig kell gondolnunk, és amennyire azt a társadalmi bizonytalanság megengedi, előre kell látnunk a kényszerű és a lehetséges következményeket. Mi az, amit kapunk vagy kaphatunk, és mi az, amit veszünk vagy veszhetünk? Pár dolgot megemlítenék. Amit az autonómiától kapunk vagy kaphatunk:

- a magyarság nagyobb részének zárt, politikailag is monolit tömbbe való egyesítése, s ezáltal konzerválása a jövőnek;

- egy központi magyar vezetést, mely felkarolhatja az egész kárpátaljai magyarság ügyét;

- a magyar nyelvnek állami státuszba való emelése az ebből következő összes pozitívumokkal, esetleg egy önálló oktatási rendszer kiépítését a távolabbi jövőben;

- teljesebb bekapcsolódást az egyetemes magyar vérkeringésbe, egyfajta, a magyar lelkiülethez közel álló pszichológiai közeg megteremtését;

- bizonyos jogokat önálló gazdasági esetleg politikai lépésekhez;
- út nyílhatna a távoli jövőben lehetséges határrevíziók felé.

Mármost ezek szép dolgok, de nem szabad összekevernünk a lehetséges és a tényleges valóságot.

Féltetve most a „provokáció”, „egyéni érdek” stb. (korántsem tisztázott) vádját, tekintünk hátra és vegyük észre, hogy a deklarált és a de facto jog soha, sehol nem egyezett meg. A múltban is léteztek autonómiák. Értékükkel tisztában vagyunk.

Ha a legmegfelelőbb emberek kerülnek is az autonómia élére, még akkor sem képzelhető el érdekeink maradéktalan érvényesítése. A történelem azonban arra tanít bennünket, hogy minden nemes és szent eszmét előbb-utóbb kisajátítanak a hataloméhes emberek. A szellemi alapítók le-

kopnak, vagy lekoptatják őket, s utána elkezdődik a tökéletes önkény. Ha nem is lenne így, az állam minden bizonynyal fenntartja magának a jogot az autonómia megszerzésére. A vezető posztokra majd olyan embereket „ajánl”, akik egyedfejlődésükben messze elkerülték a gerincesek osztályát. Ezzel nem számolni naivitás.

Amennyiben ilyen emberekből fog állni a vezetés, és egyébként is, az addig adminisztratív kevésbé diszkriminálható magyarságot most belülről, saját centrumából úgy bomlaszthatják intézményesen, ahogy csak akarják. Más szóval: könnyen kezelhetővé tesszük a magyarságot az állam részére. Negatív politikai fordulat esetén ez harakiri.

De legyünk optimisták, tegyük fel, hogy ez nem következik be. A személyi kérdések még így is döntöek, s a demokratikus úton történő hatalomát-szerzésben vakon bízni könnyelműség.

Ezt azonban csak veszthetjük. De van, amit biztosan elvesztünk: a magyarság negyed részét. Mert lehet ugyan fennkölt magyarázatokat kreálni, de az abszolút kisebbségbe szoruló szövány aligha léphet már föl újabb követelésekkel. Arra se nagyon számítsunk, hogy az autonóm rész érdemben beleszóljon a kinnrekedt magyarság sorsába.

Ellenben a KMKSZ szervezete ez esetben felbomlik, mert értelmét és lehetőségét veszti. Nem hiszem, hogy egy öntevékeny szervezet nagyobb hatást fejthet ki az autonómia vezetésére, mint a terület jelenlegi vezetésére. Annál is inkább, mivel az autonómia vezetősége a deklarált célok egybeesésére hivatkozva egyszerűen „bekebelezi” a szervezetet, átvéve funkcióinak egy részét. Ami a szervezetnek tulajdonképpen megmarad, az a kiszorult magyarság, mely már csak kis száma miatt sem bocsátkozhat komolyabb politikai ütközésekbe.

Ami a nyelvet illeti, azok a részek teljesednének ki, melyek amúgy is jobban állnak a perifériákhoz viszonyítva. A kinnszorultak nyelve tovább olvadna, az autonóm és a leszakadt magyarság közti rés tovább mélyülne. Mondhatjuk persze azt, hogy „nekik nem lesz rosszabb, csak nekünk jobb” – azonban aki ilyet állít, lélektanból és egyúttal magyarságból is „megbukott”. Mert mi tartotta meg a magyarságot ezidáig, he nem a lélektani gátak.

Nem tudom ki az, aki magára vállalhatja a felelősséget azért a szellemi erjedésért, ami a leszakadt magyarságnál szükségképpen be fog következni, s ami később halálát fogja okozni. Mindkét oldalra érvényes, hogy a magyar nyelv használatának is csak megfelelő szellemiség esetén van jövőteremtő ereje. Egyrészt a tört lélek akkor is törött, ha magyar, másrészt halálos ítéletet írni magyarul is lehet.

Ne feledkezzünk meg az autonómiában kisebbségbe szoruló ruszinokról sem. Autonómista barátaink mintha kissé érzéketlenek lennének az együttélési problémák magyar-ruszin viszonylatában. Az „eddig mi szorultunk” álláspont naív, demagóg és antidemokratikus. A környező, többségben lévő ruszinság őket pontosan

számom tartja majd, s az autonómia vezetése létük legapróbb részleteire vonatkozóan sem dönthet majd önállóan. Másrészt az egész autonomizálási akció csírájában fojtán meg az utóbbi időben megfigyelhető enyhe ruszin-magyar közlekedési törekvéseket.

Nyilvánvaló továbbá, hogy egy esetleges jövőbeni határrevízió a kiszorult magyarokat egyértelműen és örökre egy másik állam területén hagyja ná, ami egyenértékű a halálos ítélettel, de még ennél is több, mert emberek tízezreit ítélné életfogytiglani reménytelenségre. A teljes kárpátaljai autonómia mindenképpen jobb megoldásnak tűnik, mert a határok lassú fellazulásával legalább a lehetőségét meghagyja az Európához öncsonkítás nélkül való csatlakozásnak. Ha jól meggondoljuk, az a gyakran hangoztatott frázis, hogy egy autonómia esetleg jó példával szolgál a szomszédos államoknak (persze ezt hinni már az infantilizmus határát súrolja) végső soron a magyarok százezreinek a leszakadását jelentené a jövőben. A kárpátaljai autonómia variánsa gazdasági szempontból is életképebb. Mert mennél inkább alkot egy terület „komplex államot”, annál kevésbé sebezhető. A korántsem elhanyagolható gazdasági tényezőknél túl persze még kellene vizsgálni, milyen hatással lenne egy magyar autonómia a terület munkaerő-eloszlásának stabilitására, mekkora a migrációgerjesztő hatása, s még egy sor szociális vonatkozású kérdést. Nem kerülhetjük el bizonyos kényes, katonai vonatkozású kérdések tisztázását sem.

Nem feledkezzünk meg arról sem, hogy egy magyar autonóm vállalkozáshoz erős politikai intuáció is szükségeltetne, hiszen a magyar-ruszin-ukrán-oros négyes nyelvi, de főleg hatalmi beágyazódás rendkívül bonyolult kérdéseket vet fel, melyeknek maradandó érvényű megválaszolása egy a maihoz hasonló képlékeny politikai helyzetben már-már zsenialitást követel. Persze egyszerűbb, ha vállat vonunk és leereszkedően mosolygunk.

Ami a magyar szellem kiteljesedését illeti, egyrészt ne gondoljuk, hogy ez rögtön egy „kis Magyarország” lesz, másrészt a magyarság szellemibázisának egy nagy része leszakad a kinnmaradókkal. Azt hinni, hogy a kinnmaradt értelmiség majd tapsolni

fog és kézcsókjait küldi s a magyar szellemi egység nem bomlik meg, hiú remény.

Végül az, hogy az autonómia majd megoldja azokat a problémákat, melyeket a KMKSZ képtelen, csupán érzéki csalódás. Ugyanis az autonómia állami szervezet, a KMKSZ társadalmi. És bizonyos, s ezt a múlt is igazolja, hogy ott, ahol a helyi hatalom gyakorlóit csupán szócsövei egy felülről jövő központi akaratnak (hogy ez nem így lesz, arra garanciát a világon senki

nem adhat), ott egydül az autonóm társadalmi szervezetek jelentik a továbblépés lehetőségét. A KMKSZ hatalmas erővé nőhet, az autonómia már nem nőhet sehova.

Ezenkívül még számtalan más kérdés is felmerülhet. Azonban egyik leglényegesebb az, hogy az autonómia szorgalmazói hogyan tudják beilleszteni elméletüket az egyetemes magyarság egy új, európai koncepciójába. A másik: lesz-e olyan szellemi mag, mely a magyarság érdekeit jó jövő-érzékkel és megfelelő politikai éleslátással töretlenül képviselni fogja, mert ezidáig még nyomát sem láttuk

Gulácsi Géza

A csetfalvi templom (fotó: Kapfinger)

Ceausescuék ördögi terve

Polgárháborúra játszva... III.

A „helytartó”, aki a jelenlévők előtt egyetlen másodpercre sem akart határozatlannak mutatkozni, gyorsan döntött, meg sem fordult a fejében, hogy ezzel visszavonja férje múlt napi parancsát, meghiúsítva egyben annak titkos tervét, a fegyveres testület megosztására és egymásra uszítására. Elena Ceausescu tehát engedélyezte a lőszeresek visszazsárolását a hadsereg raktáraiba, de Pircalabescu ezredes egyáltalán nem volt nyugodt. Miközben az első emeletéről felért az ötödiken lévő parancsnoki irodájába, állandóan arra gondolt, hátha a jelenlévők közül valaki felhívja az asszony figyelmét baklövésére, arra, hogy a férje parancsával ellentétes utasítást adott. Ez járt az ezredes fejében még akkor is, amikor helyettesével elkezdtek telefonálni a megyei parancsnokságokra. Arra várt, hogy kicsapódik az ajtó, és rögtön letartóztatják... Túl friss volt még a székházban, nem érthette még azt az alázatosságot, amellyel a talpnyalók hada körülvette az uralkodó házaspárt. Ott mindenki csak helyeselni tudott, dicsérni a két géniusz nagyszerű gondolatait, senki sem mert vagy tudott már önállóan gondolkodni vagy cselekedni. Az elmúlt negyedszázad alatt hozzászóltak ahhoz, hogy a két agyondicsőített félisten minden szava a legcélszerűbb kérészeteként sem támaszthatja egyetlen alattvalóban sem...

Miközben elrendelte beosztottjainak, hogy a négy rendelkezésükre álló telefonon lépjenek kapcsolatba a megyei parancsnokságokkal, állandóan arra gondolt, hogy Elena Ceausescu még egyszer átgondolja, hogy az ezredes csak a tüzfélszek Temesvárra vagy az egész országra kérte a lőszer visszazsárolását...? De az aggodalom alaptalan volt, sikerült kapcsolatba lépniük az összes megyével s a reggeli órákban már megkapták a visszajelzéseket is: az utolsó darab lőszer is visszakerült a hadsereg raktáraiba. A testvérgyilkos polgárháború kirobbanásának veszélye csökkent, de továbbra is fennállt a veszély, hogy a diktátor környezetéből valaki rájön Pircalabescu ezredes parancsmegtagadására és a lőszer újból avatlan kezekbe kerül. A legnagyobb veszély és feszültség december 20-án, szerda délután volt. Az Iránból visszatért Ceausescu rádió- és televíziós beszéde után magához hívatta az ezredest. A hatalmas irodában „hármán” tartózkodtak: a diktátor, a felesége és a Corbu névre hallgató véreb. A protokoll szerint az elnöki-pártfőtitkára irodába belépőnek közvetlenül az ajtónál kellett megállnia. Most is így történt, de Corbu azonnal az ismeretlenhez ugrott, körülszágalszta, majd Elena hívására visszatelepedett gazdái mellé. A diktátor szóhoz sem engedte jutni az ezredest, hanem szárazon közölte vele legfrissebb parancsát:

– A hazafias gárdák 25 ezer harcosát azonnal Temesvárra küldjük, hogy ott rendet csináljanak... A harcosokat három olténiai megyéből: Olt, Dolj, Vilcea, mozgósítjuk, gumibotokkal legyenek felszerelve! (Elgondolkoztató az is, hogy a diktátor a három legelmaradottabb olténiai megyéből, pontosabban kizárólag román lakosságú vidékről, szülőföldjéről Arad, Bihar, Krassó-Szörény vagy Hunyad közelebb volt...)

Az ezredes hirtelen saját hangját hallotta: – Pártfőtitkár elvtárs, tisztelettel jelentem, hogy a parancsnokságom alatt lévő harcosok fegyverzetében nincs gumibot...

Rögtön rájött, hogy milyen nagy hibát követett el, egyrészt ellentmondott a diktátornak, másrészt elárulta magát. Közbeszólt Elena is, azt kérdezve kétkedő hangszívallyal, hogy a munkásörsg talán nem rendelkezik más fegyverekkel. Örök titok marad, hogy mit gondolhatott Elena, rájött a hétfői parancsának visszasságára vagy egyszerűen „jöltájékozottságát” akarta férje előtt újból bizonyítani. Az ezredes már a kivégzőosztag előtt látta magát, amikor nyílt az ajtó és az irodába lépett Ion Dinca. A diktátor arca felragyogott, egy rangban hozzáillőbb személyvel tárgyalhat, nem egy faragatlan ezredessel, akire gyorsan rá is szólt: – Elmehezt, majd Dinca elvtársal megtárgyalunk mindent.

Azok ott hármásban hosszasan tárgyalták, tervezték, miként tudnának minél gyorsabban rendet csinálni Temesváron az „idegenlégiós” munkásörsggel, de erre a vasúti kapacitás (értsd: vagonhiány) miatt szerencsére nem került sor. Pedig találtak megoldást arra is, hogy a hiányzó gumibotokat vasrudakkal (!) pótolva induljanak „harcba” az olténiai harcosok. Az események felgyorsulása meggátolta bevetésüket. Viszont a lőszer, immár a forradalom védelmében december 22-én délután, újból elindult a hadsereg raktáraiból, hogy a munkásörsg a hadsereggel karöltve fogjon fegyvert a Ceausescu-kán utolsó martalócai ellen.

Szöllösi Gábor

A Vajdaságban – Erdélyről

Mélyszégyes megdöbbenéssel értesültünk az erdélyi magyarság elleni agresszív, fasisztoid tömeghisztériáról, amely immár emberáldozatokat is követelt – hangoztatja a Vajdasági Magyarok Demokratikus Közössége.

A közösség kezdeményező bizottsága Újvidéken kiadott nyilatkozatában megállapítja: a Romániában élő népek és a demokratikus kormányzatok jövője szempontjából halaszthatatlan feladat a kisebbségi kérdés türelmes, kölcsönös nagylelkűségen alapuló, demokratikus rendezése. Ennek első lépése kell hogy legyen a nemzeti kisebbségek elleni atrocitások megszüntetése. Éppen ezért határozottan követeljük az erdélyi magyarellenes kilengések szervezőinek és végrehajtóinak felelősségre vonását, a sovíniszta és fasiszta szervezetek betiltását és a nemzetközi szerződések, köztük a helsinki záróokmány rendelkezéseinek szigorú tiszteletben tartását. Az újvidéki Magyar Szó csütörtöki számának „Marosvásárhely” című vezércikkében egyebek között rámutatott: Románia tekintélyen, demokratikus törekvésein ejtettek csúf sebet a fasiszta csöcselék hangsújjai, s a polgárháború szélére sodorták a tömlőcéből szabadult és szabadságtól megtántorodott országot. Figyelmeztetett, hogy a mindenkor román vezetésnek, s nem csak a vezetésnek tudnia kell, hogy a nemzetek közötti bizalom helyreállítása nélkül nem nyerhető bebecsátás, „Európa boldog nemzeteké sorába”.

Kísért a régi rezsim, egy embertelen ideológia, a nacionalizmusra épített hivatalos politika, az az idő, amikor a papok 2000-re „idegenektől” mentes Romániát ígértek, amikor az érvényben levő törvényeket is semmibe vevő, felháborító intézkedésekkel gyakoroltak nyomást a több mint kétmillió kisebbségre. Az a korszak, amikor az alapvető emberi, állampolgári jogokat önkényesen megvonó, az államhatalmat megtestesítő kisitenek jóindulatában kellett bízni, amikor a nemzetiségeket csaknem ellenségnek kiáltották ki, amelyek a nagy román nép boldogulásának útját állják – emelte ki a južoszláviai magyar napilap.

„Rémmese”

Önbizalom, az van...

Nógrád megye a kommunistáké marad?!

„Hová igyekszel?” – állított meg a minap egy elvtárs, miközben Thürmer Gyula pártvezér választói nagygyűlésére igyekeztem, volna, az SZMT salgótarjáni székházába. A hírt, hogy a „megújult MSZMP elnöke, a Nógrád megyei pártlista vezetője március 21-én” tiszteletét teszi salgótarjáni hívei körében, a megyei napilapból tudtam meg. Az esemény nyilvános volt, ám példás biztonsági rendszabályok mellett. Így többen is körülálltak, amikor megpillantották kezemből a magnofont.

– Ezzel nem lehet bemenni! – adták tudomra. Aztán, az igazoltatás után, mégiscsak beengedtek. Lehet, hogy a közelben beszélgető Thürmer Gyula szíve esett meg a krónikáson, s mentette meg a kiebrudalástól...?

A riportermagnó látványa nem aratott osztatlan sikert a teremben sem. Többen figyelmeztettek, nehogy bekapcsoljam! Miután hírt veték a rendezés, hogy engedélyt kaptam a segédeszköz használatára, már-már azt hittem békén hagytnak. Amikor néhány aktivista véletlenül, mellém állt, s figyelt mi az amit a jegyzetfüzetbe is rögzíték. Persze más gyanús jegyzetelő idegent is szemmel tartottak. Thürmer Gyula otthon érezhette magát, nem kellett neki attól tartani, hogy megzavarják...

– Itt kezdődik a párt alapítását, s most itt összegezzük a választási kampány eredményeit – bevezető mondatával is utalt arra Thürmer Gyula, hogy Salgótarján jelenleg is történelmi szerepet játszik. Majd arról szólt, hogy – a Magyar Szocialista Munkáspárt az elmúlt két hónap alatt megerősödött, visszakapta önbizalmát, magabiztosságát. Bármennyire is akarták az MSZMP-t a politikai ellenfelei lesöpörni, az agyagba beledöngölni.

– Nagyon sok olyan ember van ebbe az országban, akik nem vakon járnak, s észre veszi, hogy az elmúlt 45 évben igen is született valami... Külön öröm számomra, hogy az egyik legerősebb megye Nógrád. Mello a megye, és a pártvezetést a térség munkásszolgalmi hagyományaira. A bányászok, a partizánok, a felszabadulási építómunka eredményeire. Mi hiszünk abban, hogyha másutt nem is, hát Magyarországnak ezen a kicsi darabján

igen is megfogjuk őrizni a szocialista társadalmat.

Majd arra figyelmeztette a jelenlévőket, hogy az országban az erőszak, a düh hadjárata megy végig:

– Ki hatalmazta fel az MDF szervezeteit Egerben, Debrecenben, hogy elvigyék a Lenin-szobrot? Ki hatalmazta fel Veszprémben az MDF szervezetét, hogy megváltoztassa a Münnich Ferenc tér nevét? Megfélemlítik a baloldali embereket. Minden utca sarkon találkozhatsz kommunista üldözéssel. Itt, Nógrádban jóleső érzés látni, hogy a gyárak falairól, nem tépik le a plakátjainkat.

A március 25-ei sorsfordító pillanat kapcsán felhívta a hívek figyelmét arra, hogy „egy rosszul elhelyezett kereszt visszahozhatja a kapitalizmust!” Ezt alátámasztandó említette meg a munkásság elitjének megsemmisítésének vízióját. Majd a tőkés restaurációval járó munkanélküliség rémével ijesztgette a bányászokat, a munkásokat, nyugdíjasokat stb. „Ne engedjük az ország kiárusítását! Ne engedjük a termelőszövetkezeteket szétzúzni!” – „érvelt” a szocialista vívmányok védelme mellett. A kapitalizmus, a földesurak megjelenésétől féltve az országot. Majd azzal riogatta a munkásembereket, hogy ki akarják őket szorítani a hatalomból... Ezt alátámasztandó felelegette:

Gondolják csak végig miért verték szét a régi MSZMP-t? Mert akadály volt, a hatalom átvételénél! Miért kellett lefegyverezni, megbecsteleníteni a 60 ezer munkásort? Mert akadály volt, egyesek szemében! Miért kellett a Belügyminisztériumot, a rendőrséget szétverni? Mert akadály volt! Miért kellett a hadsereget elindítani a szétzúlesztés útján? Szívesen meghallgatnám Kárpáti bajtársat, mennyivel jobb a Magyar Honvédség, mint a Néphadsereg elnevezés...?

A „rémmesét” folytatva, Thürmer Gyula arról győzködte népes hallgatócsoporthát, hogy üldözik a kommunistákat. Egyik közvetlen kollégájának esetét felémelve, akinek lányát és fiát elbocsátották – mondván politikai nézetei miatt(?). Ezért kell meggondolni hova teszik a keresztet március 25-én – értelt a szónok. Majd kérdéssel folytatta;

– Megkérdezték-e önöktől, hogy jó-e a népköztársaság vagy köztársaságot akarnak helyette? Vagy megkérdezték-e önöktől, hogy akarják-e ünnepelni április 4-dikét? Vagy inkább október 23-át...? És ez a kormány még arra sem volt tekintettel, hogy döntését ne március 19-én hozza meg – amikor a fasiszta németország megszállta Magyarországot!

Majd kijelentette, hogy „mindent meg lehet változtatni, de mi a megújult MSZMP, április 4-ét akkor is a felszabadulásunk ünnepeként tekintjük.” Majd hirtelen fordulattal arra utalt, hogy a munkásokat arról sem kérdezték meg: akarják-e a rendszerváltást? Miközben folyik az osztoszkodás a pozíciókért.

– A munkásember egyedül nem képes megvédeni önmagát, a szakszervezetek nagyon sokat segíthetnek. A mi pártunk örül, hogy a szervezett munkásság nem hagyta szétverni a szak szervezeti mozgalmat.

A lehetséges partnerek, szövetségek között említette az MSZP-t. Hangsúlyozva, hogy annak vezetőinek egy része jobboldalra viszi a pártot (Aru-lók!... – hangzott a kórus.) Annak reményének adott hangot, hogy a választásokat követően egymásra talál az MSZP baloldali szárnya és az MSZMP (Így legyen!... – szólt a tagság.) Majd néhány bíráló szó kijutott még a Népszabadságnak is, a március 21-i lap szám miatt. Mondván a Tanácsköztársaságról nem emlékeztek meg, ám Kádár Jánost egy lapon emlegetik Horthy Miklóssal. (Gúnyos megjegyzések a teremben.) Bücsűzől óvott a hangzatos jelszavaktól, a kapitalizmus rémét felelegetve újfént a március 25-i X jelentőségére apellált. A beszéd ideje alatt többször feldübörgő, olykor viharos, máskor harsány taps a biztos győzelem reményét sugallta a tagság részéről.

Hogy beigazolódik-e Thürmer Gyula reménye, és Nógrád, hiszen az 1919-től őrzött hagyományokhoz, 1990-ben is a kommunizmus, a szocializmus fellegvára marad: március 25-én eldől... – beveszik-e...

Gáspár István Gábor

A „jelölt asszony” portréja

A kis tanító néni és akik mellé álltak

Félő, hogy több a füstje, mint a lángja; még nem is járultunk az urnák elé, máris sokan megelőgték az előkészületek plakáthabóruját, megalapozatlan ígéreteit és vádaskodásait. A nélkül, hogy ebbe belevonódnánk, a választási küzdelem egy különös, szerénységében kirívó epizódját szeretném mégis megosztani, hátha másokban is olyan érzéseket támaszt, mint amilyen bennem keltett. Én legalább is azóta tökélttem el magam, hogy akár esik, akár fúj, mindenképp el megyek huszonötödikén szavazni s feltétlenül megkeresem a szavazócédulámon a körzetem „kis tanító néniét”.

Pedig még abban is kételkedem, hogy Haselbauer né Molnár Zsuzsanna a nehezen megjegyezhető hosszú neve, így „totálban” egyáltalán ráfér-e majd a Főváros 27. választókörzetének voksoló blankettájára.

A kis tanító néni, meghívására a Havanna lakótelepi lakásán kerestük föl. Olyan üzenet érkezett tőle, hogy független jelöltként, lakásról lakásra járva megszerzett ugyan vagy nyolcszázötven, jelölését támogató, hiteles „kopogatócédulát”, szívesen venné mégis, ha a pártoktól való függetlenségét következetesen érvényesítő József Élet, Egészség- és Családvédő Országos Szövetség odaállna mögéje. Sem pénzzel, sem energiával nem győzi ugyanis egyedül a vetélkedést a lőrinci-pestimrei szavazókörzet kelen, pártoktól támogatott rivális képviselőjelöltjével. A Szövetség egészség- és családvédő programját, a nemzeti sorskérdések pártoktól független lakossági képviselőjét jó szívvel föl tudja vállalni, annál inkább, hiszen egyéni programja is ezeket a gondolatokat tartalmazza.

A „jelölt asszony” nyitott ajtót, és az alig százötvenkét centiméteres, szinte maga is gyereknői, harminckét éves, kétgyermekes családayáról, a Kondor Béla sétány kékszíni iskolájának kis tanító néniéről eleinte alig akartuk elhinni, hogy a képviselőjelöltségre a maga erejéből és szorgalmából jutott el. Aztán a beszélgetés

melegében, ahogy karaktere megnyilvánult, határozott egyénisége kirajzolódott, egyszer csak rádöbbenünk, hogy Zsuzsanna a mi emberünk, s találkozás a mértékletes, türelmes közösségi kezdeményezések, erkölcsi megújulás sokszínű Szövetségével – szinte törvényszerű. Mert lehetne-e az új országgyűlésben ismét megalakuló, pártállástól független egészség- és családvédő csoportnak hivatottabb szervezője majd nála, aki a Veszprém megyei kis faluból, Vidről települt a fővárosba, s kilenc év óta úgy tanítja eszmélni-élni-magának lenni a Havanna telepi lurkókat és leánykákat, hogy közben maga is állandóan tanul? Kis családja körében, repülő férje oldalán úgy éli példás életét, hogy hivatásának is teljesen oda tudja adni magát, s a magán- és közélet nehéz egységét példázza régóta?

A kis tanító néni megpróbálták lebeszélni, hogy képviselőjelölt legyen. Számos barátja, jóakarója, kollégája is. „Ki tudja, mi lesz itt még.” „Az állampárt sem szeretet szókimondások miatt, a felsőbbbségnek ez tán sem fog tetszeni a közszereplésed.” Ő azonban konok és kitartó, mint amikor a „kopogató ajánlások” gyűjtötte. Úgy érzi, hogy a szabadsággal élni tudni kell, s ez éppen a hozzá hasonló fiatalok dolga. Hogy már a gyermekei iránti szülői és tanítói felelősség is arra kötelezi, hogy szerényen, de határozottan sorompóba álljon – értük küzdeni. A lőrinci-pestimrei lakosság elemi érdekeiért kiállni. Hirdetni a valódi nemzeti értékeket ebben a pártokra szakadó, utat kereső, eladósodott országban, s óvni a családok és a közösségek veszendő értékeit a nagy átalakulásban.

Tömören: a kis tanító néni *Ízig-ve-rig józsef programjának* fölkarolása, támogatása bizonyára nem ejt szeplőt a József Élet táboraának makulátlan pártatlanságán...

Fekete János

Cigánykánaán Mözsön,

avagy egy szélhámos tagtoborzása?

Vigyázat, mert átjárnak a cigányokat! Rámenös cigányember jelent meg egy szép napon a Tolna megyei Mözsön a Magyarországi Cigány Szociáldemokrata Párt ügyvivőjének kiadva magát. Ígéreteiben nem fukarkodott, az összetoborozott cigányoknak több százezer forintos vissza nem térítendő támogatást ígért, biztosította őket arról, hogy bárkinél elintézi a 400 ezer forint újrakezdési kölcsönt, ezenkívül pártja kasszájából felújítja minden rászorulóknak a házat és új kultúrházat is kapnak a mözsi cigányok... Nem kellett túl nagy szónoki teljesítmény ahhoz, hogy ezeketán elkérje az összegyűlt és családtagjaik megőrzött kopogatócédulát azzal, hogy a vasárnapi választáson már nem szavazhatnak másra, mint a fontos papirosra beírt szociáldemokratákra. Az már természetes volt, hogy a „meggyőzött” cigányok belépnek a népszerűsített párt soraiba...

Azért akadt, aki kételkedett. Néhány nappal korábban ugyanis a Tolna Megyei Független Cigányszövetség vezetője járt ugyanitt és igye, szerényebb, a valósághoz közelebb álló programmal a szervezete számára igyekezett megnyerni az embereket és a belépőktől 30 forintos tagdíjat is beszédett. Nos, a már említett vehemens MCDSZ (?) szervező szerint ez egyszerű család volt a Szekszárd környéki cigányok által jól ismert Sárközi Sándor részéről, hozzáátéve, hogy ez a szövetséget is minősíti...

Ezzel, a hangszalaggal, tanúkkal bizonyítható történettel, fordult a nyilvánosságához első felháborodásunkban a megyei cigányszövetség megrálgalmazott vezetője és dr. Gémes Balázs, a Magyarországi Cigányok Demokratikus Szövetsége megyei szervezetének szövívője.

– Társadalmi munkában, szűkös lehetőségek között faluról falura járjuk végig a megyében élő cigányokat, gyűléseken, családoknál külön-külön magyarozzuk céljainkat. A programunk szerényebb, nem tudunk sokat ígérni, aki mégis belép, 30 forintos tagdíj fejében bízik bennünk – mondja Sárközi Sándor. – Ezzel a pénzzel el tudunk számolni, felhasználásáról csak a helyi szervezetek képviselőiből választott vezetőség fog dönteni.

– Azt kell látni, hogy végre elindult egy önszerveződés a cigányság részéről, ami nem a nem cigányok, nem a tanács, nem a pártok ellen történik, hanem saját magukért. Ebben a szervezetben az alapszervezetek, a helyi közössé-

gek döntenek minden lényeges kérdésben, tehát valóban demokratikusan működhetnek. Ezért okoz nagy kárt az a szélsőséges demagógia, amivel némelyek pártérdekeknek akarják megnyerni és megfélemlíteni a cigányságot – vélekedik dr. Gémes Balázs. – Sajnos azon megyékben, ahol két vagy több cigányszervezet van, általában egymásnak ugranak, ahelyett, hogy összejöjnének. Itt sem öntött másként. Szomorú aktualitást adnak ugyanakkor a Romániából érkező pogromhírek, a román anyanyelvű cigányok rettegnek, hogy itt is bekövetkezhet valami hasonló.

Hozzáteszi még, hogy a mindezen indulatokat felkorbácsoló, önmagát MCDSZ-ügyvivőnek nevező személy, Könyves Ferenc, a szekszárdiak által hírhedetten ismert Csöpi, éveket töltött köztörvényes büntetéséért börtönben és maguk a cigányok is elkerültek, mert közismerten könnyen megnyitja a bicskát. Nos, mindjárt megpróbáltunk nyomára jutni a rámenös szervezőnek. Az SZDP megyei elnöke, Kis Pál István szervezete nevében elhatárolta magát a cigány szociáldemokratáktól, kilétéről sem tudott felvilágosítást adni. Hogy miként kerülhetett mégis az SZDP, rajta a megyei elnök nevével jegyzett megbízólevél Könyves birtokába? „Leszóltak az MCDSZ részéről, hogy adjuk ki ezt az okmányt egyik szervezőjünknek” – kaptuk a választ.

– Ez az ember önmagát nevezi ki a Cigány Szociáldemokrata Párt képviselőjének. Pártunknak két szervezője van Lakatos Ferenc és Kónya József személyében – mondja Farkas Pál, a Magyarországi Cigányok Szociáldemokrata Pártjának főtitkára, aki újabb lejáratási akciót sejt a történetek mögött. Volt már ilyen korábban is. Könyves Ferencet nem ismeri, lehet, hogy egy jóindulatú ember, aki rosszul él – folytatja gondolatmenetét. Majd figyelmünkbe ajánlja, hogy a Csöpi nem is férfinév... Egyébként az MCDSZ demokratikus szervezet, nincsenek előítéleteik, akkor sem, ha valaki hosszú éveket töltött börtönben. Aztán visszakérdez, kiől származik mindez az információ. Tanúk? Mert attól, ha két cigány mondja... A dolgot mindenesetre kivizsgálják, amiről olvasónk is értesülhetnek.

Addig is mindenki a két nap múlva esedékes választásokra koncentrál. Ki foglalkozik már a mözsi cigányokkal...?

Takács Zsuzsa

Pozsgay Imre Kecskeméten

„Vállaljuk az ellenzék szerepét is...”

Hétfőn, a késő esti órákban választási gyűlést tartott a Magyar Szocialista Párt Kecskeméten. Az est „főszereplője” Pozsgay Imre volt, hiszen az MSZP nemcsak az országos listájának, de a Bács-Kiskun megyei területi listájának is első számú jelöltje. Az elmúlt hónapok országjárásának 60. állomása volt a megyeszékhely, ahol – mint már annyiszor – utalt a Szocialista Párt demokratikus törekvéseire. Kihangsúlyozta: e párt olyan tömegmozgalomból nőtt ki, akik számítottak rá és vállalták azt a harcot, amelyet ma az elismerésért meg kell vívni. Nélkülük a békés átmenet nem valósulhatott volna meg. A szocialisták elfogadják a nép döntését a választásokon és ha kell, vállalják a kormányzati felelősséget, de az ellenzék szerepét is. Reméli, hogy a magyar nemzetnek nem hiányzik egy vérengzős esemény ahhoz, hogy itthon minden megtisztuljon. Elég elrettentő példa erre a szomszédos ország, bizonyára ebből mindannyian tanultunk. Kitért beszédében arra is, hogy a választási küzdelemben végbemenő acsarkodások nem tesznek jót az ország tekintélyének.

A pártok dulakodása a bársonyszékért veszélybe sodorhatja a tiszta választások kimenetelét – erre már Tabajdi Csaba, megyei képviselőjelölt

hívta el a figyelmet, aki erre a rendezvényre Sütő András betegágya mellől érkezett. Kortesbeszéde helyett fontosabbnak tartotta a kisebbség helyzetéről szólni, amely ha Kelet-Európában nem rendeződik sürgősen, addig nem várhatunk békére.

A választási gyűlésen több képviselőjelölt is felszólt. Így dr. Brúszel László fő mondanivalója a hallgatóság, a választások bizalmának kérésére irányult. Gaborják József a közigazgatás „rendbe tételének” fontosságáról beszélt, Rác Pál cigányszármazásának ma is érezhető hátrányairól szölt, s dr. Szűcs Miklós a hiteles emberekről mondott néhány mondatot.

A választási nagygyűlés a Kecskeméti Demokratikus Ifjúsági Szervezet székházában kötetlen beszélgetéssel folytatódott, ahol az érdeklődők este 10 óra után is kérdésekkel ostromolták a szocialisták jelöltjeit.

Az est folyamán arra kértem dr. Tabajdi Csabát, a Minisztertanács Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Titkárságának vezetőjét, miniszterhelyettes, mondjon néhány gondolatot a romániai kisebbséggel történtek háttéréről. A vele készített „villáminterjú” lapunk más oldalán olvashatók.

– szilvási –

A FELELŐSSÉGRŐL

Az SZDSZ legújabb programvázlatát – „Van kiút” – olvasva nemcsak az tűnt fel, hogy idő múltával az SZDSZ programjai nagyon átalakulnak – nem időállóak –, nemcsak az érdekes, hogy az MDF programjához közelít vagy azt – a forrást ugyan meg nem jelölve – átveszi (pl. A mezőgazdasági programot), hanem el kellett gondolkodnom általában az írástudó és a politikus felelősségéről, s a szóban forgó szervezetnek a nemzet és az ország iránt érzett felelősségéről. Gondjaimat az olvasóval megosztandó nézük a programkivonat három állítását.

– A program *takarékos költségvetést* irányoz elő, mint mindenki más a mai magyar politikai színtéren. Ezt elrendő három cselekvéscsoportot jelölnek meg. A harmadik:

„A nagyberuházások, a katonai és védelmi kiadások visszafogása gyors és radikális lesz.” (SZDSZ)

A magyar honvédelmi kiadásokat – helyeselhetően – már évek óta csökkentették. Jelenleg nem ez honvédségünk problémáinak a gyökere, hanem az, hogy hadseregünk a szovjet katonai struktúra (Varsói Szerződés egyesített fegyveres erői) részeként épült fel, nem pedig Magyarország önálló védelmére. Ezért – mint köztudott – át kell építeni. Másrészt a honvédségnek nemcsak az átépítés után, hanem az alatt is biztosítania kell tudni hazánk alapvető védelmét velünk összemérhető veszélyeztetésekkel szemben. A semleges Svájcnak és Ausztriának is ütőképes, védelemre orientált hadserege van. A védelmi kiadások jelenlegi szintje már nem nevezhető magasnak, bár egy új védelmi doktrína alapján újraelemzendő. Ahhoz, hogy egy hadsereg elemi szinten működőképes legyen

elengedhetetlen pl. a technikai berendezések megfelelő szinttartása és használatának elsajátítása. Annak érdekében pl., hogy a pilóták a repülőgépeket, helikoptereket egyáltalán használni tudják, folyamatosan repülniök kell. Már egy vitorlázó repülőgépet vezető sportrepülő sem repülhet évente 20 óránál kevesebbet, hogy a „jogosítvány” érvényes maradjon. A komolyabb repülőeszközök pedig nem vitorlázógépek. Ez pénzbe kerül... Honvédségünk kiadásainak „gyors és radikális” csökkentése a honvédség működésképtelenné válásához vezetne. (Mintha az 1918-as Károlyi-kormány „nem akarok katonát látni” szelme kísérte.) Ez pedig veszélyes, nem engedhető meg! A repedező szovjet birodalom árnyékában, az újjáéledő sovinizmusokkal szomszédságban, gyilkos pogromok idején, amikor még az is el-elhangzik, hogy hazánk területére (a Tiszáig, vagy ki tudja...) igényt formálnak, a vértinkből „inni” akarnak, nem lehetünk kevésbé képesek a saját védelmünkre, mint a sokkal higadtabb, sokkal kultúraltabb környezetben létező Svájc vagy Ausztria. A nemzet célja nem a honvédség elszorítása vagy felszámolása, hanem ütőképesse átalakítása lehet csak. Így az MDF állásfoglalását tartom helyesnek és reálisnak: „*Hazánk védelmi képességének megőrzését igen fontosnak tartjuk, ezért a hadsereg fejlesztésére indokolt kiadásokat nem kérdőjelezhetjük meg, de természetesen itt is törekedni kell az ésszerű gazdálkodásra.*” (MDF)

– Mint minden program, az új SZDSZ-változat is foglalkozik a *külföldi adósság leépítésével*, két cselekvéscsoportot jelölve meg a megoldás útjaként:

„Nagyobb hitelezőinkkel és kormányainkkal tárgyalásokat kezdünk a kamatok egy részének *elengedéséről* vagy mérsékléséről. Célunk, hogy elérjük a *törlesztések néhány évre szóló felfüggesztését.*”

Tárgyalásokat kezdünk az *adósságok magyar vállalati részvényekre történő átváltásáról.*” (SZDSZ)

Minden gazdasági elemzés, hazai és nem hazai egyaránt a magyar gazdasági talpraállás egyik legfontosabb feltételeként, sarokköveként a („nyugati”) működő tőke, a nemzetközi pénzügyi és gazdasági támogatás megnyerését jelöli meg a gazdaság működésének fellendítéséhez, a gazdasági romlás megállításához, a holtpontra túljutáshoz. Az adósságállomány kezelési módjára tett javaslatok értékelésénél ezért sosem téveszthetjük szem elől, hogy ma is arra felé tartozunk, ahonnan a jövőben a tőkebeáramlást várjuk.

A kamatmérséklés, az adósság részbeni átváltása vállalati részvényekre – nem új ötlet – elvben megkísérélhető, de a *tapasztalatok szerint* ez nehezen megy, mértéke kétséges, s kiemelt programként megjelenése partnereink bizalmát is rossz irányba befolyásolja. (Már pillanatnyilag is!) A valódi megoldás meghatározó eszközei mások: a piacrautajási lehetőségeinket sújtó kor-

látozások érdemi mérséklése, a fejlett technológiákhoz hozzájutás, beruházási kormánygaranciák, kedvezményes szerkezetátalakítási hitelek folyósítása, a megbízható vállalkozói tőke bevonása, s az ehhez szükséges feltételek biztosítása... Ahhoz viszont, hogy ezt az utat járassuk, nyugodt, stabil körülményekre, az *ország fizetőképességének feltétlen megőrzésére van szükség.*

Az SZDSZ programban azonban a kamatok elengedésének és a törlesztések felfüggesztésének a kérése szerepel. Ezt nevezzük röviden az adósságállomány átütemezésének. Következménye pedig az, hogy az ország a stabilnak, megbízható befektetési feltételeket nyújtóknak ítélt csoportjából a megbízhatatlan terepet jelentők közé kerül, elveszti fizetőképességét. Ennek köztudott – és sok, ezen az úton járó ország példáján látható – következménye a tőke bizalmának megingása, a talpraállási elképzelések szertefoszlása, a gazdasági romlás folytatódása. Hazánk helyzetét vizsgáló külföldi gazdasági szakértők is nyomatékosan felhívják erre a figyelmünket. Ezért az SZDSZ programja e célkitűzései következtében nem a gazdasági felemelkedés, hanem a gazdasági romlás programja, amely káros lenne hazánknak. *Van kiút, csak nem az SZDSZ programjával.*

– A külkereskedelem kapcsán a következő, kiemelt ígérettel találkozunk: „Ha az SZDSZ kormányra jut, haladéktalanul kéri fogja hazánk felvételét az Európai Gazdasági Közösségekben.” (SZDSZ)

Szép ígéret. A gyanútlan olvasó igencsak lelkesedni kezd tőle, s már látja is hazánkat az Európai Gazdasági

Közösség (EGK) tagjaként, ahhoz tartozó életkörülményekkel...

Valóban vissza kell térnünk Európába. Ez azonban bonyolult, hosszadalmas folyamat. Gondoljunk csak Spanyolország vagy Törökország hosszú, sok éves útjára. Ezért az MDF a lehetőségek és a feltételek ismeretében a sok szülő Európához kötődés lehetséges gyorsaságú kiépítését javasolja, s azon fáradozik. Ennek lenne a része – kormányzati pozícióban – társulási egyezmény kezdeményezése az EGK-val, az EGK szabványaihoz, előírásaihoz igazodás, bekapcsolódás a nagy európai programokba (pl. Eureka), a magyar diplomák és más szakmai végzettségek, minősítések azonos szintre hozatala az európaiakkal stb., hogy a lehetséges idő (évek) alatt végül az EGK tagjai lehessünk.

Úgy gondolom, hogy félrevezető azt *sugallani*, hogy csak „haladéktalanul” kéri kell és a csatlakozás már meg is oldódik. Tudatosítani kell, hogy az EGK-ig hosszú és küzdelmes az út, amelyen velünk szemben szigorú követelményeket támasztanak majd, de amely küzdelem téjje megéri. Azt is tudni kell, hogy ezt az utat csak egy biztonságos, nyugodt és kiegyensúlyozott politikájú, a fizetőképességét megőrző, s így a gazdaság bajain urrá lenni képes ország tudja végigjárni, ez esetben ehhez a támogatást is megkapva.

Ha a leírtakra visszatekintünk, akkor láthatjuk, hogy napjainkban számottevő politikai állásfoglalásokból – pl. a vizsgált SZDSZ programból is – hiányzik a haza és a nemzet iránti felelősség. A felelősség nélküli politizálás pedig mindig súlyos bajok forrása.

Ferenc Csaba

Európába a CDU-val?

A héten Magyarországon járt az Európa Parlament néppárti frakciójának elnöke dr. Egon Alfred Klepsch, aki egyúttal a CDU egyik vezető politikus a NSZK-ban. Kaposváron, egy MDF nagygyűlés után kértünk tőle rövid interjút.

– *Klepsch úr, Ön elsőként gratulált a Magyar Demokrata Fórumnak tavaly szeptemberben a nemzeti csúcson született megállapodás aláírása után. Miért tulajdonított ekkora jelentőséget ennek az egyezésnek?*

– Meg vagyok győződve arról, hogy Magyarország példamutató fejlődést valósít meg az egész keleti tömbön belül. Úgy gondoltuk, hogy ez egy iránymutató akció volt, amelyik a többi ország számára is példaértékű lehet. Utólag bebizonyosodott, hogy álláspontunk helyes volt.

– *Miért az MDF-et választották legszorosabb partnernek, miért nem a Kereszténydemokrata Néppártot?*

– Mi a Kereszténydemokrata Néppárttal és a kisgazdapárttal ugyanúgy felvettük a kapcsolatot, mint a Demokrata Fórummal, de az utóbbi volt az a politikai szervezet, amely a legrégebb óta tevékenykedik, és súlya, illetve jelentősége folytán érdekelhető volt számunkra, hogy ez a legfontosabb. A jövőre nézve azt reméljük, hogy a felsorolt három párt majd egy kormánykoalícióban egyesülni fog. Talán még annyit a Demokrata Fórum mellett, hogy Antall úr személyében látjuk azt a megfelelő személyt, aki alkalmas lenne az ország vezetésére.

– *Ha Önök kiállnak egy párt mellett, az már önmagában nyereség nekik, de ennyiben kimerül a támogatásuk?*

– Még nem döntöttünk arról, hogy a három szervezet közül kit veszünk fel az Európai Néppártba, mert nem akartunk nyomást gyakorolni e döntéssel a választásokra, és a pártok mögött állókról is csak a választások után nyerhetünk igazán képet. De most kijelenthetem, ha például a Demokrata Fórum kormányt tud alakítani, azt minden módon támogatnánk. Ezt az ígéretet különböző háttérbeszélgetésekre alapozom, illetve a keresz-

ténydemokrata kormányfők találkozásán elhangzottakra.

– *Ön az Európai Közösséghez való csatlakozásunk egyik feltételeként azt jelölte meg, hogy szociális piacgazdaságot kell kialakítani az országban. Ez a szociális oldal ennire fontos lenne?*

– A piacgazdaság csak a gazdaság funkcionális elemét jelenti, de ez a piacgazdaság több formában létezik. A szociális piacgazdaság esetén egy társadalmi biztonsági rendszer is hozzátartozik a gazdasághoz. Ez az Európai Közösség szempontjából valóban előfeltétel, sőt most már precízebben fogalmazva szociális és ökológiai piacgazdaságról kellene beszélnünk.

– *Ez annyit jelent, hogy liberális piacgazdaság esetén nem támogatnák a csatlakozásunkat?*

– Egy liberális piacgazdasággal Magyarország nem teljesítené a szerződés alapjait képező előírásokat. Ha egy liberális piacgazdaság keletkezne, amelynek nincs társadalmi biztonsági rendszere, a társadalmilag gyengék számára, a testi fogyatékosoknak és más hasonló rászorulóknak, akkor nem illeszkedhet be ez az ország a szabad áramlás rendszerébe.

– *A csatlakozásnál alapfeltételként szabják az emberi jogok teljes körű biztosítását. Hogyan tudnak segíteni Magyarországnak, hogy a határainkon túl élő magyar kisebbségek helyzete végre rendeződjön? Mit tehetünk mi, hogy a marosvásárhelyi események ne ismétlődhessenek meg?*

– Önök ebben a pillanatban csak annyit tehetnek, hogy a nyilvánosság elé tárják a tényeket. Mi az Európa Parlamentben szóba hozzuk ezt a kérdést, hogy a románokat nyomás alá helyezzük. Az április 9-én kezdődő ülészen interpellációt nyújt be pártom ebben a témában. A román kormányzatnak nincs esélye arra, hogy szabad, demokratikus kormányként elismerjék, ha ilyen dolgokat a saját országában eltűr.

Györfly Árpád

Gazdaságpolitikai rovatunkat szponzorálja az M&M szoftverház Kft.

Az ajánlatok bankja

Sajátos bank kezdte meg működését Budapesten, a Moszkva térnél. Ajánlatokat tárolnak itt vállalkozóknak; exportképes árualapokat kutatnak, kooperációs ajánlatokat kínálnak, exportot támogató, műszaki fejlesztést segítő hiteket „raktároznak”.

A Vállalkozók Országos Szövetsége, a VOSZ adatbankja rejti ezeket az értékeket. Hogy mennyire konkrétak a vállalkozók számára kínált ajánlatok, arról meggyőződhetünk néhány példa segítségével. Egy stockholmi cég például magyar partnert keres vibráló etetők gyártásához (az etető itt gépipari műszó: csavarokat és kisebb alkatrészeket adagoló automatáról van szó). Fűrdőruhákat, női fehéreműt kíván nálunk gyártani és Ausztriába exportálni egy osztrák cég, közös vállalat formájában. Egy másik cég magyar szoftverek és know-how-ok értékesítését vállalná Ausztriában és az NSZK-ban, cserébe számítógépeket hozna be.

Találhatók speciális ajánlatok is. Egy NSZK-beli cég képerketeket, asztali fényképtartókat vásárolna fából, fémből. Ugyancsak NSZK-beli cég kíván magyar partnert találni 150 fős szálloda építéséhez, egy kanadai vállalat pedig önkiszolgáló éttermi hálózatot akar kiépíteni magyar együttműködéssel. Nem kevesebb, mint 5–6 ezer hajlított acélszövevény székét kíván évente magyar partnerrel gyártani egy montreáli cég – úgy, hogy szükség esetén korszerű gépeket, robotokat is biztosít.

A vállalkozói ajánlatok bankjának sajátossága, hogy nemcsak igényekkel érdemes nálunk jelentkezni, hanem további ajánlatokkal is, amelyeket szívesen tárolnak a partnertalálás reményében.

B. N.

Maróthy szelleme

A választások közeledtével a közvélemény már-már megelégedik arról, hogy hazánkban nem minden kérdés oldható meg választással. Ilyen a bős–nagygyarosi vízlépcső ügye is. A Minisztertanács március 25-i dátummal 56/1990. sz. alatt rendeletet hozott arról, hogy a dunai vízlépcső munkálatainak ellenőrzésére kormánybiztosi titkárságot hoz létre. Erre azért került sor, mivel a dunai vízlépcső építésével kapcsolatos valamennyi hatáskör gyakorlását a Minisztertanács megvonta a KÖHEM illetékes állami titkársától. A kormánybiztos bekerült a felügyeleti jogok gyakorlásához szükséges okmányokat mind a KÖHEM-től, mind az OVIBER-től. E kérdésnek az említett szervek csak részben tettek eleget, arra hivatkozva, hogy az Állami Számvevőszék vizsgálatának következtében egyes iratokat zároltak.

A miniszterelnök elrendelte a mi létesítményeink és a beruházás pénzügyi helyzetének felmérését. A kormány március eleji álláspontja szerint három esetben lehet építési munkákat végezni Nagymaros térségében: árvízvédekezési céllal, kármegeelőző állagmegóvásért, továbbá a lakossági infrastruktúra létesítésére. Minden más építkezést fel kellett volna függeszteni. Am a KÖHEM által elkészített felmérés a jelenleg mintegy 100 létesítményen folyó munkák mindegyikét a kormány által meghatározott körbe sorolandónak tartotta. A kormánybiztos a létesítmény-jegyzék alapján szakértői vizsgálatot rendelt el annak megállapítására, hogy e létesítmények közül melyek tartoznak a valóban/szükséges építési munkálatok körébe.

Mi épül a Dunán?

A további vizsgálatok idejére a kormánybiztos a miniszterelnökkel egyetértésben úgy döntött, hogy március 25-i kezdettel az árvízvédelmi munkálatok kivételével minden más tevékenységet felfüggeszt Nagymaros körzetében. Ezt az időpontot követően az Állami Fejlesztési Inézet nem folyósít hitelt az építkezéshez.

Szántó György, a dunai vízlépcső kormánybiztosi titkárságának vezetője elmondta, hogy nagy távolság van a kormányzati álláspont és a terepen folyó munkálatok között. Ez azért is gondot jelent, mert a miniszterelnök március 6-án kelt, a cseh-szlovák kormányfőhöz intézett levelére a mai napig nem érkezett válasz, ellenben Bős térségében felgyorsultak a munkák. Ezen a területen egyetlen magyar fővállalkozási munka folyik. A kormánybiztos tárgyalásokat kezd arról, miként lehetne azt a munkát lassítani, illetve felfüggeszteni. A kétoldalú kommunikációt nehezíti, hogy a szlovák kormány új kormánybiztost nevezett ki saját részéről, de a szövetségi kormány a korábbi cseh-szlovák kormánybiztost nem mentette fel.

Április közepéig megvizsgálják a fennálló nemzetközi és polgárjogi szerződéseket, tárgyalnak az osztrák féllel az áramszállítási szerződésről is. Ennek kapcsán a kormánybiztos felhívta a figyelmet arra, hogy mivel kötelezettségünk 1996-ra datálódik, így az áramszállítás esetleges elmaradásáért kártérítési kötelezettségünk is csak 1996-tól van.

—csr—

Új termékvezetékét épít az AFOR

Az AFOR ez évi tervei között fontos helyen szerepel, hogy a szovjet határtól a Komáromi Kőolajipari Vállalatig húzódó, s közben az egész országot mindinkább behálózó termékvezeték-rendszerét Győrig kiépítse. Az árkat már kiasták, jelenleg a csőfektetés zajlik. A mintegy 260 millió forintos beruházás alapvető célja, hogy javítsák, illetve olcsóbbá tegyék a nyugat-magyarországi benzinkutak ellátását, amit jelenleg a komáromi AFOR tárolótelepén feltöltött tartálykocsikkal biztosítanak.

A legutóbbi időben merült csak fel, hogy célszerű lenne e vezetékét az osztrák schwechati kőolajfinomítóig meghosszabbítani. Szakértők és magyar szakemberek jelenleg azt vizsgálják, milyen előnyökkel járna egy osztrák–magyar gyártási kooperáció a két kőolajfinomító között, hiszen így lehetőség nyílna a feleslegeik, illetve további feldolgozásra szánt félkész termékek igen olcsó továbbítására éppúgy, mint alapanyag-szállításra, hiszen a százhalm-battai finomító a Barátság-, illetve az Adria-kőolajvezetékkel is kapcsolatban van.

A Lakosság Érdekvédelmi Tömörülése / A LÉT / önálló melléklete

Mit kíván

a Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetsége a magyar társadalomtól?

A MEOSZ nem akar párttá alakulni és közvetlenül részesedni a politikai hatalomból, annak ellenére, hogy tevékenysége csaknem egymillió ember létfeltételeit befolyásolja. Biztosítani kívánja azonban a mozgásukban – a magzati ártalom, szülési sérülés, betegség, baleset vagy háborús sérülés folytán – korlátozottá vált emberek elemi létfeltételeinek megtartását és javítását. Képessé kívánja tenni őket saját életük legfontosabb tényezőinek alakítására.

A mozgássérültek – mint társadalmi réteg – érdekei általában megegyeznek a más fogyatékosokban és egészségkárosodásban szenvedők érdekeivel, és hasonlóak más, hátrányos helyzetben lévők érdekeihez.

A MEOSZ közgyűlésének állásfoglalása szerint a fogyatékos és egészségükben károsodott emberek – sőt minden honfitársunk, aki nincs különleges képességek és javak birtokában – csak akkor élhetnek emberhez méltó életet, ha az alábbi követelmények minél szélesebb körben valósággá válnak hazánkban.

1. Közmegegyezésre kell jutni alapvető értékek tekintetében! A MEOSZ álláspontja: minden anyagi és szellemi érték létrehozója az ember.

Nélkülözhetetlen a szabad egyének összefogása a különböző közösségekben (családban, lakóhelyen, munkahelyen, egyesületekben stb.). A tehetségek, a tudásnak, de a fizikai munkának is erkölcsi és anyagi elismerést kell szerezni. Egymás iránt megértést, emberséget és a nehéz sorsúakkal szolidaritást kell gyakorolnunk. Tényleges demokráciára van szükség.

2. Közmegegyezésre kell jutni a társadalom fejlődésének fő irányairól. A MEOSZ legfontosabbnak a társadalmi folyamatok kiegyensúlyozott, tudatosan megtervezett, jórészt előre látható változását és a szélsőséges társadalmi különbségek megelőzését illetve felszámolását tartja. Mindenki számára egyenlő esélyeket, a társadalmi részvétel lehetőségét követeli.

3. A pártok működése önmagában nem elegendő feltétele a demokráciának, a társadalmi igazságosság, az emberiség általános és valóságos érvénye-

sülésének. Meg kell teremteni azokat az intézményes feltételeket, amelyek között a legkülönbözőbb társadalmi rétegek érdekképviseleti szervezetei hatást gyakorolhatnak a helyi és központi igazgatásra, a pártokra és a gazdasági életre.

4. A szociális érdekképviselet el-látó társadalmi szervezetek – amelyek közcélú, közérdekű tevékenységet látnak el – részesüljenek oly mértékű anyagi támogatásban az Országgyűlés által elfogadott éves költségvetésből és szükséges mértékben a helyi önkormányzatok költségvetéseiből, hogy abból fennmaradásuk és működésük elemi feltételeit biztonsággal megteremthessék és megtarthassák.

5. A gazdaság szerkezetének és rendszerének átforgatása közben differenciált és hatékony szociális tevékenységgel kell megakadályozni jelentős társadalmi rétegek helyzetének elviselhetetlenné válását, megoldhatatlan társadalmi feszültségek kialakulását. Szociálpolitikánk is legyen európai! Fokozatosan ki kell építeni a szociális gondoskodás rendszerét. Ez a

mozgáskorlátozott emberek ügyében a következőkből álljon:

a) Anyagi és tárgyi feltételeket kell teremteni és lehetőséget adni a közlekedési igények kielégítéséhez minden olyan mozgáskorlátozott személynek, aki nem tudja a tömegközlekedés eszközeit használni.

b) El kell érni (jogalkotással és kötelező, következetes végrehajtással), hogy többé ne létesüljenek nehezen hozzáférhető középületek és oktatási intézmények. Meg kell alkotni az akadálymentes közút-, lakás- és városépítési szabványát.

c) Meg kell valósítani – megfelelő körülmények kialakításával az oktatás és az ésszerűség szempontjából optimális mértékben – a fogyatékos fiatalok integrált képzését és nevelését az iskolarendszer minden szintjén.

d) Képességeiknek megfelelő képzést és munkalehetőséget kell teremteni a fogyatékos embereknek.

e) Létbiztonságot, emberhez méltó életet kell garantálni azoknak, akik munkaképtelenek, és akik tartósan ápolásra szoruló hozzátartozókat gondozzák.

f) Ki kell alakítani az életvitelükben segítségre szoruló személyek különböző lakás- és életformáit, előmozdítva az elérhető legnagyobb önállóságot, lehetőleg lakóhelyi vagy családi környezetben.

g) A rehabilitációs segédeszköz-el-látásban fokozatosan meg kell közelíteni a világszínvonalat.

6. A társadalmi szociális tevékenységben alakuljon ki munkamegosztás az érdekképviseletek és a vállalkozók között.

7. A szociális tevékenységnek helyreállító (rehabilitációs) szemléletűnek, értékmentőnek kell lennie.

8. A szociális támogatások minőségükben és mennyiségükben okokra hatók és hátránykiegyenlítőek legyenek.

9. A hátrányos helyzetű és a szegénységet nem tükolni kell, hanem állandóan küzdeni kell ellene. Ez olyan életbevágó velejárája a gazdaság és a társadalom működésének, mint a környezetvédelem.

A nemzetközi statisztikák szerint az emberek tíz százaléka szenved valamilyen betegségben, fogyatékosokban. Ez az állapot hozzátartozóikat is hátrányosan érinti. A MEOSZ céljairól tehát túlzás nélkül azt mondhatjuk: hárommillió magyar ügye.

E célok megvalósításáért, a hátrányosok felszámolásáért a mozgáskorlátozottak egyesületei és az egyesületeket tömörítő szövetség hajlandó más érdekképviseleti csoportokkal, szervezetekkel, állampolgári közösségekkel együttműködni, politikai szervezetekkel, az állam szervezeteivel és az önkormányzatokkal együtt dolgozni. Meggyőződése, hogy munkájával hozzájárul a szabadság, a demokrácia kiteljesedéséhez, az életminőség javításához.

Józsa Teréz

Sorsunk levelekben

Anyósom temetésére

érkezett meg, pontosan a temetés napján, a gyászúrvitokkal együtt az IKV levele, úgymint: „...a bérbeadó helyett végzett saját kivitelezésű munka értékéért az alábbi összeget fizette ki (az IKV), mely a személyi jövedelemadóról szóló törvény értelmében, mint egyéb jövedelem adóköteles: 9879,- Ft.”

Anyósom 83 éves volt. Az IKV által évtizedekig elhanyagolt lakásért nemrég cseréltünk egy kisebb lakást. Ráfizettünk 600 ezer forintot, s mindennel együtt ráköltöttünk kb. még 500 ezer forintot. Az évtizedek óta szükséges, de elhalasztott felújításhoz eladtuk mindenünket, több százezer forint kölcsönt vettünk fel (25,5 százalékos kamatra havonta egy egész fizetést törlesztünk), zálogba tettük, amit lehetett (magas kamat!) és áron alul elköttyaveteltük, amit már zálogba adni nem lehetett. Egy évig tartott a lakáscsere és a felújítás, ebből kb. fél évig én egyetlen fillért sem kerestem, mert kizárólag a lakásfelújításon dolgoztam, segéd- és szakmunkásként. Az IKV a vállalt 76 ezer forint térítést megtagadta, perdintottunk, amely sok időt, pénzt és energiát emésztett fel, s végül – az időközben megemelkedett költségek ellenére, a bírósági végzésre – összesen hatvan ezer forintot térített az IKV.

Ezek a tények hazánkban sok százezer család számára ismertek: így vagy úgy, hasonló történeteket családok százai éltek már át. Ami az egészben meglepő, az az állam és az állampolgár, a bérbeadó és a bérlő, az adófizető és az adószedő közötti egyoldalú kapcsolat. Egyfelől diktatórikus, autoriter, a másik oldalon totális kiszolgáltatottság. Barátom éppen most látogatott ide New Yorkból. Meséli, hogy adójából levonja a lakásvásárlást, a felújítást és minden járulékot és egyéb költséget. Nem is titok ma már, hogy a lakáscsere a leggazdagabbak kivételével üzleti tranzakció, hogy a lakásfelújítás, a karbantartás régebben sem állami adomány volt, mára meg deklaráltan a felemelt lakbért fizető bérlő „kötelessége”. Az is köztudott, hogy vannak „jó elvtársak”, akiknek még az utóbbi években is ingyen és milliós költségű felújítással juttattak állami bérlakásokat. Őket nem terheli a felújítás „értékéért” kifizetett, megalázó összeg adóterhe, hiszen miközben mi milliókat ruháztunk be, ők milliókat kaptak ingyen. A nekünk juttatott, csekély térítéses adóköteles, miközben munkánk, kiesett jövedelmünk, kórházi költségeink, beruházásaink százai nem vonhatók le az adóból, sőt továbbra is a bizonytalanság állapotában vagyunk, mert egy év alatt nem sikerült választ kapnunk arra, hogy most „jogilag” is megvásárolhatjuk-e azt a lakást, amelyet ténylegesen egy éve már kétszeresen megvásároltunk.

Az csak szinte zárójelben említem meg, hogy mivel effektíve cserével, ráfizetéssel és beruházással e lakást árban már megvásároltuk, tulajdonképpen az IKV csak a tőle bírósági kényszerrel kicsikart hatvan ezer forintot kérhetné térítésként, hiszen minden mást tavaly is vásároltunk, fizettünk, csináltunk. De hiszen mostanában a lakások volt tulajdonosai is kénytelenek megvásárolni a lerobbant, tönkretett lakásokat, ha benne laknak, olyan lakóházakban, amelyekben ők karban tartottak volna. Még erre is készsek... Zwack Péter nyilatkozta: ők a kockázatot, a veszélyes lehetősége sem zavarja, csak az, ha nem lehet biztos abban, mikor veszik el újra saját tulajdonát...

Ahogy mostanában megvásárolhatjuk elarolt tulajdonaink kis töredékét, az emlékeztet engem barátaim filmjére, amelyben a kivégzés előtt közlik a hozzátartozókkal: ha fakoporsó akamak, akkor fizessenek be bizonyos összeget. Még inkább Klempere kiváló könyvére, amelyben leírja, hogy a náci Németországban a kivégzettek hozzátartozói kaptak egy számlát: „feltevégrehozási költség” című. Hát egy kicsit így vagyunk mi, lakók, egy nem jogállam állampolgárai, amikor erőn felüli áldozatainkért büntetést fizetnek velünk, mintegy ezzel is prolongálva azok fenntartását, akik rossz gazdaként, dilettáns módon „kezelik” a lakásokat. Rablógazdálkodásukat nekünk erőn felüli munkával kell ellensúlyoznunk. Az állami bérlakások cseréje, felújítása, karbantartása, újabb rezsi és egyéb költségeink folyamatos fizetése egy átlagos fizetésű családnál szinte ugyanolyan nagy terheket jelent, mint másoknak az öröklakás. És még nagyobb a kiszolgáltatottság. Mi százazreket veszítünk, akkor is, ha a lakás tulajdonosai leszünk, s legalább egy-két évet az életünkben. Én a munkák vége felé kórházba kerültem.

Itt is lefizettem a le nem írható nagy kiadást, majd egy ideig munkaképtelen voltam. Mindez „magánügy”. Mindennek hatalmas anyagi áldozata – „magánügy”. Fizessétek be az adót, bármely áron és pofá be!

Anyósom meggyőződéses szociáldemokrata, majd kommunista volt 1920 óta, egész családjával, le- és felmenő rokonával együtt. Csak az utóbbi években ébredt fel. Semmit sem szerzett, kiváltásáig évtizedekig ezzel lemondott. Családjá, leszármazottai évtizedekig szidták, hogy miért nem szerzett legalább egy lakást, telket, legalább valamit, amit nála szegényebbek is megszereztek, s amelynek sokszorosát megkapták elvtársai. Még megérte, hogy gyerekeit kitétték a lakásból. Megérte, hogy már a nyugdíjhoz közelebb álló gyerekeinek családjá ismét, ki tudja hányadszor, erőn felül, saját költségén és saját erőből újítja fel az állami bérlakást. A bírósági tárgyalásokra már nem tudott eljönni, hogy elmondja: halálos betegen hogyan álldogált órák hosszat az IKV huszonöt éves eladójának frásztalra elvitt, hogyan küldözgették őt ide-oda. Mint bevezetőben írtam: temetése napján érkezett a felszólítás, az IKV és az adóhivatal „ajándéka”. Így csak én tudok rá válaszolni: a temetés napján stilszerűen koporsót küldök válaszként. Persze csak szimbolikusan, hiszen a temetés nagyon drága, s a lakásfelújítás után már nem maradt pénz koporsóra. Még jó, mert az IKV esetleg azt is adóköteles bevételként könyvelné, s felszólítana: másszatok ki belőle, mert megemelték a bérét, mert megadóztattuk és mindezek után, megemelt áron megvásárolhatjátok.

Tisztelt Minisztertanács Titkársága!

Mi, Petrenkó Tibor és Petrenkó Tiborné, Budapest VIII., József krt. 33. II. emelet 10/b. szám alatti, rossz, elhanyagolt lakás bérlői lettünk a 36312/3/1977. számú határozattal – karhatalom igénybevételének terhe mellett! Ez is megért volna egy misét! Sok idő, sok pénz és saját munka, míg lakhatóvá tudjuk tenni. Körülbelül két év!

Majd (1989. IX. 2-től kezdődően) előzetes, névre, címre szóló határozat nélkül, más lakást sem biztosítva lakásunk a Budapest VIII., Baross u. 65/67. szám alatti IKV beruházó, Budapest XIV., Hungária krt. 177. szám alatti „Zenit” szakcsoport (VGMK) kivitelezővel felújítás címén lakhatatlanná tette! Sem fűtés, sem világítás. Az élet- és robbanásveszélyesség szétvert lakásban – benne bútorainkkal, holminkkal, amelyhez hozzáférni sem tudunk –, a tartózkodást lehetetlenné tették! Elviselhetetlen, embertelen állapotokat produkáltak, s ez már 29 hónapja tart, mert panaszaink, sürgetéseink, kérelmeink feletteseiknél süket fülekre találtak. Még a közjegyzői előzetes bizonyítás is, annak ellenére, hogy a 3. Kjv. VIII. 9030/88/6. számú szakértői vélemény mindezt megállapította. Lakásunk lakhatatlansága ellenére a lakbér elengedését is megtagadták.

Tarthatatlan helyzetünkben Önökhöz, az ország vezetőihez, az ország közvéleményéhez és a nyilvánossághoz fordulunk utolsó lehetőség és segítség reményében, mert türoképeségünk elérte a fizikailag lehetséges vég-ső határt! Sajnos, az ilyen esetek egyre szaporodnak és ezek már nemcsak magánügyek, hanem közügyek is. A hírközlő szervek is naponta adnak hírt hivatali beosztásukkal, hatalmukkal visszaélő hivatalok, tanács szervek és beosztottak sorozatos törvénysértéseiről, jogtiprásáról, a közvagyon hűtlen kezeléséről. Tisztelet a kivételnek! Ebben élenjárunk az IKV-k és kollaboráns kiszolgálói!

Valóságos hadjáratot folytatnak a lakosság ellen, kiválasztva a gyengébbeket, öregeket, nyugdíjasokat. Az otthonrombolás határainkon túl már megszűnt, de határainkon belül az IKV-k jóvoltából még tart! Jó lenne, ha az il-

letékesek erre is figyelnének és a bel-földi üldözöttekkel is törődnének! Minderről a Lakásbérlők Egyesülete többet tudna mondani. Mennyi meggyötört, végsőkig elkeseredett ember szenved az IKV-k túlkapásai miatt! Növekszik a bizalmatlanság. Miért nincs egy hathatós ellenőrző szerv, amely felelősségre vonná a visszaélőket, törvénysértőket. Kivétel nélkül!

Hozhatnak az ország vezetői bármilyen jó szándékú, hasznos törvényeket, mire a végrehajtó szervekhez leér – zátonyra fut. Itt a bizalomvesztés göca, de itt a meggyerés kulcsa is! Sok idő, amíg ez megoldódhat, de addig az állampolgárnak (akinek van lelkiereje) ilyen esetekben, mint a miénk is, a legfelső szervekhez és a nyilvánossághoz kell fordulnia segítségért. Mert a hivatali beosztással, kötelességgel visszaélőknek a közvetlen feletteseik ezek felett nemegyszer szemet hunynak, el-tussolni igyekeznek azokat! Példa rá, hogy a mi ügyünkben szereplőknek mind ez ideig a hajuk szála sem görbült meg, nemhogy felelősségrevonás, fe-gyelmi, netán elbocsátás történt volna! Hol van itt a közvagyon védelme? Pedig ezekre is oda kellene figyelni, hogy valóban oda és olyan minőségben használják-e fel azokat a milliókat, amire azt adták. Különösen áll ez a lakóházak felújítására adott milliárdokra. Az IKV eddig sem volt gazdája a rábizott közvagyonnak, jóformán semmit sem szolgáltatott a bérlőknek, az államnak! Ezt bizonyítja a lerobbant házak, lakások tömege.

Ilyenek miatt lettünk újból, közel negyven évi becsületes munkánk után, földönfutó, csavargó, huszadrendű állampolgárokká egy jogállamban, az emberi, állampolgári jogaink sárba tiprásával. Csavargunk, lakásunktól megfosztva, ismerősöknél, hétvégi telken, barátoknál, ideiglenes albérlésben, természetesen térítés ellenében!

Az idegi, fizikai, anyagi túlterhelések miatt szervezetünk ellenállóképessége fokozatosan romlik, mert a több-letkiadásokat csak a napi élelmezés-sünk és a szükséges gyógyszerek radikális csökkentésével tudjuk megvalahogyan elteremteni! De meddig? Nem vagyunk már olyan állapotban

korunknál fogva sem, hogy pénz és erő nélkül a saját munkánkkal az IKV és társai által szétvert lakásunkat helyettünk rendbehozzuk! A harmadik tél, amit ázva-fázva csavargunk át súlyos betegen, pedig a kezeléshez elengedhetetlen a nyugalom, a pihenés, a rendszeres orvosi ellátás. De ilyen körülmények között nem lehetséges, ami fokozott életveszélyt jelent. Bútoraink, holmijaink összetolva egymás, hegyén-hátán, várva, hogy mégis megembereljük magukat az 1989. VIII. 30-ára ígért helyreállítást, amit elkezdtek, be is fejezték! Ehelyett ismét egy irreális műszaki átadással (korábban már volt ilyen 1988. VI. 7-9-én műszaki, 1989. I. 25-27-én a garanciális átadás, lakás megromokban), szándékos megtévesztéssel, jogainkat sértve, a lakás szemmel látható lakhatatlan állapota ellenére tették ezt, ismét reánk hártva a további munkák elvégzését! Különböző szándékos megtévesztésekkel, törvénysértéseikkel, időhúzás-ikkal továbbra is arra törekszenek, hogy lakásunk rendeltetészerű használatában megakadályozzanak. Ez idáig sikerrel.

Ezért fordulunk támogatásért a legfelső szervekhez és a nyilvánossághoz, mert ezeket segítség nélkül megoldani nem tudjuk.

A VIII. kerületi IKV mind a mai napig nem hajlandó a birtokháborítás, a szerződésesség megszüntetésére, lakásunk teljes helyreállítására, sem az ezzel okozott károk, többlekiadások megtérítésére. Mindezek bizonyítására mellékeljük a részletes tényállást, valamint az ide vonatkozó iratok másolatai példányait.

Kérjük az ügy mielőbbi kivizsgálását (szakfelügyeleti szerv bevonásával) a vétekesek felelősségrevonásáért!

Tisztelettel:

Petrenkó Tibor
rokkantnyugdíjas

Petrenkó Tiborné
nyugdíjas

1085 Budapest VIII.,
József krt. 33. II. 10/b.

A Lakosság Érdekvédelmi Tömörülése / A LÉT / önálló melléklete

Az ész – újabb – trónfosztása?

A minap egy lakossági fórumon, az egyik Pest környéki Kisvárosban tanúja lehettem egy tűzvészrel fenyegető jelenségnek. Az agglomeráció e jellegzetes Kisvárosát célzatosan nem nevezem meg, akikkel az emlékezetes eseményt együtt éltük meg, úgy is ráismernek, mások meg minnek csámcsogjanak rajta. Végére is, akárhol megeshetett volna manapság...

Lássuk először az előzményeket. Itt él s gyarapodik közöttünk az újra aktivizálódott vallásos közösségszerveződések egyik sajátos reprezentánsa: egy olyan, főleg lelkes fiatalokból álló s az ősi hitet valló megújult keresztény gyülekezet, amelyik az üldöztetések éveitől végre önálló felekezeti szintre szabadon tarthatják örömtől áradó gyülekezeti alkalmait. Mi sem természetesebb azonban, mint hogy mindent elkövetnek azért, hogy saját otthonukat, első magyarországi imaházukat fölépíthessék, fölszentelhessek.

Ugyancsak az előzményekhez tartozik, hogy a Mi Kis Városunk tanácsa jó néven vette építkezési tervüket. Több oka volt erre. Mindenekelőtt a városka súlyosbodó anyagi gondjai készítették a tanácsot a gyülekezeti kezdeményezés mérlegelésére. És nemcsak az, hogy a semmire sem hasznosítható, köves hegyoldal úgyszólván értéktelen területéért olyan milliókhoz akart jutni így, amelyekkel a legelőtöbb költségvetési hiányt itt-ott foltozhatná. Az ajánlatban az volt a legvonzóbb, hogy a felépítendő épület-együttes tervei olyan úthálózati, csatornázási, infrastrukturális elemeket tartalmaztak, amelyek az egész, eszényszta, nehezen megközelíthető környék ilyen gondjait, tanácsai vagy magánberuházások nélkül jórészt

megoldotta volna. Kötöttek tehát egy előszerződést, amelybe még azt a garanciát is beépítették, hogy amennyiben a Gyülekezet öt éven belül nem fejezi be építkezését és a szükséges kiegészítő beruházásait (felvezető utak, gerincvezetékek, vízgyűjtő stb.), a tulajdonjog eredeti értéken visszazárja a tanácsra.

A végső döntést a városi végrehajtó bizottság az elkövetkező nyilvános tanácsülésre bírta, de előzetesen – a helyi Demokrata Fórum követelésére – lakossági fórumot is összehívott.

A helyi gimnázium aulájában vagyunk. A gyűlés elején talán százötvenen lehetünk, mire befejezzük, már csaknem este kilencre jár, s a létszám a felére apad.

A helyszínről készült fotók és az előtervek vázlatai ott függnek az előadói asztal két oldalán. A városi főépítész és a tervezők váltják egymást a mikrofon előtt. A szakszerű tájékoztatást kicsit megzavarja, hogy egy felindult hölgy közbekiabál:

– Nem ezért jöttünk! Nem erre vagyunk kíváncsiak! – de többen közrefogják, és jóindulatúan kivezetik. Még nem lehet tudni, mi készül, mi lesz.

A szakemberek után a gyülekezet két fiatal lelkésze következik. A gyülekezeti ház tablóra kifüggesztett monumentális tervét már-már „kongresszusi palotának” látatják, s felvilágitják az épületgyűttes közösségi hasznosításának sokféle lehetőségét, a teremsportrendezvényektől a kulturális előadásokig, amelyek nemcsak a Gyülekezetet, de a Kisváros céljait is szolgálnák. Ezután szólítanak engem, mint a Józan Élet Egészség- és Család-védő Országos Szövetség titkárát.

Érzem, hogy nem most kellene szólnom, mert ebben a sorozatban az érvek

tartalmuktól függetlenül eltompulnak, s a „rádumálás” emlékeit idézik fel. Kívülálló meghívotként még inkább. Aggályaimat megosztom tehát a hallgatósággal, de ha már szót kaptam, nem hallgatom el, amit a Gyülekezet-ről tudok, hiszen a szövetségben lassan egy éve dolgozunk együtt. Nyilván arról is beszélek, ami számomra, az Emberben hívó humanistának a legfontosabb bennük: megtapasztaltam, hogy a Gyülekezetet átható hit és szeretet több drogos-narkós fiatalnak segített, mint az egészségügy, amelynek magam is munkása vagyok.

Az előterjesztők tárgyilagos kérdésekre várnak (vágynak?), de a kérdések csakis éllel villannak elő:

– Miért árusítja ki a kommunista-örökös tanács a város földjeit?!

– Kapott-e a Gyülekezet a tervezett építkezéshez belügyminisztériumi engedélyt, s mit szól hozzá az Egyháziügyi Hivatal?!

– Ugyan honnan van az építkezésre pénzüik ezeknek a „szegény drogos fiataloknak”?

– Mielőtt tárgyalni kezdtek a tanácsal, miért nem kopogattak előbb a lakosságnál, vajon szívesen látja-e a Kisváros katolikus megreformátus lakossága, hogy a Gyülekezet éppen itt építse fel az imaházát?!

Aztán fölhangzanak a szakmai ellenvetések:

– A felvezető úthálózat kisajátításal jár, erről nem volt szó!

– A hegyi utak alatt borospincék vannak, beomlanának már a felvonulási időszakban.

– A Kisváros szennyvízelvezetését, ami már most is katasztrofális, végképp megterhelné az új épületgyűttes. A nagy létszámú rendezvények pedig a közlekedésünket, a pesti utat torlaszoznák el!

– Az előterv költségvetése megalapozatlan. A valóságos költség a tervezett többszörösére rúg majd!

A plébánia képviselőjében is megszólal valaki: ők sem látják célszerűnek a Gyülekezet sűrűbb előfordulását a Kisvárosban, különösen most, hogy a katolikus buzgóság dicséretesen növekedni kezdett a helybéli fiatalok körében. Ha a tanács segíteni akar, segítsen inkább nekik, például a régi egyházi iskola visszaadásával!

Többen hangsúlyozzák, hogy a Kisváros a kisvárosiaké, s hiába mutatják fel a személyi igazolványukat a megjelent gyülekezeti fiatalok, nem akarják őket sajátjaikként felismerni. Azt azonban visszautasítják a tiltakozók, hogy a vallászabadságot elleneznek. Szó sincs róla! Csak éppen a Gyülekezet ne a Kisvárosukban építse fel az imaházát, mármint a felsorolt okok miatt.

Felszólal egy-két színváltott régi vezető is. Szavaik „elvtársba” bicsaklásán senki nem akad fön, hiszen vádló indulataik jól belesimulnak a kibontakozó tanácsellenes obstrukcióba.

A vitafórum igazi szervezője a helyi Demokrata Fórum. A képviselőik most a hangadók. Népszavazással fenyegetőznek, s a lakossági érdekek kizárólagos szószólóiként lépnek fel. A helyi SZDSZ-szervező hiába próbál közvetíteni. Az ellenvélemények csöndesebbek, legfeljebb a szomszédhoz intézett szóban, visszafogott tapsban, bólogatásban nyilvánulnak meg, a hangadókkal szemben mindig is nehéz volt fellépni. A mégis megszólaló, bibliás életfordulatukat őszintén, bátran megvalló gyülekezeti fiatalokra a sorok közül bántó megjegyzések hangzanak el. Amikor pedig a Gyülekezet rabbiszakállas szociológusa próbál ér-

velni, félig kimondott zsidózást is hallani.

A gyülekezeti lelkészek szelídsége is csak olaj a tűzre. Higgadtan kifejtik, hogy bár Gyülekezetiük éppen ebből a Kisvárosból indult el évekket ezelőtt s nagyon sajnálják, ha tervüket elutasítják, de ez ügyben népszavazásra kár költeni, mert ha itt nem, hát másutt épül fel Gyülekezeti Házuk, „Isten segítségével”. A kérdéseket is ugyanilyen higgadtan válaszolják meg. Többször elmondják, hogy úgyszólván minden egyház kap külföldi hittestvérektől támogatást, így a Gyülekezet is, de nekik idehaza is van anyagi forrásuk – a hívek sok pénzt megtakarítanak azzal, hogy nem isznak és nem dohányoznak. A nyomorék gyerekeknek a legutóbbi Istentiszteleten például háromszázezer forintot gyűjtöttek össze....

Úgy érzem, most kell, tulajdonképpen most kellett volna csak megszólalnom. Megpróbálok mértéktartó, józan javaslatot tenni a szakmai és a politikai kérdések szétválasztására. Az érzelmi döntések veszélyeire szeretném felhívni a figyelmet. Még csak ez kell a Demokrata Fórum főkortésének. Belevág szavamba:

– Nem kell eltúlozni a szakmai érvek jelentőségét!

– Az érzelmeik vihara győzött a bős-nagymarosi építkezés leállításakor is. Vagy régebben: az szerezte vissza Sopront Magyarországnak, Trianon után. Legyünk hát büszkéek magyar érzelmeinkre!

Dübörgő taps, főleg a tervbuktató csoportban.

Erre már nincs mit mondanom. Csak tartok tőle, hogy ha a kisvárosi magyarkodás indulatai országos méreteket öltenek és az ész újabb trónfosztása bekövetkezik (megismétlődik?), az nem hoz sem nemzeti, sem társadalmi felemelkedést.

Fekete János

Kiss Tóth Ilona

A körhinta

Életünk vásári zajában
A körhinta sebesen forog
És mi komolyságot színlelvé
Utazgatunk – boldog vándorok.

Unt dallamot játszik egy doboz,
Mely sérti fülünk, mert megkopott;
Keserűvé teszi életünk,
A diktált és fárasztó robot.

Forgunk, már nem vagyunk boldogok,
Nehezünkre esik a játék,
Mert zsidbadva fáj minden tagunk
És ősz fejünkre száll az árnyék.

A körhintára újak szállnak,
Így tart tovább az örök játék,
Míg elrepi a boldog mámor
És elborít mindent az árnyék.

Életünk vásári zajában
A körhinta még gyorsan forog,
És mi boldogságot színlelvé
Utazgatunk – szegény vándorok.

Budapest, 1988. november 22.

Kedves Nagy Bandó András!

Déli pályaudvar – Csillebérc – Törökbalint. Hát mégis van kiút a nyomorúságból. Rehabilitációs otthon. Önkormányzat. Egészségügyi szűrés. A betegek kórházba kerülnek. Harmincan jelentkeznek önként alkoholelvonó kezelésre. A rehabilitációs otthon lakóinak 90 százaléka már dolgozik és első munkabéréből szállásdíjat fizet.

Elszorolni is sok, pedig ez még csak a kezdet, és néhányad magaddal Te vagy a lelke a gyökértelenek meggyökerezésének. Olyan nagy dolgot mű-

veltél, Testvérünk, hogy kénytelenek vagyunk tegezni, annyira a szívünkbe zártad Magad.

Mindannyiunk nevében köszönjük, azok nevében is, akiket jobb sorsunk megóvott a hajléktalanságtól, kivettségétől. Személy szerint is, de a Józan Élet Szövetség, mint mozgalom is fejet hajt Előtted. Emberségből adtál példát mindnyájunknak, a legelesettebb embertársainknak nyújtottál segítő kezdet.

A Jó Isten áldjon meg és adjon erőt a további munkához!

A Józan Élet Egészség- és Család-védő Országos Szövetség választmány és tagegyesületei nevében:

Dr. Rigó János professzor
társelnök
Gergely Mihály író
elnök

Simándy József
Kossuth-díjas kiváló művész,
a Tiszteletbeli Tanács elnöke

Fekete János
titkár

„...ez még csak a kezdet...”

Fotó: Erdős Tamás

A Lakosság Érdekvédelmi Tömörülése / A LÉT / önálló melléklete

§ Jogi sarok §

Létkérdésünk a megalapozott önkormányzat

A politikai pártok választási propagandájában az országgyűlési választások küszöbén egyre többször hangzik el, hogy az önkormányzatokban megtestesül, alulról építkező demokrácia jelenti az igazi rendszerváltozást. Ezt ma felismerik és a választók voksainak elnyeréséért fel is használják, de az önkormányzatról szóló törvénytervezet, illetve szabályozási koncepció egy-egy részletével kapcsolatos állásfoglalásról igencsak elvált hallunk. Pedig a tervezetnek van néhány lényeges, a lakosság eleve jébe vágó és anyagi érdekeit érintő témaköre, ami pártoktól független jogi szabályozást, bírói jogvédelmet kíván.

A magam részéről két fontosnak tartott témakörrel kívánok ezúttal foglalkozni: a városi önkormányzatok megalakításával és az önkormányzati tulajdonnal, mint a gazdálkodás alaptételével.

A községeknek és a városoknak az önkormányzathoz alkotmányos joguk van, a települések erőszakolt összevonását a koncepció sem tartja elfogadhatónak. A negyven évvel ezelőtti létrehozott Nagy-Budapest hét város és tizenhat nagyközség erőszakos összevonásából született. A fővárosi önkormányzat alternatívái között szerepel ugyan az eddiginél több kerület alakításának lehetősége, ennek megvalósítási módokról azonban semmi konkrétumot nem találunk. Am gondolkodjunk csak bele, a jelenleg összevont kerületek milyen feszültségeket, érdekellentéteket hordoznak. Eltérő települési struktúrákat vontak egybe: a kö-

rábbi község családi házas települése mellett – a megyei város lélekszámát elérő – lakótelep, továbbá régi típusú, részben szanált és arculatát veszített városrész. Az így összevont település területi tagozódásából néhol például a szakigazgatási központ nem a centrumra, hanem a határmezsgyére került. Egységes közlekedésről, az alapvető szolgáltatások mindenki számára jó megközelítéséről nem is beszélhetünk.

Megítélésem szerint ezért az önkormányzati testület megválasztása előtt az egyes „városrészek” önállóságának illetve társult viszonyuknak kérdéséről – esetleg megszüntetéséről – népszavazásnak kell eldöntenie. Feltételként kell előírni, hogy csakis ezután kerüljön sor az új önkormányzati testület (testületek) megválasztására. Az így legitim képviselőtestület a szakigazgatási, alap- és körzeti közefokú szolgáltatásairól – esetleg társulás útján megvalósítva – döntson.

Ami pedig a helyi képviselőtestületekre és azok bizottságaira vonatkozó törvénykonceptiót illeti: nem tartom kielégítőnek! A szervezet csupán a tanácsok végrehajtó bizottságait felváltó bizottságok új összetételénél tartja szükségesnek, hogy „tükrözödjék a testület politikai rétegződése”, s csupán megszabott tevékenységi körben biztosítana helyet a lakossági önszervező közösségek (egyesületek) képviselőinek. Szerintem viszont már az önkormányzati testületben össze kell egyeztetni a népképviselői és érdekképviselői elvet. Intő példa, hogy az új

országgyűlésben a nemzeti kisebbségek részvételi jogát csak utolsó ülésén egyikén iktatta törvénybe a mostani parlament. Ezért tehát már előre szükséges olyan biztosíték beépítése, miszerint a lakossági önszerveződések ne csupán a bizottságok korlátozott jogú résztvevői, hanem az önkormányzati testület egyenrangú és jogú tagjai legyenek. Úgy vélem, a testület egyengyed-es-egy harmados arányában ez elfogadhatónak látszik. Ezzel a megoldással a hagyományosnál lényegesen szélesebb alapokra helyezhetjük a települési önkormányzatokat. Különösen az önkormányzati tulajdon és gazdálkodás kérdései miatt tartom fontosnak e biztosíték beépítését.

Ezzel el is érkezünk a második témakörhöz.

Az önkormányzatok gazdasági alapjai taglalásánál alapelvként kell elfogadni, hogy a tulajdon alanya a település lakossága. Am a tulajdonosi jogok gyakorlásának – annak funkcionális különbözőségei miatt – a tervezetben szereplő megfogalmazását nem tartom kielégítőnek. Az „a tulajdonosi jogosítványokat az önkormányzat szervei gyakorolják” szövegezés valamilyen módon kizárja az önkormányzatot a tulajdonosi jogok gyakorlásától. Ez magában hordozza többek között a jelenlegi gazdaságtalan és irracionális ingatlankezelő szervezet mintegy hatóságai jogkörének átmentését. Az elmúlt évtizedek szomorú tapasztalatai bizonyítják, hogy egy bürokratikus ügyintéző szervezet nemhogy a közösségi vagyonnal jól gazdálkodni, de

még csak az állagot megóvni sem képes. Az önkormányzati gazdálkodás területén tehát a lakosságnak mint a tulajdon alanyának a gazdálkodás gyakorlásában szélesebb jogköröket kell adni. Alanyi jogon kell biztosítani a lakossági önszerveződések mint gazdálkodási autonómiák – a célorientált társadalmi szervezetek – tulajdonost megillető gazdálkodásának lehetőségét!

Ezzel lehetővé tesszük a közvetett ellenőrzés helyett a közvetlen lakossági ellenőrzést, s egyúttal a vállalkozás, a verseny ösztökélését, a piacgazdaság előnyeinek az önkormányzati gazdálkodásra hatásával hatékonyságának növelését.

Különös fontosságot kell tulajdonítani az előzőekben vázolt jogok a lakóépületeknél, mint a tulajdon tárgyainál. Az új önkormányzati testület nem nyújt biztosítékot egy átmentett vagy újonnan létrehozott ingatlankezelő szervezet monopóliumhelyzetének kialakulása ellen. Jóllehet a szociális bérlakások szükségességének elismerésével elképzelhető, hogy más törvényben szabályozzák a lakásgazdálkodást, az önkormányzati törvénybe célszerű e tárgyban biztosíték beépítése. Szerintünk az állami tulajdon lebontásával a lakóépületek jelentik azt a meghatározott részt, amelynek a valódi társadalmi tulajdonnal alakítása nem az egész település önkormányzati tulajdonlása útján, hanem a közvetlen lakossági érdekközösségek részére történő átadásával érhető el. Vagyis a tulajdon nem az egész település önkor-

mányzatáé (lakosságáé), hanem a bérlőszövetkezeteké, önkormányzó lakásbérlő egyesületek, a bérlőközösséget megvalósító társadalmi szervezeteiké. Ez segítheti elő a fokozatos átmenetet a magántulajdonba anélkül, hogy ez az országnak kárt okozna. Ellenkezőleg: jelentős – mind anyagi, mint igazgatási – teherreltől szabadítja meg. Mindehhez még két kis „részletkérdés” is tartozik. Nevezetesen: miként az önkormányzatot a törvény hatályba lépésével a volt tanács gazdálkodásból eredő vagyoni követelések, a lakóépületek új tulajdonosait az elmaradt felújítások, a jókarba helyezéshez, a rendeltetésszerű használatra alkalmassá tételhez szükséges vagyoni követelések illetik meg. A későbbiekben pedig az egyes fejlesztési és felújítási feladatokra az önkormányzatok címzett és céltámogatásaiból a lakásfelújításokra kapott összeget a tényleges kezelők részére csorbítatlanul legyenek kötelesek továbbutalni.

Bizonyára még több más kérdés kapcsán is érdemes elgondolkozni az önkormányzati törvénytervezet koncepcióján. Az általán érintett témákat is tovább boncolgathatjuk, kiindulva például a Lakásbérlők Egyesületének a lakásgazdálkodásra vonatkozó koncepciótervezetéből. Ez azonban már külön vita témája lehet. A fentiek viszont – szerintem – LÉTKÉRDÉSEK:

Tóth Tihamér
Köbrakásparti Önkormányzó
Lakásbérlő
Egyesület elnöke

Egy alkohológus állampolgári öröme

A DÁTUM-ot megjelenése óta figyelemmel kísérem, a megszerzett számokat kötegen őrzöm, kevés kivétellel mind megvan. A megnövelt lapformátum az elmúlt héten kétszeres meglepetéssel szolgált. A DÁTUM szerkesztői is nagyot nőttek a szememben ugyanis, amikor a pénteki szám LÉTKÉRDÉSEK című belső mellékletével találkozhattam. Megindokolom.

Könnyű szónokolni valamiféle független újságról és álláspontokról, annál nehezebb ezt következetesen megvalósítani. Tudom, nem egyszerű Grósz Károlyal úgy vitatkozni, hogy egyúttal megvédje az újság G. K. szólás-szabadságát a leninvárosi tüntetők inzultálásával szemben. A vezetők, a politikusok felelősségét úgy hangsúlyozni, hogy a múlt bűneivel ne terelje el a figyelmet a jelen problémáiról. Nos, számomra a Lakosság Érdekvédelmi Tömörülésének befogadása a DÁTUM keretei közé, mindennél ékeesebb bizonyíték a függetlenség őszinte szándékára.

Csak független újság adhat teret egy ilyen sok és sokféle csoportosulásból álló szervezetnek. A LÉT alapító tagjegyesületei közül én csak a Józán Élet Szövetséget ismerem közelről. Egyedül abban több mint hatvan különféle egyesület működik, helyiek és országosak, vallásosak meg egyéb közösségi célokat vállalók vegyesen. Az egészségvédelem és a családvédelem legfőbb kérdéseiben egyetértenek, amiben pedig különböznek, azt kölcsönösen tiszteltben tartják. Nyílt fórumot adni mindezeknek – a dohányfüst ellenesektől a citerabarátoktól meg a Református Iszákosmentő Misszióig vagy akár a HIT Gyülekezetének Józán Élet Baráti Köréig – és a LÉT-ben társult többi nagy egyesületnek – csak olyan napilap tud, amelyik egyik párthoz vagy ideológiához sincs elkötelezve.

A március 2-i LÉTKÉRDÉSEK „Bemutatók” című bevezető írásában van egy olyan mondat is, amely a melléklet lapon belüli függetlenségét domborítja ki. Ez a mondat azzal fejeződik be, hogy – idézem – „még az is elfordulhat, hogy nyilvánosan vitába száll akár a DÁTUM szerkesztőségével is.”

Lehet, hogy az ilyen, újságon belüli, alkalomszerű belső vita teszi majd a DÁTUM-ot még érdekesebbé?

Ha pedig ennek a mellékletnek sikerül majd a címéhez igazodva, a lakosság tényleges létkérdéseire terelnie az olvasók figyelmét, a DÁTUM útjása jól szolgálhatja a válságból való közös kibontakozást, a demagóg szövegek lelepleződését és az indulat sugalltá tévúttal elkerülését.

Az magam részéről annak örülök a legjobban, ha a LÉTKÉRDÉSEK-ben minél többen, minél őszintebben megvallanak gondolataikat, amelyek véleményük szerint – okként vagy következményként – összefüggnek a hazai alkoholizmus helyzetével, akár a jelenség egészségügyi, szociális vagy jogi oldalával. Úgy vélem ugyanis, hogy az erre a sok egyéb bajjal egybefüggő létkérdésre pártoktól független érdekvédőként, közösen talánánk választ (válaszokat), valóban jól hasznosíthatók a LÉTKÉRDÉSEK szabad fórumát.

Szamosújváriné Zádor Ilona
Törökbalint

Február 25-én a TV2 ismét izgalmas meglepetéssel szolgált. Főműsoridőben sugárzott egy amerikai filmet, amely hitelesen és megrendítően ábrázolta az alkohol rabszűjára került rokonzenes és értelmes ember kínjait és tehetetlen vergődését a már minden gondolatát és cselkedetét eluráló szenvedélybetegségben. Tehát: a képernyőn egy olyan kiváló pilótával találkozhattunk, akit nem lehetett nem becsülni és afféle „hosszánk nem hasonló aljaembernek” tartani, mint amilyenek a közhiedelem általában látni szereti az alkoholistát – hogy ne kelljen jogos veszélyérzete miatt szorongania. Nemhogy haragudtunk volna rá, sokkal inkább sajnáltuk ezt a beteg embert, s eüől a sajnálatról már csak egy lépés, hogy a hasonlóak segítségére is siessünk. Milyen tanulságos a film művészi tanmeséje egy olyan országban, mint a miénk, ahol az alkoholizmus elterjedtsége már alapjaiban rendítette meg a lakosság egészségi állapotát, s ahol a magatehetetlen részeg emberen keresztüllépni mindennapos szokás!

Elismerés illeti Déri Jánost, aki megvitásra érdemesítette a filmet és szakértőt is hívott a stúdióbeszélgetésre. Igaz: repülési szakértőt és nem alkohológust. Talán azért, mert kevésbé becsülni a hazai antialkoholistákat és alkoholizmussal foglalkozó szakembereket? Ezt nem is csodálom, ha arra gondolok, hogy az elmúlt negyedszázad alatt, amióta újra beszélhetünk egyáltalán alkoholizmus elleni „küzdélemről” Magyarországon, s vontatottan bár, de mégiscsak megszerveződött az alkoholbetegeket kezelő-gyógyító hálózat, éppen kétszeresére nőtt a hazai alkoholfogyasztás, a káros és kóros következmények pedig meghatványozódtak. Lehet, hogy sokakkal együtt ő is csak látszattevékenységnek minősíti, amikor és ahogyan – ki megszállotságából vagy elkötelezettségéből, ki illetékességéből vagy éppen illemből – nem is elég átgondoltan és szakértelemmel próbálkozik e föllángoló népbetegség megfékezésével?

Valószínűbb azonban, hogy Déri János egészen más okból feledkezett meg az „alkohológus szakértő” meghívásáról. Féltreírás ne essék, nem személyes feledékenységre gyanakszom.

Bódult navigáció

Szerintem ez esetben a képernyőn kerültünk szembe azzal az országos annéziával, amellyel a számban és egészségben egyaránt fogyatkozó magyar lakosság egyszerűen nem hajlandó tudomásul venni, hogy a szakadék szélén táncol, s egyenként is felelős az önpusztító életvitelért.

Mindenkit szívesen okítunk. Elsősorban egymást. A vezetőket pedig szinte kéjfel szidjuk. Az „elmúlt negyven év” jól hangzik, mint minden baj oka. Csakhogy nagyon kevés volt a bátor ellenző és ellenálló, sokkal többen voltunk olyanok, akik többé-kevésbé hittünk, mindenesetre túrtunk és az adott lehetőségekkel – viszonylag nem is rosszul – éltünk. Ha mégoly kényelmetlen, akkor is szembe kell néznünk a ténnyel: a mindenható dirigálók hatalma a kicsinyes egyéni kompromisszumokra és a hagyományos megalkuvásra alapozódott, és a köztulajdon prédálását a nagy többség esetében sem az ilyen-olyan erkölcs fékezte, inkább csak az korlátozta, hogy nem mindenki egyformán fért hozzá.

Az alkoholizmus, az alkoholos italok mértékvesztő „túlfogyasztása” pedig kétségkívül olyan társadalmi jelenség, amelyben a közgazdasági, szociális és politikai tényezők mellett az egyéni döntés, felelősség szerepét semmiképp sem célszerű lebecsülni, ha valaha is gátat akarunk vetni a mind erőteljesebben érvényesülő, kedvezőtlen irányzatnak.

Az alkoholizmussal kapcsolatos egyéni és társadalmi „felelősség” vagy bagatellizálás egyébként nemcsak a televízió műsoraiban, de sok minden egyébben is jelentkezik. Az amerikaiak pilótafilme szervesen illeszkedik az iszákosság összefüggő problémáit hitelesen ábrázoló műalkotások sorába, viszont nálunk – ahol az alkoholfertőzöttség sokkal általánosabb – hasonló próbálkozással alig találkozunk. Amíg a tengerentúli egy volt elnök felesége könyvet írt azzal a címmel, hogy „Alkoholista voltam”, addig a hazai politikusok,

közéleti emberek és művészek nemcsak titkolják efféle gondolataikat vagy gyógyulási sikereiket, de még holtukban sem illendő „meggyalázni” őket a jogos tanulság lezúrésával. Hogy egy döbbenetes példára hivatkozzam: Magyarországon nem akadt még olyan szakmai fórum, intézmény, amely a „hálaitalokkal” gyakorta mérgezett, s egyébként is feszültségekkel terhes életet élő körzeti orvosok italozási szokásaira, akárcsak statisztikai célból rá mert volna kérdezni, az ő érdekükben is.

Az alkoholizmus lebecsülése valószínűleg összefügg azzal a tudatzavarral, amely a hazai alkoholfogyasztókat (de még az absztinenseket is!) általában jellemzi. A történelmileg jelentős magyarországi bortermelés kulturális hagyományai (lásd bórdalok!) nyomán az „ital” többnyire alkoholtartalmú folyadékot jelent, s „bírni az italt” – az egészséges magyar ember egyik fő jellemvonása.

Hol kezdődik tehát az alkoholizmus? Mi különbözteti meg a mértéktertalt, még többé-kevésbé veszélytelen ital fogyasztástól? S ha ez a határ ilyen bizonytalan, nem fenyeget-e az alkoholizmus elleni komolyabb fellépés azzal, hogy megnehezítse a szesz italokhoz való hozzájutást a mértékletesek számára is? Vagy netán nem tervezhetik-e ki egyesek az alkoholista minősítést rájuk is?

Kimondva-kimondatlanul ott visszahangoznak ezek az aggodalmak a téma elől némán elzárkózó fejekben. Ráadásul az érdekek zúrvárá közepette kellene önmagunkkal, hazai ivásvisszokásainkkal szembenéznünk! Egy olyan országban, ahol a lakosság jelentős hányadának a megélhetése múlik a szesz italok előállításán és árusításán, ahol az ingatag költségvetési egységnyi egyik legszilárdabb bázisa az alkoholbevitel évente több mint 60 milliárd forintja!

Joggal mondhatjuk tehát, hogy a bódult navigáció sokkal inkább jellemzi a mi hallgatásunkat, a magyarországi lakosság és politikai vezetők alkoholizmussal kapcsolatát (vagy általános?) strucc-magatartását (lesz, ahogy lesz!), mint a filmen látott szerencsétlen amerikai pilótát.

Dr. Simek Zsófia

A Magyar Rádió Pécsi Stúdiójának mősora 1990. március 26.-április 1-ig.

Hétfőtől péntekig: állandó mősorok 6.00 és 7.00: Krónika (Kossuth)
 Hétfő 5.55-8.00 Hajnaltól reggelig Dél-Dunántúlon (6.15: Dél-dunántúli krónika - Tallózás Zala, Somogy, Tolna és Baranya megyei lapokból - Dél-Dunántúli útiről - 7.15: Dél-dunántúli krónika - Időjárás - Ügyelet hírei - 7.55: Eseményösszefoglaló) Szerkesztő Zsoldos László.
 13.00: Szerbhorvát nyelvű nemzetiségi mősor - 13.45: Német nyelvű nemzetiségi mősor - 14.30: A Pécsi Stúdió háromnyelvű szolgáltató és kereskedelmi mősora (közben hírek: 15.00 Petőfi. 16.00-17.00-18.00 regionális. 16.30 német és szerbhorvát nyelvű) - 18.30: Szerbhorvát nyelvű nemzetiségi mősor 19.00: Magyar nyelvű hírek 19.05-19.35: Német nyelvű nemzetiségi mősor.
 Kedd 5.55-8.00: Hajnaltól reggelig Dél-Dunántúlon (6.15: Dél-dunántúli krónika - Lapszemle - Jelentés az utatról - 7.15: Dél-dunántúli krónika - Időjárás - 7.55: Programajánlat) Szerkesztő Balogh Zoltán.
 13.0: Szerbhorvát nyelvű nemzetiségi mősor - 13.45: Német nyelvű nemzetiségi mősor - 14.30: A Pécsi Stúdió háromnyelvű szolgáltató és kereskedelmi mősora (közben hírek: 15.0 Petőfi. 16.0-17.00-18.00 regionális. 16.30 német és szerbhorvát nyelvű) - 18.30: Szerbhorvát nyelvű nemzetiségi mősor 19.00: Magyar nyelvű hírek 19.05-19.35: Német nyelvű nemzetiségi mősor.
 Szerda 5.55-8.00: Hajnaltól reggelig Dél-Dunántúlon (6.15: Dél-dunántúli krónika - Útinform - Tegnap történt - 6.50: Top-lista - 7.15: Dél-dunántúli krónika - Körzeti időjárás - Sport - 7.55: A nap eseményei) Szerkesztő Dán Tibor.
 13.00: Szerbhorvát nyelvű nemzetiségi mősor - 13.45: Német nyelvű nemzetiségi mősor - 14.30: A Pécsi Stúdió háromnyelvű szolgáltató és kereskedelmi mősora (közben hírek: 15.00 Petőfi. 16.00-17.00-18.00 regionális. 16.30 német és szerbhorvát nyelvű) - 18.30: Szerbhorvát nyelvű nemzetiségi mősor 19.00 Magyar nyelvű hírek 19.05-19.35: Német nyelvű nemzetiségi mősor.
 Csütörtök 5.55-8.00: Hajnaltól reggelig Dél-Dunántúlon (6.15: Dél-dunántúli krónika - Lapszemle - Ügyelet jelentik - Körzeti időjárás - 7.15: Dél-dunántúli krónika - Lapszemle a múltból - 7.55: Eseményösszefoglaló) Szerkesztő Felső Pál.
 13.00: Szerbhorvát nyelvű nemzetiségi mősor - 13.45: Német nyelvű nemzetiségi mősor - 14.30: A Pécsi Stúdió háromnyelvű szolgáltató és kereskedelmi mősora (közben hírek: 15.00 Petőfi. 16.00-17.00-18.00 regionális. 16.30 német és szerbhorvát nyelvű) - 18.30: Szerbhorvát nyelvű nemzetiségi mősor 19.00 Magyar nyelvű hírek 19.05-19.35: Német nyelvű nemzetiségi mősor.
 Péntek 5.55-8.00: Hajnaltól reggelig Dél-Dunántúlon (6.15: Dél-dunántúli krónika - Útinform - Ügyelet jelentik - 7.15: Dél-dunántúli krónika - Lapszemle - Hétvége sportja - 7.5: Programajánlat) Szerkesztő: Gungl László
 13.00: Szerbhorvát nyelvű nemzetiségi mősor - 13.45: Német nyelvű nemzetiségi mősor - 14.30: A Pécsi Stúdió háromnyelvű szolgáltató és kereskedelmi mősora (közben hírek: 15.00 Petőfi. 16.00-17.00-18.00 regionális. 16.30 német és szerbhorvát nyelvű) - 18.30: Szerbhorvát nyelvű nemzetiségi mősor 19.00 Magyar nyelvű hírek 19.05-19.35: Német nyelvű nemzetiségi mősor.

ségi mősor 19.00: Magyar nyelvű hírek 19.05-19.35: Német nyelvű nemzetiségi mősor.
 Szombat 8.00-10.00: Jó pihenést! A Pécsi Stúdió információs, szórakoztató magazinja. Szerkesztő: Kovács Imre.
 13.00: Szerbhorvát nyelvű nemzetiségi mősor 13.45: Német nyelvű nemzetiségi mősor 14.30: A Pécsi Stúdió háromnyelvű szolgáltató és kereskedelmi mősora (közben hírek: 15.00 Petőfi. 16.00-17.00-18.00 regionális. 16.30 német és szerbhorvát nyelvű) - 18.30: Szerbhorvát nyelvű nemzetiségi mősor 19.00: Magyar nyelvű hírek 19.05-19.35: Német nyelvű nemzetiségi mősor.
 Vasárnap 9.00-11.00: Vasárnapi magazin. Szerkesztő: László Lajos. (közben: 10.00: Hírek)
 13.00: Szerbhorvát nyelvű nemzetiségi mősor - 13.45: Német nyelvű nemzetiségi mősor - 14.30: A Pécsi Stúdió háromnyelvű szolgáltató és kereskedelmi mősora (közben hírek: 15.00 Petőfi. 16.00-17.00-18.00: Regionális. 16.30: Német és szerbhorvát nyelvű) - 18.30: Szerbhorvát nyelvű nemzetiségi mősor - 19.00: Magyar nyelvű hírek 19.05: Német nyelvű nemzetiségi mősor 19.35: Esti zene. sport. információk. - 20.00-21.30: „Gruss und Kuss” Radio Budapest zenés riport, tüzenet, és kívánságműsora külföldi és hazai németek számára. Szerkesztő: Helga Hartmann.

Deutschsprachige Programme von Studio Pécs vom 26.03.-01.04.1990
 Montag: - Nachrichten. - Montagmagazin. Red: Willy Graf.
 Dienstag: - In der Muttersprache. - Berichte und Nachrichten. - Volksschätzen auf der Spur. - Neue Zeitung Vorschau. Red: Willy Graf.
 Mittwoch: - Nachrichten. - Jugendfunk. Red: Zoltán Weisenfeld.
 Donnerstag: - Nachrichten. - Aus Geschankbändern herausgewählt. - Wunschkonzert. Red: Willy Graf.
 Freitag: - Nachrichten. - Kulturmagazin. Red: Erika Freund.
 Samstag: - Sie wünschen-wir spielen. Sonntag: - In der Muttersprache. „April macht was er will”. (Eine heitere halbe Stunde zum 1. April.) Red: Willy Graf.

Plan emisija od 26 - og ozujka do 1 - og. travnja 1990.
 Hrvatskrska emisija.
 26.03.1990. ponedjeljak: Vijesti. „Na pocetku tjedna” Glazbeno informativni sastav.
 27.03. utorak: Vijesti. Izvjestaji komentari: Daljnje ucenje i mogucnosti. Urednik: A. Pavlekovic.
 28.03. srijeda: Vijesti. „Na valu mladih”.
 29.03. cetvrtak: „Panorama” magazin posvijecen kulturni.
 30.03. petak: Vijesti. Mala naselja i njihova medicinski opskrba.
 31.03. subota: Po zeljama slusalaca: Glazbena emisija.
 01.04. nedjelja: „Nedjeljni magazin” „Humor i komika” Uradnik: B.Catic.

Montag: - Nachrichten. - Montagmagazin. Red: Willy Graf.
 Dienstag: - In der Muttersprache. - Berichte und Nachrichten. - Volksschätzen auf der Spur. - Neue Zeitung Vorschau. Red: Willy Graf.
 Mittwoch: - Nachrichten. - Jugendfunk. Red: Zoltán Weisenfeld.
 Donnerstag: - Nachrichten. - Aus Geschankbändern herausgewählt. - Wunschkonzert. Red: Willy Graf.
 Freitag: - Nachrichten. - Kulturmagazin. Red: Erika Freund.
 Samstag: - Sie wünschen-wir spielen. Sonntag: - In der Muttersprache. „April macht was er will”. (Eine heitere halbe Stunde zum 1. April.) Red: Willy Graf.

Plan emisija od 26 - og ozujka do 1 - og. travnja 1990.
 Hrvatskrska emisija.
 26.03.1990. ponedjeljak: Vijesti. „Na pocetku tjedna” Glazbeno informativni sastav.
 27.03. utorak: Vijesti. Izvjestaji komentari: Daljnje ucenje i mogucnosti. Urednik: A. Pavlekovic.
 28.03. srijeda: Vijesti. „Na valu mladih”.
 29.03. cetvrtak: „Panorama” magazin posvijecen kulturni.
 30.03. petak: Vijesti. Mala naselja i njihova medicinski opskrba.
 31.03. subota: Po zeljama slusalaca: Glazbena emisija.
 01.04. nedjelja: „Nedjeljni magazin” „Humor i komika” Uradnik: B.Catic.

koszuth rádió: 8.05: Hangszemle. 8.20: Sokszemkőzt az egészségről. 8.50: Külpolitikai figyelő. 9.00-11.00: Napközben. 11.05: Verbunkosok, katonadalok. 11.42: Védtelen teremtés - novella. 12.50: Van új a Nap alatt - tudományos híradó. 13.00: Klasszikusok délidőben. 14.05-14.35: A Magyar Rádió szolnoki és pécsi stúdiójának mősora. 14.05: A szolnoki stúdió mősora. 14.20: Lézerálmok megvalósulóban. 14.35: Bányai gyermekmondókák. 14.51: Briten: Zenes délelőttök. 15.00: Magyar Írás - A Rádió irodalmi hetilapja. 15.50: A fekete ember Szegei Jeszenyin versei. 16.00: Tizenhat óra. 16.15: Hangoló - Zenei magazin gyerekeknek. 17.00: Orvosi tanácsok. 17.05: Vesszőfutások 2. 17.30: Díjnyertes zeneszerzők. 18.05: Látuk, hallottuk, olvastuk. 18.20: Levelekre röviden. 18.30: Esti Magazin. 19.15: Sportvilág. 19.40: Hollós Máté felolgozásai. 19.50: Gong. 20.00: Riportösszeállítás. 22.00: Hírvilág. 22.30: PAF mősor. 23.30: Száz éve született Lauritz Melchior.
 PETŐFI RÁDIÓ: 7.35-7.57: Sportreggel. 8.05: Rivaldafényben. 9.05: Befőtenger - a sportról. 10.00: Kerbarat mősora. 10.05: Idősebbek hullámhosszán. 11.05: Neveletlenek. 12.10: Nóták. 12.53: Édes anyanyelvünk. 13.05: Pophullám. 14.00-16.55: Péntektől - péntekig. Ajánló-mősor sok muzsikával. 17.05: Kölyökrádió. 17.30: Otodik sebesség. 18.30: Pop-regiszer. 19.05: Garázs. 19.35: Reggeli csúcs. 21.05: Tip-top parádé. 21.30: Cigányféléra. 22.00: Népdalkörök pódiuma. 22.30: Pop-rock műhely. 23.10: Sporthíradó.
 BARTÓK RÁDIÓ: 9.15: Charles Münch vezényli a Bostoni Szimfonikus zenekart és az Új Philharmonia zenekart. 10.25: Verseit elmondja: Egyed Emese. 10.30: Zengjen a muzsika. 11.00: Friedrich Adám kőrten játszik - Falvai Sándor zongorázik. 11.17: A Magyar Rádió és Televízió énekkara énekel. 12.05: Nagy mesterek

Eseménynaptár

80 évvel ezelőtt, 1910. március 23-án született Szabadkán Ortutay Gyula néprajzkutató és művelődéspolitikus. Pályáját irodalomtörténeti tanulmányokkal kezdte, de figyelme hamarosan a népi kultúra kutatása felé irányult. Elsősorban népmese- és népballada-kutatása emelkedik ki (Kis magyar néprajz, A magyar népművészet, Székely balladák). Mint politikus eredetileg a Kisgazdapárt tagja, majd egyik szervezője volt a Magyar Történelmi Emlékbizottságnak. A felszabadulás után vallás- és közoktatásügyi miniszter (1947-1950). Az iskolák államosítása révén nevéhez fűződik a Rákosi-rendszer szolgái követése.
 Később a Kádár-korszak művelődéstudgyének vált szakértőjévé.

Ballada

Arany János, legnagyobb epikus költőnk, az idegen uralom elleni tiltakozásának adott hangot egyik híres történelmi balladájában. Ennek nyolcadik szakaszát idézzük: „... , hogy még nézi is tereh,”

Vízszintes: 1. Mohamedán próféta-tól származó arab nemes. 6. Az idézet kezdete (zárt betűk: A,L,A,T). 14. Vereget. 15. Ritka női név. 16. Női becenév. 18. Pusztító. 19. Közlekedési vonal. 20. Az idézet folytatása (zárt betűk: Z, I). 21. Személynév. 22. Páros kezdés! 23. Vért veteti. 25. Asztali edény. 27. Állati köröm. 29. A cérium vegyjele. 30. Az első pesti bölcsőde megalapítója, a múlt században (István). 32. Ágyúzza. 33. Iráni uralkodó. 35. Litván főváros. 36. Jutalom. 37. Község Nyíregyháza mellett. 39. Kereskedelmi alkalmazott. 41. Kiütés öklölvívásban. 42. Fecskefajta. 44. Idegen helyeslés (ékezetcserevel). 45. A Turandot ifjú tatár hercege, Puccini operájában. 47. A hét vezér egyike. 48. A rubidium vegyjele. 50. A Rysy bolgár hegycsúcs egyik fele! 51. Fagottművésztünk (László). 53. Oroz. 55. Hüvelyesedő. 58. Csúcs a Mecsekben.
 Függőleges: 1. Az idézet befejezése (zárt betűk: G,S,G). 2. Győri labdarúgócsapat. 3. Nyaláb gally. 4. Járomba fogta. 5. Hívei. 6. Videoton névbetűi.

Köszöntjük EMŐKE nevű olvasóinkat.

Emőke nevünk egy régi magyar személynév felújításából keletkezett. Mai jelentése: anyatejvel táplált újszülött, bébi.
 Ma még az Ottó mellett olyan ritka nevek ünnepei is vannak, mint Appia, Arvid, Balabán, Kartal.

1990. március 23. A Nap két: 5.42 óraker. nyugszik: 18.00 óraker. A Hold két: 4.06 óraker. nyugszik: 13.58 óraker.

vegyjele. 34. Többször visz. 38. Saint (szent) rövidítése a földrajzi nevekben. 40. Igen, oroszul. 43. Jegyzet. 45. Ellenkező hírek! 46. Letud. 49. Jozsip ... Tito. 51. Nem visz. 52. Állami bevétel. 54. Vasútállomása Szerencs. 56. Mássalhangzó, kiejtve. 58. Háziállatok helye. 58. Jelenleg.

Beküldendő a vízszintes 6., 20. és a függőleges 1. sor megfejtése.
 Csaplár

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
14						15						
16						17		18				19
		20						21			22	
23	24					25		26		27	28	
29						30				31	32	
33		34			35							36
37			38			39					40	41
42				43		44				45		46
47				48	49							
50			51			52				53		54
55		56						57		58		

KOSSUTH RÁDIÓ: 8.05: Hangszemle. 8.20: Sokszemkőzt az egészségről. 8.50: Külpolitikai figyelő. 9.00-11.00: Napközben. 11.05: Verbunkosok, katonadalok. 11.42: Védtelen teremtés - novella. 12.50: Van új a Nap alatt - tudományos híradó. 13.00: Klasszikusok délidőben. 14.05-14.35: A Magyar Rádió szolnoki és pécsi stúdiójának mősora. 14.05: A szolnoki stúdió mősora. 14.20: Lézerálmok megvalósulóban. 14.35: Bányai gyermekmondókák. 14.51: Briten: Zenes délelőttök. 15.00: Magyar Írás - A Rádió irodalmi hetilapja. 15.50: A fekete ember Szegei Jeszenyin versei. 16.00: Tizenhat óra. 16.15: Hangoló - Zenei magazin gyerekeknek. 17.00: Orvosi tanácsok. 17.05: Vesszőfutások 2. 17.30: Díjnyertes zeneszerzők. 18.05: Látuk, hallottuk, olvastuk. 18.20: Levelekre röviden. 18.30: Esti Magazin. 19.15: Sportvilág. 19.40: Hollós Máté felolgozásai. 19.50: Gong. 20.00: Riportösszeállítás. 22.00: Hírvilág. 22.30: PAF mősor. 23.30: Száz éve született Lauritz Melchior.
 PETŐFI RÁDIÓ: 7.35-7.57: Sportreggel. 8.05: Rivaldafényben. 9.05: Befőtenger - a sportról. 10.00: Kerbarat mősora. 10.05: Idősebbek hullámhosszán. 11.05: Neveletlenek. 12.10: Nóták. 12.53: Édes anyanyelvünk. 13.05: Pophullám. 14.00-16.55: Péntektől - péntekig. Ajánló-mősor sok muzsikával. 17.05: Kölyökrádió. 17.30: Otodik sebesség. 18.30: Pop-regiszer. 19.05: Garázs. 19.35: Reggeli csúcs. 21.05: Tip-top parádé. 21.30: Cigányféléra. 22.00: Népdalkörök pódiuma. 22.30: Pop-rock műhely. 23.10: Sporthíradó.
 BARTÓK RÁDIÓ: 9.15: Charles Münch vezényli a Bostoni Szimfonikus zenekart és az Új Philharmonia zenekart. 10.25: Verseit elmondja: Egyed Emese. 10.30: Zengjen a muzsika. 11.00: Friedrich Adám kőrten játszik - Falvai Sándor zongorázik. 11.17: A Magyar Rádió és Televízió énekkara énekel. 12.05: Nagy mesterek

kamarezenéből. 13.00: Hallgassuk újral 13.52: Meyerbeer: A próféta - Ötfelvónás opera. 16.05: Gárdonyi Géza: Az a hatalmas harmadik. 17.00: Kedves - Kosztolányi Dezso versei. 17.50: Zenekari muzsika. 18.30: Hiányjel - Ami a nyolcadikos történelemkönyvekből kimaradt... 19.05: A szovjet hegedűiskola. 19.35: Budapesti Tavasz Fesztivál. Kb. 20.25: Zsebrádió-színház. 22.19: A Stuttgarti Rádió szimfonikus zenekarának hangversenye.
 SZABAD EURÓPA RÁDIÓ: 6.00: Kezdődik a nap: hírek, hírmagyarzatok, műsorismertetés, napi kalendárium, zene. 8.00: Hírek. 8.10: Forgószínpad. 8.45: Nemzetközi sajtószemle. 9.00: Hírek. 9.10: A hallgatóé a szó. 9.40: Történelmünk útja. 10.00: Hírek. 10.10: Szerkesztők fóruma. 10.40: Figyelő. 11.00: Hírek. 11.10: Forgószínpad. 11.45: Nemzetközi sajtószemle. 12.00: Déli harangszó. 12.10: Rádióegyetem. 12.30: Hölgyválasz. 13.00: A Mai nap és műsorismertetés. 13.30: Tallózás magyar folyóiratokban. 13.40: Kelet-európai szemle. 13.50: Keresni és találni. 14.00: Hírek. 14.10: Szerkesztők fóruma. 14.40: Figyelő. 15.00: Hírek, műsorismertetés. 16.00: Hírek. 16.10: A hallgatóé a szó. 16.40: A politikai gondolkodás története. 16.50: Nyugati levél. 17.00: Hírek, műsorismertetés. 17.10: Forgószínpad. 17.45: Nemzetközi sajtószemle. 18.00: Hírek. 18.40: Kelet-európai szemle. 18.50: Keresni és találni. 19.00: Hírek. 19.10: Világ gazdasági magazin. 19.40: Tiszta forrás. 20.00: Hírek. 20.40: Magyar politikai magazin. 21.00: Hírek, műsorismertetés. 21.10: Forgószínpad. 21.30: Tiszta forrás. 21.45: Nemzetközi sajtószemle. 22.00: A Mai nap

késő esti kiadás. 22.30: A hallgatóé a szó. 23.00: Hírek. 23.10: Világ gazdasági magazin. 23.40: Tiszta forrás. 24.00: Hírek. 0.10: Nemzetközi sajtószemle. 0.25: Magyar politikai magazin. 0.45: Műsorzárás.
 TV1: 9.00: Képzőművészet. 9.05: Tévétorna. 9.10: Főszerepben: a színész Roy Scheider - Amerikai film. 9.40: Ave Maria - dok. film. 10.05: Felelet - Tévéfilmsorozat. 11.20: Képzőművészet. 16.45: Képzőművészet. 16.55: Szép magyar tánc. 17.00-19.00: Péntek délután. 17.00: Égygyűrk - Nyugdíjasok mősora. 17.30: Téka. 17.40: Ripótfilm. 17.55: Reklám. 18.00: Ablak. 19.05: Reklám. 19.10: Esti mese. 19.20: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Választási vitaműsor. Kb. 22.05: Reklám. 22.10: Budapesti Tavasz Fesztivál 1990. 22.40: Híradó 3. 2. műsor: 17.00: Képzőművészet. 17.15: TV2. 17.45: Kérdezz! Felélek. 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek! 18.47: TV2. 19.00: Michel - Francia film. 19.21: TV2. 19.30: Budapesti Tavasz Fesztivál 1990. Kb. 21.10: Híradó 2. 21.40: Hírvilág. 22.20: TV2. 23.05: Dobogó szívvel - Olasz film. Kb. 0.45: TV2.
 OSZTRÁK TELEVÍZIÓ: 1. műsor: 9.00: Hírek. 9.01: Sinha Moca. 9.30: Orosz nyelvnyelvtan. 10.00: Iskolatév. 10.30: Képek háborúja. 12.05: Floridai útfilm. 12.30: Belpolitikai magazin. 13.20: Hírek. 13.30: Mi. 14.00: Zenes parádé. 15.35: Gadget felügyelő. 16.00: An-tan-ténusz. 16.20: Ötször Te meg én. 16.35: Slágerek és ötletek. 16.55: Mini tv-híradó. 17.05: Figyelj jól. 17.10: Tudományos magazin gyermekeknek. 17.35: Mimi kvíz. 17.55: Philipp. az egér. 18.00: Mi. 18.30: Falcon Crest. 19.30: Tv-híradó. 20.00: Sporthírek. 20.15: Két férfi, egy eset. 21.20: Liebling ügyvéd esetei. 22.05: Oldalpillantások. 22.15: Trailer. 22.45: A tatárok. 0.05: Hírek. 0.10: Miami búna. 0.55: Hírek. 2. műsor: 16.40: Művészlexikon. 16.45: Hotel. 17.30: Az állatok mint életművészek. 18.00: Sinha Moca. 18.30: Wurlitzer. 19.00: A tartományok mai napja. 19.30:

TV-híradó. 20.00: Kulturális hírek. 20.15: Völgyek országa - Tiroi. 21.00: A tévékert. 21.20: Örökösök. 22.00: Tv-híradó 2. 22.25: Sport. 22.50: Hotel Terminus.
 RTL PLUS: 6.00: Kedves Bill bácsil! 6.25 - Jó reggelt Európa - Jó reggelt Németország! 8.30: Hírek. 8.35: Telebutik. 9.00: Hírek. 9.10: A Springfieldek története. 10.05: Játékshow. 10.35: Vásár - piac - vélemény. 11.00: Autómagazin. 11.45: A hétmillió dolláros nő. 12.30: Klasszikusok délidőben. 13.00: Telebutik. 13.30: Kaliforniai klán. 14.15: A Springfieldek története. 15.00: Német konyhaművészet. 15.30: Szépségápolási tanácsok. 15.40: Hírek. 15.43: Üzleti hírek. 16.00: Egyszerűen állati. 16.30: Murphy papa. 17.10: Játékshow. 17.45: Telebutik. 17.55: Hírek. 18.00: Dr. med. Marcus Welby. 18.45: Híradó. 19.05: Időjárás-jelentés. 19.15: Gemini Man. 20.15: Ut Nashville-be. 21.50: Hírek. 22.00: Sípjel. 23.00: Az állat II. 0.35: Keoma - A halál dala. 1.55: Aerobic. 2.00: Műsorzárás.
 SUPER CHANNEL: 7.00: Napkezdés. 8.00: Egyveleg. 16.00: Forró drót. 17.00: Hullámhossz. 18.30: Nemzetközi slágerstúdió. 19.30: Hírek, időjárás. 19.45: Időjárás. 20.00: Koncertkülönlegesség. 21.00: Amerikai földalatti - Az underground zenei irányzat. 22.00: Hírek, időjárás. 22.15: Kék éj. 23.15: Power Hour - A kemény fémzene kedvelőinek. 0.15: Hírek, időjárás. 0.30: Kék éj. 1.30: Időjárás. 1.45-7.00: Egyveleg.
 TV5: 16.05: Hírek. 16.15: Különmegbízott. 17.15: Esély a daloknak. 17.45: Főzlecke. 18.00: Számok és betűk. 18.20: Inci-finci fantázia. 18.35: Pihenőidő. 18.50: TV5-klub. 19.00: Jövőnk. 19.30: Hírek, időjárás. 19.40: Csillag papiros. 20.00: Suomi. 21.00: Világútlevél. 22.00: Tv-híradó. 22.25: Időjárás-jelentés. 22.30: Filmklub. 00.15: Brazil dallamok. 1.00: Műsorzárás.
 SAT1: 6.00: Jó reggelt a SAT1-gyell! 8.30: Hírek, időjárás. 8.35: Szomszédok.

9.00: Hírek. 9.05: Szeretethajó. 9.50: Főzcske. Horoszkóp. 10.00: Hírek. 10.05: Tévébolt. 10.30: Árvíz. 12.15: Szerencsekerék. 13.00: Tévéfőzde. 14.00: Műsorlevezetés. 14.05: A valódi szellemirtó. 14.30: Utazóknak. Horoszkóp. 14.40: Szeretethajó. 15.30: Tévébolt. 16.05: Paradise - egy férfi, egy colt, négy gyerek. 17.00: Hírek, időjárás. 17.10: Szomszédok. 17.35: Tesztelési ötletek. 17.45: Műsorlevezetés. 17.50: Az Addams család. 18.15: A hibbantak. 19.45: Híradó. Időjárás. 19.05: Szerencsekerék. 19.50: Időjárás. Hírek. 20.00: Charlie angyalai. 20.55: Hírek. 21.00: Egy jávorszarvas nyalogat 22.55: Hírek. Sport. Időjárás. 23.05: Vénusz bundában - NSZK-olasz erotikus film.
 JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ: 8.15: Műsorismertetés. 8.20: Tv-naptár. 8.30: Mondjátok mit csináljak? 9.00: Kapcsolásos program. 10.30: Hírek. 10.35: Iskolatelevízió. 12.30: Hírek. 12.35: Műsorismertetés. 12.40: Elmulasztották - nézzékl! 13.30: Vétélkedő. 14.45: Műsorismertetés. 14.50: Hírek. 15.00: Éjszakai program. 16.30: Magyar Híradó. 17.00: Tv-napló I. 17.20: Oktatóműsor. 17.50: Gyermekműsor. 18.20: Számok és betűk. 18.40: Rajzfilm. 18.45: Muppet Show. 19.15: Rajzfilm. 19.30: Tv-napló II. 19.53: Időjárás. 20.00: A Los Angeles törvény. 20.55: Hazai show program. 21.40: Tv-napló III. 22.00: Kulturális magazin. 23.00: A mai sport. 23.05: Éjszakai program. 1.05: Hírek. 1.10: A szombati műsor ismertetése. 2. műsor: 16.10: Műsorismertetés. 16.15: Hírek. 16.20: Tv-naptár. 16.30: Kritikus pont. 17.00: Kölyökidő. 18.00: Zágrabi panoráma. 18.20: Rijekai körzeti program. 19.30: Tv-napló. 19.55: Műsorismertetés. 20.00: A hét műsora. 20.45: Tv-mix. 20.55: Parlamenti krónika. 21.55: Egy szerző, egy film: az animáció mesterei. 22.25: Moziciklus: Egy szobalány naplója
 Az RTL PLUS, Super Channel, TV5 és a SAT1 műsorát részletesen közli a Telehód.

Révai Nagy Lexikona

az első két kötet ára: 917 Ft/db, a 3-5. köteteké: 980 Ft/db

A Babits Kiadó pótmegrendelést vesz fel a Révai Nagy Lexikona egész sorozatára, a beérkezés sorrendjében, korlátozott példányszámban.

Név:

Cím:

...példányban
megrendelem

a Révai Nagy Lexikona kötetait
az alábbi címen:

Babits Kiadó
7100 Szekszárd, Pf.: 237.

Megrendelése után a megjelenéssel és fizetéssel kapcsolatos kérdésekről részletes tájékoztatót, valamint befizetési csekket küldünk!

Részletfizetési kedvezmény!

*

Tisztelt Megrendelőnk!

Kiadónk továbbra is garantálja a Révai Nagy Lexikona hat év alatti megjelentetését, s azt is, hogy indokolatlanul nem emeljük a kötetek árát. E nemzeti érték közkinccsé tétele során csak szolid üzleti nyereségre törekszünk.

Sajnos azonban nem tudjuk elhatárolni magunkat a papírárak és a nyomdai műveleti költségek évente egyre nagyobb mértékű emelkedésétől. Reálisan felmértük, hogy ez Önnek esztendőként fokozódó megterhelést jelent.

Kiadónk vezetősége ezért úgy határozott, hogy felkínáljuk Önnek az általunk vállalható legnagyobb kockázatot!

Ön már most előre, egy összegben megvásárolhatja a lexikonsorozat valamennyi hátralévő 4-20. kötetét,

21 500 Ft-os áron.

Ha az Önhöz már elküldött csekkek egyikét ezen összegre szólóan 1990. március 25-ig kitölti és a pénzt a szokásos módon befizeti, nem lesz tovább gondja a részletfizetésekre, kiadónk törzsvásárlójának számít ezután, és 1994 végéig automatikusan postázzuk Önnek a megjelenő lexikonköteteket.

Gondolja végig és mérje fel, hogy ez Önnek könnyebbé válik, avagy terhet jelent.

Mi felajánljuk a lehetőséget.

Babits Kiadó

*

Tisztelt Leendő Megrendelőnk!

Ha a Révai Nagy Lexikonát hiába kereste eddig a könyvesboltokban, a könyvtárakban, s szeretné megrendelni tőlünk a teljes hasonmás kiadást, és egy összegben az egészet kifizetni, kérjen egy csekket kiadónktól, s azon adjon fel címünkre

24 314 Ft-ot

1990. március 25-ig.

Önnek sem lesz tovább gondja a részletfizetésekkel, s Önnek is automatikusan postázzuk a megjelenő lexikonköteteket 1994 végéig.

Gondolja meg!

Mi Önnek is felajánljuk a lehetőséget.

Babits Kiadó

7100 Szekszárd, Pf.: 237.

Oscar – világszerte

Az idén március 26-án első alkalommal 90 ország tévécsatornája közvetíti egyenes adásban az Oscar-díjak átadását a Los Angeles-i Music Center-ből. A tervek szerint Moszkva, London, Tokió, Buenos Aires és Sydney élő helyszíneként kapcsolódnak be a műsorba.

Az Amerikai Filmakadémia díját, a 33,2 cm magas, 297 dekát nyomó, 10 karátos aranylemeze állított, 24 karátos aranylemezzel bevont státuszszimbólumot 1928-ban ítélték oda első ízben. Pénz ugyan sosem járt vele, de a kb. 150 dollár értékű fémdarab tekintélye és népszerűsítő ereje oly hatalmas,

hogy a legbiztosabb anyagi sikerzáloga is egyben.

Az Amerikai Filmművészeti és Filmtudományi Akadémia születése után pár nappal, 1927. május 18-án határozta el a tizenhét tagú vezetőség saját filmdíj alapítását, melyet évente egyszer kapnának a mozgóképipar legjelesebb alkotóművészei. A rendező, építész, díszlettervező Cedric Gibbons még a megbeszélésen papírra vetette a szobor tervét. A figurát George Stanley szobrászművész formázta meg, s egészen 1945-ig minden darab egyedi példányként került ki a keze alól. Csak ez után kezdődött a „sorozatgyártás”.

Abrüsszeli könyvvásár

Salvador Dali hegyesre pödört bajszával a Benedikt Taschen kiadó nagy formátumú katalógusának címlapjáról tekint a brüsszeli könyvvásár nézőire, a méltatlankodó kérdéssel: „Egy olyan zseni, mint én, alig 39,90 frankért?...” A kérdés duplán idegborzó, mivel francia frankról van szó, nem pedig a hétszerte hígabb belgáról, de a Benedikt Taschen kiadványai valóban elképesztően olcsók, még itt is, ahol pedig mindenki a lehető leginkább versenyképes kiadványaival igyekszik elnyerni a vásárló, és a szakma kegyeit.

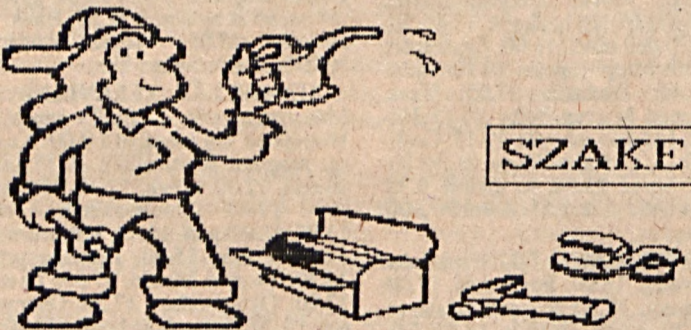
A brüsszeli könyvvásár a frankfurti után – vagy inkább mellett – földrészünk legjelentősebb rendezvénye ebben a különös műfajban. Igaz, szakmai találkozásként egyértelműen a frankfurti seregszemlét jegyzi első helyen világszerte. Brüsszelben viszont a nagyközönség nemcsak a szemeit legetetheti de mindent megtesznek azért is, hogy vásároljon is. Mintha tíz napra a világ legnagyobb – főleg francia nyelvű – könyvkereskedését rendezték volna be itt.

A bőség zavara itt nem költői szókép: 225 kiállító jelent meg 20 országból 2500 könyvkiadó képviselőjével. Ha kiadónként csak negyven publikációt számíthatunk (de jóval több van), akkor is 100 ezer kötetet ismerkedhetünk. Aligha van olyan műfaj, olyan téma, olyan tudomány, legyen bármilyen titokzatos, csak bennfentesek számára érthető ezoterikus, amelyet itt ne lehetett volna megtalálni. S ha minden kiadó legjobbat, a legkívánatosabbat teríti a látogató elé, egy idő után betelnek az érzékek és az agy is nehezen követi a katalógusok sűrű sorait.

Sőt, a kínálat nem szorítkozik magára a könyvre: van itt plakát (plakátkiállítás is: a legutóbbi öt év, a glasznoszty szovjet természetét ismerheti és vásárolhatja meg a látogató – gondolatilag merész, de grafikailag jobbára szerény, nyomdai kivitelezésben pedig falragaszokat), egy okkult műfajokra specializált kiadó (General Occult) kínai varázsfüvek mellett csodatévő minipiramisokat is árul.

„Szakmunkástanulókért”
Kulturális Egyesület

Az Egyesület célja a tanórán kívüli nevelés új demokratikus formáinak megteremtése, a szakmunkástanulók művelődésének segítése.

Tisztelt Asszonyom, Uram!

Ha Ön olyan helyzetben van, hogy tud és akar is segítségünkre lenni kérem adjon lehetőséget arra, hogy terveinkről részletesen tájékoztathassuk.

Ügyintézőnk:

KAPOSI JÓZSEF
1062. Budapest, VI. ker.
Népköztársaság u. 63-65
Tel.: 06/1/427-556 vagy 1427-188

1675 Budapest, Pf. 133.

Megrendelőlap

Megrendelem az IGEN c. kéthetente megjelenő lapot példányban.
Kérem az alábbi címre kézbesíteni:

Megrendelő neve:

Pontos címe:

Irányítószám:

aláírás

A megrendelőlapot felbélyegzett borítékban, az alábbi címre kérjük feladni:
Hírlapelőfizetési és Lapellátási Iroda (HELIR)
Budapest, Lehel u. 10/A. 1900
A lap közvetlenül is előfizethető
HELIR 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámon.

A FIATAL KATOLIKUSOK
LAPJA AZ

ÚJ HANG
A MAGYAR SAJTÓBAN,
AMELY A POLITIKÁNÁL
MÉLYEBB KÉRDÉSEKRŐL
BESZÉL.

Megrendelőlap

Megrendelem a DÁTUM c. napilapot

.....példányban és kérem, hogy a következő címre kézbesítsék.

A megrendelő neve:

Címe: (város, kerület, utca, ltp, emelet, ajtó):

Az előfizetés díja egy hónapra: 200,- Ft,
negyedévre: 600,- Ft
fél évre: 1200,- Ft
egy évre: 2400,- Ft

Az előfizetési díjat a fenti címen nyugtával jelentkező kézbesítőnek fizetem ki.

aláírás:

A megrendelőlapot borítékban, bérmentesítés nélkül az alábbi címre adják fel:
Vidéken: Postahivatal, helyben
Budapesten: Hírlapelőfizetési és Lapellátási Iroda (HELIR), Budapest XIII., Lehel u. 10/a.

Hirdetését
telefonon is
feladhatja

Pécs (72)	41-580
Szekszárd (74)	16-277
Dombóvár (74)	66-779
Tolna (74)	40-476

APRÓHIRDETÉS

Menyasszonyiruha-kölcsönzés!
Gyönyörű külföldi ruhakülönlegességek, kellékek, koszorúslány ruhák. Lászlóné, Tolna, Deák F. u. 8. Telefon: 74/40-296.

Nyitva: keddtől-péntekig 9-17-ig, szombaton 9-12 óráig.

„Kapcsolatteremtő” országos társkereső házastársat, élettársat, szabadidőpartnert közvetít. Válaszborítékért tájékoztatót küldünk. Levélcímünk: 7632 Pécs, 19 Pf., 68

Eurofoci: márkás csapatok az elődöntőben

Van Basten továbbfejlte a Milant

Kedden és szerdán egy mérkőzés kivételével valamennyi visszavágót lejátszották az európai labdarúgó kupák negyeddöntőjében, csupán a svájci Grasshoppers és az olasz Sampdoria KEK-összecsapását halasztották csütörtökre. A kupaforduló legnagyobb meglepetésének talán az számít, hogy szinte minden találkozón a papírforma érvényesült, az esélyesebb csapatok jutottak tovább. Ilyen „szencziómentes” sorozat manapság ritkán fordul elő.

Kedden a KEK-ben a francia AS Monaco vívta ki elsőként a négy közé jutást, mégpedig úgy, hogy a hercegség labdarúgói két mérkőzésen egyetlen gólt sem szereztek, sem a szabályos játékidőben, sem a hosszabbításban. Szerencsésükre a spanyol ellenfél,

a Real Valladolid futballistái is ugyanilyen eredménytelenül küzdöttek végig a 210 percre, így a továbbjutást 11-esekkel döntötték el.

A szerdai nap kiemelkedő eseményének számított az olasz szupercsapat, az AC Milan találkozója a belga KV Mechelennel. A BEK-védő hazaiak végig elkéseredetten rohamoztak, de a kitűnő belga kapus, Michael Preud'homme minden próbálkozásukat hátrította. A mérkőzés, akárcsak az első találkozó, gól nélküli döntetlenre végződött, tehát itt is túlóráztak a résztvevők. A 65 ezer néző a 105. percben nyugodhatott meg, amikor a holland Aranylabdás, Marco van Basten „továbbfejlte” a milánóiakat. Az utolsó szakaszban elszabadultak az indulatok, s a 90. percben a mecheloni Clijs-

ters, a 104. percben pedig a másik oldalon Donadoni kapott piros lapot.

Sokan bírálták Bernard Tapie-t, a francia Olympique Marseille elnökét, amikor a közelmúltban több millió dollárért külföldről erősítette csapatát. Nos, Chris Waddle, a 8 millióért vásárolt angol válogatott szerdán bizonyította, hogy megérte vételárát: a szigetországi idegenlégiós gólt szerzett, s remek teljesítményével a kikötővárosiak biztosan, 3-1-re győztek a bolgár CSZKA Szófia ellen, így a BEK-elődöntőben folytathatják.

A bajnoksapatok között lejátszott másik két mérkőzésen a nyugatnémet Bayern München idegenben is nyert a holland PSV Eindhoven ellen (0-1), akárcsak a portugál Benfica a szovjet Dnyepz Dnyepropetrovszk otthonában (0-3).

OTP-mentőöv az asztalitenisz

Dr. Harcsár István, az asztalitenisz-szövetség elnöke, a Halért Vállalat vezérigazgatója és dr. Tisza László, az OTP vezérigazgatója ismertették azt a 3 évre szóló megállapodást, amelynek értelmében a takarékpénztár minden esztendőben nettó 3 millió forint támogatást nyújt a szövetségnek.

Amikor négy hónappal ezelőtt megalakult a szövetségünk, s januárban az önállóulás útjára léptünk, tudtuk, a nehéz gazdasági helyzetben nem lesz könnyű fennmaradnunk – mondta Harcsár István. Évi költségvetésünk több mint 7 millió forint, s ennek fedezésére támogatókra, segítségre van szükségünk. Nagy örömmel fogadtuk az OTP, személy szerint Tisza László hajlandóságát, s a

pénzüntézet a magyar asztalitenisz hazai főszponzora lett.

Az OTP vezérigazgatója hangsúlyozta:

– A takarékpénztár már eddig is nagy támogatója volt a sportnak, korábban a teniszszövetséggel volt megállapodásunk, de a legutóbbi választások során olyan hangulat, ellentét alakult ki, amelyek rossz visszhangot váltottak ki. Ézért döntöttünk úgy, hogy megválnak a teniszszövétől, s ismerte a magyar asztalitenisz nagy hagyományait, ki-egyensúlyozott és szakmailag is elismert vezetését, önk mellett „voksolunk”. Szeretném egyébként megemlíteni, hogy az OTP évente 100 millió forintos támogatást nyújt a Magyar Olimpiai Bizottságnak.

Európai kupa-visszavágók meglepetés nélkül

A kupagyőztesek között a második fordulóban a Ferencvárost búcsúztató osztrák Admira Wacker a belga RSC Anderlecht együttesét fogadta. A vendégek végig uralták a mezőnyt, a bécsi csapat számára a döntetlen a kiesést jelentette (1-1).

Rácáfoltak a Dinamo Bucuresti labdarúgói azokra a hírekre, miszerint a román csapatot szétzilálták volna a közelmúlt politikai eseményei. A bucarestiek csekély előnnyel érkeztek Belgrádba, a Partizan otthonába, de idegen környezetben is jó játékkal rukkoltak ki, két góllal nyertek (2-0).

Az UEFA Kupa slágerének az olasz Juventus és a nyugatnémet Hamburger SV második összecsapása számított. Igaz, a továbbjutás sorsa eldőltnek tűnt, miután a torinóiak Hamburgban kétgólos előnyt szereztek. Itáliában Galia a 34. percben megszerezte a vezetést a Juventusnak, a második félidő viszont a vendégeké volt, s Furtok, majd Merkle találatai megijesztették a házigazdákat. Végül maradt a 2-1-es hamburgi győzelem, ami viszont a Juventus továbbjutását eredményezte.

Egyedüli magyarként lépett pályára Kovács Kálmán, aki az ősszel szerződött a francia Auxerre-hez. Szerdán azonban ő is elbúcsúzott az idei kupaszerepléstől, miután csapata újabb 1-0-ás vereséget szenvedett az olasz Fiorentinától. Az itáliai csapatból két játékost is kiállítottak, Iachini és Boli hagyta el idő előtt a játékteret.

A nyugatnémet Werder Bremen az előző fordulóban a Maradonát felváltató olasz SSC Napolit búcsúztatta. Most az FC Liege volt az ellenfél, s a brémaiak 4-1-es idegenbeli győzelem után még azt is megengedhették maguknak, hogy hazai pályán 2-0-ra kikapjanak a belgáktól.

Ugyancsak belga és nyugatnémet csapatok találkoztak Antwerpenben, ahol a hazaiak ellenfele az 1. FC Köln volt. A vendégek kétfólos előnnyel érkeztek, s mivel a visszavágón senki nem talált a hálóba, a kölniek léptek tovább a négy közé.

Nem a bíró gyáva...

Ismeretes, hogy vasárnap a második félidő 14. percében, 70-70-es állásnál Harsányi József játékvezető félbeszakította a Szolnoki Olajbányász-Dombóvár férfi kósrábdá bajnoki mérkőzést. Állítása szerint a nézőtérrel többször is lekötötték őt, s egyébként is botrányos volt a hangulat. Az ügyet már megtárgyalta az MKSZ fegyelmi bizottsága, s a mérkőzést 2-0-ás kósrárdánnyal a vendég Dombóvár javára igazolta, ráadásul a szolnoki pályát két mérkőzésre betiltotta.

A döntés ellen a szolnokiak fellebbeztek, az erről szóló levél csütörtökon érkezett meg a szövetségbe.

*

A gyáva bíró, akinek az izzó szolnoki kaitlanban tele lett a nadrágja, s „rém-látomásaira” hagyatkozva lefújta a meccset. Hm... Mélyszélesen fel lennék háborodva, ha fellebbezési bizottságot – bizonyos nyomásra – az ítélet meghozatala előtt ez a szerintem nem lényegi

momentum vezérelné, vagyis nem a botrány előzményeihez, hanem az ehhez törvényszerűen vezető szolnoki állapotok érdekelnék.

Elképzelhető, hogy le lehetett volna játszani a mérkőzést. Mint ahogy a múltban nem egy játékvezető – a szívére és nem az eszére hallgatva – levelezte a meccset, veszélyeztetve a testi épségét... De miért kell ezt az állapotot Szolnok esetében a tömegpszichózis természetes(?) kíséreljenségének felfogni –, amikor – mint ahogy keddi számunkban kifejtettük – közel sem erről van szó. Ha már a szolnokiak túl nagy hajlandóságot még most sem mutatnak arra, hogy megálljí parancsoljanak, akkor legalább a fellebbezési bizottság álljon a sarkára.

Még akkor is, ha a „zárt kapuk” döntéssel nem igazán azok bűnhődnek, akik erre rászolgáltak, hanem a kósrárdát szerető szolnoki szurkolótábor.

–bégyé–

Előkészületek a budapesti súlyemelő vb-re

Világajnokság keretében 63. alkalommal találkozunk novemberben a legjobb férfi súlyemelők Budapesten. A magyarországi vb szervezőbizottsága már jó ideje teljes lendülettel dolgozik, és rendszeresen (egyelőre havonta egyszer) felméri, hol tartanak az előkészületek.

A szerdai többórás eszmecsere dr. Müllner Jenő elnök elmondta, hogy a világajnokságnak otthont adó Nemzeti Sportcsarnok méltó lesz a nagy eseményhez. A teljes felújítás nyomán a széppé varázsolt létesítményben még fizioterápiás részleg is működik majd. Az újjászülött csarnok egyúttal hosszú időre megoldja a Nemzetit használó más sportágak, így a birkózók, a cselgáncsozók, az ökölvívók és a tornászok gondjait is.

Persze, a legfontosabb a hazai súlyemelő vb sikere. A szervezőbizottság ülésén megjelent dr. Aján Tamás, a Nemzetközi Súlyemelő Szövetség (IWF) főtitkára is, aki egyebek között elmondta, hogy a világajnokságra nem

csupán az IWF vezérkara érkezik Budapestre, hanem a nemzetközi sportélet több vezető diplomatája is. Közölte, hogy az erős emberek novemberi világtalálkozójának dátuma benne van Juan Antonio Samaranch naptárában is, miután a Nemzetközi Olimpiai Bizottság elnöke megígérte, hogy eljön a magyar fővárosba.

A főtitkár megemlítette, hogy a világajnoksággal kapcsolatos tévközlvetésekről az IWF megbeszéléseket folytat, a Magyar Televízió illetékeseivel a jövő héten ülnek le tárgyalni.

Dr. Aján Tamás kérdésekre válaszolva végül arról szőtt, hogy a magyarországi vb-n is szigorú doppingvizsgálatok lesznek, és a levett mintákat a világhírű nyugatnémet professzor, Manfred Donike vezette, s a Nemzetközi Olimpiai Bizottság által is elfogadott, úgynevezett akkreditált kölni laboratóriumban elemzik majd.

Hivatal és a sport

Szerda délután érkeztek az első meghívottak és csütörtök reggelre benépesült a mátraházi edzőtábor, ahol az Országos Sporthivatal egynapos, országos értekezletet tartott a megyei sportvezetők, a megyei tanácsok főosztályvezetői, sportosztályainak irányítói részére. A megjelentek megvitatották a sport területén 1987-ben bevezetett pénzügyi rendszer működési tapasztalatait, a továbbfejlesztés lehetséges irányait.

Tibor Tamás, az OSH elnöke a folyamatosság fontosságát hangsúlyozta húsz perces előadásában. Felsorolta a sporthivatal elmúlt hónapokbeli lépéseit (sportkoncepció kialakítása, iskolai testnevelés programja, sportfinanszírozás kidolgozása), ismertetve a napi hazai és nemzetközi munka rendjét.

– Az állami sportfeladatot el kell látni, ehhez szervezet kell és szakemberek kellene. Útőkepes szervezetet, működőképes hivatalt kell felmutatni, a sport értekeit meg kell őrizni – mondta az elnök.

A sportkoncepció ismertetésénél hangsúlyozta, hogy most már valóban dönteni kell a sport pénzügyeiről, akár úgy, hogy ezt a kérdést kiemelik a koncepció egészéből, s külön ügyként vizsgálják azt a kormány elé.

Már megint koncepció

Igazán megkímélhetnének bennünket az OSH és megyei sportszervek vezetői ettől a szótól, hogy sportkoncepció. Volt ilyen jó néhány a Buda-, a Deák-korszakban. Már akkor sem tudtam komolyan venni, hát még most – kedves Tibor Tamás. A sport alapvetően mozgalom, specifikus vonásokkal, nem igazán tűri a koncepciózást, megvolt és megvan annak a saját öntörvényű útja.

Persze állami feladat ürügyén, ahogy mondani szokás, használni nem árt, ártani nem használ a koncepciózás. De ha azt nézzük, hogy úgy summa summárom mibe kerül nekünk ez a magunk komolyságát igazoló koncepciózás, akkor nem vagyok igazán nyugodt.

*

Tudjuk: az OSH-nál – ha a líderes múlthoz viszonyítunk – dicséretes leépítés volt, ma már tán százan sincsenek. De ha azt veszem, hogy az élsport fokozatosan átkerül az irányítására, ösztetételénél, munkabizottságainál fogva legalkalmasabb MOB kezébe, akkor... A diák- és szabadidősport „elvi irányításához” lehet, hogy mindig többen vannak a kelletténél.

Mint ahogy a megyékben és a városokban is. Nem normális állapot az, ha egy-egy megyének nyújtott állami támogatások több mint öven százalékát elviszik a „holt sportban” dolgozók bérei, az úgynevezett élő sportban tevékenykedők előtt, akik már a pusztaságért küzdenek.

Koncepciót – de olcsóbban! Mint ahogy Klebersberg Kunó idejében volt...

– Bálint Gy.

Gullit már labdázik

Különböző hírek láttak napvilágot a „fekete tulipánnak” becézett holland világsztár Ruud Gullit felépülését, újbóli visszatérését illetően. Nos, a harmadik térdoperációját követően a napokban lényegesen javult az állapota, hiszen a jövő héten már a labdás edzéseket is elkezdheti. A belga professzor szerint minden remény megvan arra, hogy ott legyen a nyári világajnokságon.

Magyar lovastornászok a világválogatottban

Nagy meglepettetés érte a legfiatalabb lovas szakág magyar képviselőit: három lovastornász is meghívást kapott a világválogatottba, amely az idén Európában és a tengerentúlon több rangos bemutatón vesz részt. Kende Anna, Tarpataki Tamás és Tatár András az angliai Windsorban, Moszkvában, a lengyelországi Sopotban, San Franciscóban, Bernben, Milánóban valamint Kaposvárot száll nyeregbe a világválogatott tagjaként.

A lovastorna hazai kedvelői péntektől vasárnapig a Nemzeti Lovardában láthatják többek között az említett

versenyzőket, akik a 3. Hungavis Kupán indulnak. A nemzetközi viadalra a legjobb hazai voltizsálók mellett 11 ország képviselőit hívták meg, így Budapestre érkeznek osztrák, dán, csehszlovák, görög, holland, francia, lengyel, keletnémet, spanyol, svéd, svájci és amerikai lovastornászok is.

A találkozót az idén először a Budapesti Tavasz Fesztivál kereteiben rendezik. Ez lesz a világválogatott első állomása, s a szervezők remélik, hogy a viadalt nagyobb érdeklődés kíséri, mint az elmúlt két évben.

Ippon schillingért

Ma már nem újdonság, ha magyar sportolók külföldre szerződnek, folytatják pályafutásukat. A labdarúgótól a vízilabdáig, az ökölvívóktól a kósrábdáig egy sor magyar sportol valamelyik nyugati klubban. Mostantól már a cselgáncsozók között is található majd úgynevezett külföldi vendégmunkásokat.

A Győri Dózsa két 27 esztendőes dzsúdósa, Kalász Ferenc és Puter Ferenc ugyanis az osztrák másodosztályú Brannau csapatába igazolt. Az említett cselgáncsozók napi 8 óra munka után állnak majd a klub rendelkezésére, amely egyébként lakást bé-

rel számukra. A munkahelyükön 10 ezer schillinget keresnek majd Kalászék, pluszpénzhez pedig sikerek esetén a tatamin juthatnak.

A két országos bajnoki érmes dzsúdós külföldre szerződésével volt egyesületük, a Győri Dózsa sem járt rosszul, a Brannau ugyanis fedezi majd egy ausztriai edzőtáborozásuk és egy versenyük költségeit, ráadásul a szerződés értelmében Kalász és Puter a magyar egyéni és csapatbajnokságon is a Győri Dózsa rendelkezésére fog állni.

H. A.

DÁTUM

Koncentrálok, de minek?

Összpontosítom a figyelmem, megpróbálok automatikusan kapcsolni: frissnek, údinek kell lennem, ha már kívánatos nem lehetek ebben az új tavaszban. Az emberélet útjának felén – Devecseri Gábor szellemével szólva – „nagy sötét erdő jutott belém”, s tudom, ajánlatos nem folytatnom az idézetet. Nem tehetek mást, megfeszítem tudatom rejtett és tükos rugóit, nyugtatom magam a megérthetetlenben, magyarul és megmagyarázhatatlant.

Tudom, nagyon jó lesz nekünk, magyar nemzetnek, mert mindenki jól akar honn és künn. Minden párt, minden jelölt meggyőző, ő az egyedül üdvözítő, s én pedig hallgassak csak rá, ha jól akarok magamnak. (Vagy neki?!). Éveit, ha nem is világosak, legalább elhivatottak, de én már az írás szavából tudom, „Sokan vannak a hívatottak, de kevesen (léznek) a választottak.” Meghajtom hát a fejem, letöröm tudatom önrzeti-tüskéit, s csüggek minden párt szaván. Aztán leszakadok. Felkapcsolom a rádiót, tévét, ha egyszerre, az sem baj: a hű a fontos.

S újra koncentrálok. Meggyőzőm magam arról, hogy nem a románok verik, sebesítik, ölik a magyarokat, hanem csak felheccelt, személyi igazolványos hordáik, akik történetesen éppen román nemzetiségűek. Lehetnének szingalézok vagy pápuák, cserkeszek vagy frizek. De éppen nem azok. Ők is koncentrálnak. Arra, hogy dorongjuk ne tévesszen célt, rúgásuk nemesebb testrészen fájjon, mert ezek meggyőző érveik a magyar „sovinizmussal” szemben, amely képtelen a kedvükért történelmet és valóságot hamisítani. Összeszedem magam, s újra koncentrálok. De minek?

Mérséklődik a meleg

Csökken a felhőzet és sok lesz a napsütés. Átmenetileg megerősödik a szél. Hajnalra 7 és 12 fok közé csökken, napközben 17, 22 fokig emelkedik a hőmérséklet.

FIDESZ-BÁL SZEKSZÁRDON

A FIDESZ szekszárdi csoportja RENDSZERZÁRO UTCABÁLT rendez 1990. március 23-án 19 óráig Szekszárdon a Korzó Áruház előtti Liszt Ferenc téren. A rendezvényt megnyitja: Kuczko Péter a FIDESZ helyi képviselőjelöltje. Zene: Szignál: tombola, Fideszpresszó, Fideszburger, Molotov-koktél (vaz buborékkal). Mindenkit szeretettel várunk!

Óvakodj a horkolóktól!

Azok az emberek akik horkolnak éjszaka, veszélyesek lehetnek nappal – állapította meg Colin Shapiro az edinburghi egyetemről. A horkolásra hajlamosak nappal kevésbé képesek koncentrálni, így nem véletlen, hogy sokkal gyakrabban okoznak autóbalesetet – írja tanulmányában. A leginkább kiszámíthatatlanok azok a hangosan alvók, akik hetente 4-6 éjszaka verik fel horkolásukkal feleségüket, ha az még nem menekült el előlük.

Holan-Koch Júlia

A Biztonsági Tanácshoz fordult a kormány

A magyar kormány szerdán felkérte az ENSZ Biztonsági Tanácsát, hogy – tekintettel a továbbra is rendkívül nyugtalanító hírekre – foglalkozzék az Erdélyben történtekkel. Így a magyar nemzetiség sorsára, helyzetére fokozott figyelem irányul. A budapesti igényt szerdán Budai Iván, a magyar ENSZ-képviselő helyettese tolmácsolta Szalah al-Aszalnak, a BT soros elnökének.

Tarjában a jövő sportjáért

A Salgótarjánki Kohász határozatot hozott, hogy a középiskolába, szakmunkásképzőbe és általános iskolába járó fiatalok 1990-ben ingyenesen látogathatják az egyesület rendezvényeit, belépéskor csak a diákigazolványt kell felmutatniuk.

A Magyar Liberális Párt március 15-ről

Aggudalommal tapasztaltuk a helyszíneket azt, hogy minden előzetes megállapodás és választási etikai kódex elfogadott rendelkezései ellenére az 1848-as forradalom 142. évfordulójának megünneplése a választási kampány és a pártvillongások színterévé vált. Aggudalommal látjuk, hogy egyes pártok csoportjai tüntető közzönnyel vonultak el a mások által szervezett gyűlések helyszíneire előt; illetve hallottuk a füttyöket és az alkalomhoz nem illő, visszatetsző megnyilatkozásokat. Hiányoltuk a magyar zászlók sokaságát; ellenben döbbenet észleltük, hogy egyes szervezetek a saját zászlaikat tisztelettel mellől legfeljebb néhány nemzeti színű lobogót vittek, vagy egyet sem; illetve vegyes érzel-

mekkel vettük kézbe a terjesztett választási propagandaanyagokat. Különösen megalázónak tartjuk az ünnepelés televíziós közvetítése körül kialakult vitát, amely legnagyobb részében nélkülözte a politikai kultúrát. Mind a nemzeti ünnepnapon történtek, mind az utána kialakult vita mélyen sértette az ünnep méltóságát és a magyar nép nemzeti érzületét. Nem tudtuk felfedezni a demokrácia elveinek gyakorlati alkalmazását abban, hogy március 15-e megünneplésének megszervezését azok a pártok sajátították ki maguknak, amelyek olyan politikai tevékenységben (választási kampányban) értek el sikereket, amely tevékenységnek e nap megünnepléséhez semmi köze nincs. Természetesenként vesszük tud-

A katonák is választanak

A HM a választáson való részvételt minden arra jogosult sorkatonára, katonai tanintézeti hallgató számára biztosítja, de a szavazásra parancsot természetesen senki sem adhat. A katonák döntő többségének módja lesz arra, hogy állandó lakóhelyén szavazhasson, kisebb részük pedig a laktanyákban, illetve az azokhoz közeli szavazókörökben gyakorolhatja állampolgári jogát. A fegyelmi fenyítésként kiszabott fogságbüntetések végrehajtását arra a napra felfüggesztik. Azok számára, akik harcokszülségi vagy egyéb okokból nem utazhatnak állandó lakóhelyükre, az illetékes parancsnokságok lehetővé tették, hogy a helyi tanácsoktól megkérhessék a szavazáshoz szükséges igazolást. A tervek szerint a Magyar Honvédség laktanyáiban 27 szavazókör működik majd. A szavazás törvényességét ellenőrző választási bizottságok képviselői számára lehetővé teszik, hogy ellenőrzési feladataikat ezekben a szavazókörökben is elvégezhessék – nyilatkozta Keleti György ezredes.

– Németh Miklós és Kárpáti Ferenc betegágyánál meglátogatta Sütő Andrást, aki elmondta: győgyítólaga hat rá az a tény, hogy Budapestben van. Orvosi vélemény szerint mostani állapota már biztató.

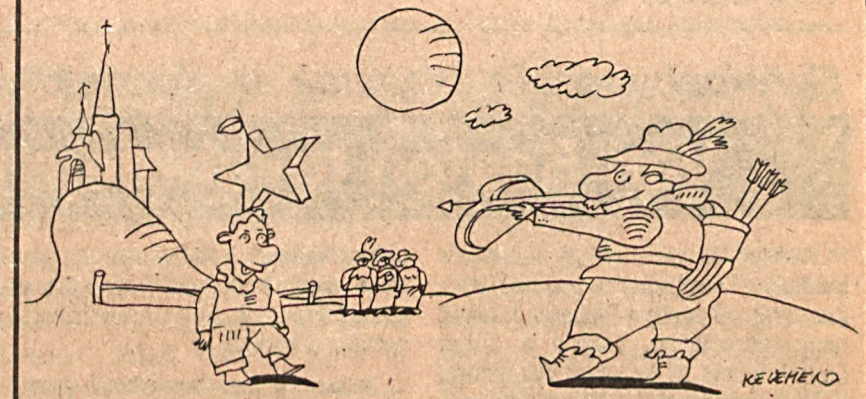
– A Lottó-Unio Kft. közli: nem jelentkezett a tulajdonosa annak az 1 millió schillinget érő osztrák lottószelvénynek, amely az első közös játékhéten megnyerte a külön jutalmat.

– A Romániában kialakult bizonytalan állapotok miatt a Volánbusz leállította a Budapest–Kolozsvár–Marosvásárhely–Székelyudvarhely–Csíkszereda útvonalon közlekedő menetrend szerinti autóbuszjáratát.

– Augusztustól 12 hónapos szolgálatra vonulnak be a sorkatonák. Ez nem érinti az eddig bevonultatokat.

Homokexport Arábiába

Egy szólásmondás kézzelfogható valósággá vált: John Keddie skót gazdálkodó homokot exportál a sivatagba. A megrendelő Szauz-Arábia, ahol elég sok homok található ugyan, de a szaudi szemcsék túlságosan puhák, túlságosan kerekre koptatott formájúak. Keddie homokja ellenben kemény és szögletes, így aztán megbízhatóbban engedi át a vizet és kevésbé hajlamos arra, hogy dugulást okozzon a különböző vízvezetékek szűrőrendszerében. A szaudiak elsősorban öntözőhálózatuk és luxusuzsoda infrastruktúrájuk fejlesztésére végezték vásárolni skót homokot. Keddie 243 hektáron, délkelet-skóciai birtokán, a Forth-folyó partján, lenneztet ringat az enyhe nyugati szél. Ez azonban egyre kevésbé képes biztosítani megélhetését. Az élelmes gazda először két évvel ezelőtt adott el némi homokot, akkor üveggyártás céljára. A szaudi tüzlettel azonban beverekedte magát a hírneves vállalkozók közé.

Tell Vilmos választ

Csáó, Elnök!

– Remélem, földobódtál, hogy ide tangóztam. Mizujs? Óh, Elnököm, ne kapd föl a vizet... hiszen tegeződve rizszáunk. Hát, naná. Ti íratok nekem egy frankó dumát a múltkor. Tudod, a pártod röplapját. Bedobtátok a levél-szekrénybe. A piáról meg elfelejtkeztek. Hát, hogy pertut ihassunk. Na, azért ne aggódj! Belöktem egy felest az egészségetekre és oké a balhé. Szóval tök zsga a szövegetek. Követeléseitek egy részével egyet is értek, vagyis mondhatom, hogy én is ezt akarom. De azt még nem tudom, hogy Rátok szavazok-e? Mert ugye, azt róttátok a papírra, hogy „Ha ezt akarod Te is, szavazz a Magyar Függetlenségi Pártra!” Ez utóbbit többször is megpendítettétek... (Négyszer!)

Nem tudom, ha valaki ezzel vagy hasonló szöveggel állítana be a párt elnökéhez, tisztviselőihez, képviselőjelöltjeihez, milyen reakciót váltana ki? Pedig előfordulhat, hogy a szórólappot megkapva e határozott tegezési felhívást sokan elfogadják...

Lehet, hogy bennem van a hiba? Hogy én vagyok túl konzervatív? Hogy ragaszkodom a mára már egészen normálissá vált konvenciókhoz? Azokhoz, melyek egy ideje valóban bevett szokássá váltak.

Tudom, vannak olyan nyelvek, melyek nem tesznek különbséget tegezés és magázás között, ám a magyar nincs ezek között, tehát mi vagy magázódunk vagy tegeződünk, (esetenként kendezzük egymást). Most azt nem akarom részletezni, hogy bizonyos ko-

ron túl milyen íratlan szabályok vezetnek át a magázódásból a tegeződsébe. Arra viszont igenis utalok, hogy az ötvenes években – az Önök pártjának idősebb tagjai is bizonyára jócskán bosszankodtak rajta – milyen felháborító volt a „nagy cél” érdekében kialakult műközvetlenkedés – azaz a letgezés korra és nemre való tekintet nélkül. Személy szerint engem (gondolom, sokakkal együtt) mód felett idegesít még a „Szedd magad” akció és a „Vigyázz! Autó” lekezelő bratyzása is. Ezeket látva, hallva fölcsatlanok magamban: mire föl tegeznek?

Tényleg. Tessék már mondani, mire föl tegeznek engem – és sokakat – akár röplapjukon keresztül is? Éppen most, amikor kezdünk hozzászokni a Hölgyem és az Uram megszólításhoz? Éppen most, amikor az ország lakóinak nem csak egyetlen párta van lehetőségük belépni, tehát minden párttag mozgalmon belül van, tehát rendben a pertut. S akik pedig a körön, azaz a pártton kívül voltak, őket az élcsapat letgezhette, s föl sem tűnt nekik, hogy e közvetlenkedés buta és mesterkél, az meg végképp föl sem merült, hogy figyelembe vegyék a közfelfogás diktálta mércéket.

Hát kérem szépen, (bizonyosan sokakkal együtt) visszautasítom e spontán fraternizálást abban reménykedve, hogy időben szóltam, s hogy tegezőmagázás ügyben felülvizsgálják álláspontjukat. Bizonyára még nem késő.

V. Horvát Mária

Az erdélyi gyermekekért

A Magyar Demokrata Fórum folytatja gyermeksegítő akcióit. Az örmény gyerekek után most harminckét óvodás korú erdélyi árva érkezett Budapestre Tóttóssy Istvánné szervezésében. A kicsik néhány napos orvosi vizsgálat után – melyet a szabadsághegyi gyermekszanatórium kardiológiai osztályának szíves segítségével végeztek – családokhoz kerültek. Négyheti itt-tartózkodás után újabb gyermekcsoport érkezik Erdélyből.

Kórusnapok

A II. Japán Fesztivál rendezvényeként japán-magyar kórusnapokat szervez március 27-én és 28-án Budapesten, valamint öt vidéki városban a Kórusok Országos Tanácsa és a Nemzetközi Kulturális Intézet. A fővárosban öt, Odawarából, Sapporóból és Tokióból érkezett japán gyermekkórus lép fel. A japán kórusok március 28-án délután és este öt vidéki városban adnak majd hangversenyt.

Holnapi számunkban olvashatják, ki kíván a főkadereknek népnegyediját

A Magyar Liberális Párt választmánya